4545 W. 63-RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (975) SPALIO - OCTOBER 3 • 1968 LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Nerangumo spraga

Kai atsiranda kuri spraga privačiame gyvenime, yra gana lengvai pastebima ir užtaisoma, nes asmeninis interesas skatina žmogų nedelsiant pasitempti. Kitaip yra visuomeniniame gyvenife. Čia spragos sunkiai pastebimos ir dar sunkiau užtaisomos. Tai sritis, kur reikia platesnio žvilgsnio, akylesnio dėmesio, įvertinančio pastabumo, nepasimetančio smulkmenose. Matyti savo veiklos sritį perspektyvoje ne kiekvienas sugeba. Dėlto visuomeniniame gyvenime yra tiek daug pasimetimo. Užkliūvama už detalių, knisamasi, draskomasi, pagrindiniai dalykai nustumiami į antraeilę ar trečiaeilę plotmę, nes neturima visumos vaizdo, nepajėgiama pažiūrėti į dalyką iš esmės. Tokio pasimetimo reiškinių yra politinėje, visuomeninėje ir kultūrinėje srityje, nors negalėtume sakyti, kad vyrauja visiškas pasimetimas. Anaiptol. Tose srityse nevienas mintytojas yra metęs sintetinį žvilgsnį į esamą būklę ir bandęs nutiesti perspektyvinį kelią. To nebūtų galima pasakyti apie religinę sritį, su kuria lietuviškasis gyvenimas taip daug susiduria. Čia nematyti jokio planuojančio perspektyvinio žvilgsnio, bent viešumoje pareikšto, čia dar nėra drąsos pažvelgti į esamas spragas ir jas užtaisyti.

* * *

Šio savaitraščio skiltyse jau nekartą buvo atkreiptas dėmesys į reikalą pajudinti sustingusį mūsų religinį gyvenimą, jį atgaivinti bei atnaujinti naujos dvasios linkme. Iškeltosios mintys rado atgarsį, ir reikia pasidžiaugti, kad jau rūpinamasi išeivijos religinio centro steigimu. Einant šia linkme reikėtų atkreipti dėmesį į vieną didelę spragą, kurios ligi šiol niekas rimtai nebandė užtaisyti. **Išeivijos katalikams trūksta informacinio biuro, kuris pajėgtų kalbėti apie Lietuvą ir lietuvius laisvojo pasaulio katalikų spaudoje ir kitose ryšio priemonėse.** Tiesa, yra VLIKo išlaikoma Elta, kuri savo biuleteniuose pateikia ir religinės srities informacijų. Gerai, kad bent tiek yra, bet to neužtenka, nes šiuo keliu į svetimtaučių spaudą patenka tik labai maža dalis informacijų apie religinę Lietuvos ir lietuvių būklę. Buvo pasišovusi privati iniciatyva Čikagoje, bet ji prasidėjo netvirtu partizanišku būdu, ne ta linkme, nerado nei vietos lietuvių visuomeninėje sąrangoje, nei pakankamai finansinės atramos. Rimto, organizuoto bandymo veržtis į viso pasaulio katalikų spaudą iki šiol nebuvo girdėti. Buvo sėkmingos privačios iniciatyvos, jos yra ir dabar, bet tai tik reti partizaniški proveržiai, kurie nepajėgia platesniu mastu panaudoti Lietuvos reikalui katalikų pasaulio spaudos ir kitų priemonių.

* * *

Su pagrindu šiandieną klausia priaugantis išeivijos lietuvių jaunimas: esame katalikiška tauta, ar laisvojo pasaulio katalikų spauda mus ir Lietuvą pakankamai užtaria? Deja, turime atsakyti — nepakankamai. Ir kas kaltas? Lengviausia, žinoma, apkaltinti kitus, tėkšti priekaištą: jūs, tikėjimo broliai, mūsų neparemiate likiminės kovos fronte, nusikalstate krikščioniškajai artimo meilei! Bet ar tai teisingas priekaištas? Argi mes patys nesame kalti? Išdrįskime pažiūrėti atvirai ir pamatysime, kad lietuvių katalikų išeivijos vadovaujantys sluogsniai šioje srityje nėra be kaltės. Laisvojo pasaulio katalikų spaudon organizuotu, profesiniu būdu nebuvo pasibelsta, išskyrus pavienius atvejus, kartais labai sėkmingus. Dar ir dabar nėra pervėlu. Steigiant kataliku išeivijos religinį centrą, vertėtų atkreipti dėmesį ir į čia paminėtą spragą. **Sudarymas religinio centro rėmuose informacijos biuro, kuris pajėgtų veržtis į laisvojo pasaulio katalikų spauda, būtų reikšmingas žingsnis į dar neišnaudotą platų baru.** Katalikų visuomenėje yra ir lėšų, ir žmonių, tik nėra tiem dalykam telkiančios rankos. Kai ji atsiranda, atsiveria ir širdys, ir piniginės, nes tikintieji yra įpratę aukoti reikšmingiem dalykam. **Pr. G.**

KANADOS ĮVYKIAI

PREMJERAS NORĖJO RESPUBLIKOS

Kanadą sukrėtė netikėta Kvebeko premjero D. Johnsono mirtis, jį ištikusi darbo pradžioje po ilgesnių atostogų, kurias jis praleido Bermudos saloje, ilsėdamasis po lengvo širdies priepuolio. Į velionies planus buvo įtraukta kelionė Paryžiun spalio 11 d., susitikimas su prez. De Gaulle. Kanada laukė premjero D. Johnsono atsakymų į eilę svarbių klausimų, kaip pvz. anglų kalbos teisių apkarpymas Kvebeko provincijoje, kurį iškėlė Kvebeko kultūros min. J. N. Tremblay. Dėmesio centre taipgi buvo Kvebeko vyriausybės raštas konstitucijos reformas svarstančiam komitetui, siūlęs Kanadą padaryti respublika, kurią sudarytų dvi tautos ir 10 pilnateisių valstybių. Naująją respubliką D. Johnsono vyriausybė norėjo pavadinti Kanados Sąjunga, nes dominija jai priminė kolonizmo laikus. Kanados Sąjungoje Kvebekas tikisi gauti didesnės savivaldos teises, kurios patenkintų kvebekiečių poreikius. Velionis D. Johnsonas buvo neeilinis valstybininkas, atramos jieškojęs senuosiuose ir naujuosiuose Kvebeko siekiuose. Širdies gelmėse jis buvo federacijos šalininkas, tikėjęs šviesia Kvebeko ateitimi federacinėje Kanadoje, nors politinė strategija jį kartais versdavo pasisakyti prieš dabartinę federaciją. D. Johnsono laikinu įpėdiniu Union Nationale numato Jean-Jacques Bertrand, 1961 m. kandidatavusį į partijos vadus. Jis yra partijos reformų šalininkas, gerokai santūresnis už D. Johnsoną santykiuose su federacine vyriausybe Otavoje. Jo laikysena, savaime suprantama, gali pakeisti Kvebeke įsisiūbavusios naujos nuotaikos.

Britų Hawker Siddely bendrovės buvusių ir dabartinių vadovų namus Toronto mieste sudrebino 13 palangėse padėtu bombų. Paštu atsiųsti laiškai liudija, kad bombas susprogdino JAV-ių dalyvavimą Vietnamo kare smerkianti grupė, protestuodama prieš De Havilland firmos, priklausančios Hawker Siddeley bendrovei, transportinių "Caribou" lėktuvų gamybą amerikiečiams. Iš metalinių vamzdžių, cheminių trąšų ir atitinkamų priemaišų padarytos bombos įtaigoja, kad šį darbą turėjo atlikti chemijoje gerai nusimanąs studentas. Kadangi 13 bombų per labai trumpą laiką sprogo įvairiose Toronto dalyse, policija daro išvadą, jog jas padėjo kelios suokalbininkų grupės. Žalos buvo padaryta tik sienoms ir langų stiklams, nes, matyt, sąmoningai buvo vengta gyvybių aukos. Užtaisas išplėšė tik vamzdžių galų dangtelius, bet nesusprogdino pačių vamzdžių. Policija ir Hawker Siddeley bendrovė paskyrė $10.000 asmenims, kurie suteiks žinių apie suokalbininkus.

Kanadiškų sidabrinių monetų pakeitimas nikelinėmis valstybinę pinigų kalyklą taip perkrokrovė darbu, kad teko šauktis amerikiečių paramos. JAV valstybinei kalyklai buvo duotas užsakymas pagaminti 75 milijonus kanadiškų 10 centų monetų, nes kanadiškoji kalykla per mėnesį nukaldina tik 10 milijonų monetų, kurių nepakanka rinkos poreikiams patenkinti.

Premjero P. E. Trudeau vyriausybė buvo planavusi subalansuoti 1968-69 m. biudžetą, kuris oficialiai dar nėra patvirtintas. Kovo mėnesį anuometinis finansų min. M. Sharp buvo numatęs turėti $10.185.000.000 pajamų ir $10.225.000.000 išlaidų iki 1969 m. kovo 31 d. Dabartinis finansų min. E. J. Bensonas betgi turėjo prisipažinti, kad biudžetinės išlaidos jau yra pakilusios iki $10.670.000.000. Nors federacinė vyriausybė maždaug $80 milijonų apkarpė valdinių įstaigų planus, visdėlto susidarys net $400 milijonų prašokantis deficitas, jeigu nebus padidinti pajamų mokesčiai.

Nukelta į 8-tą psl.

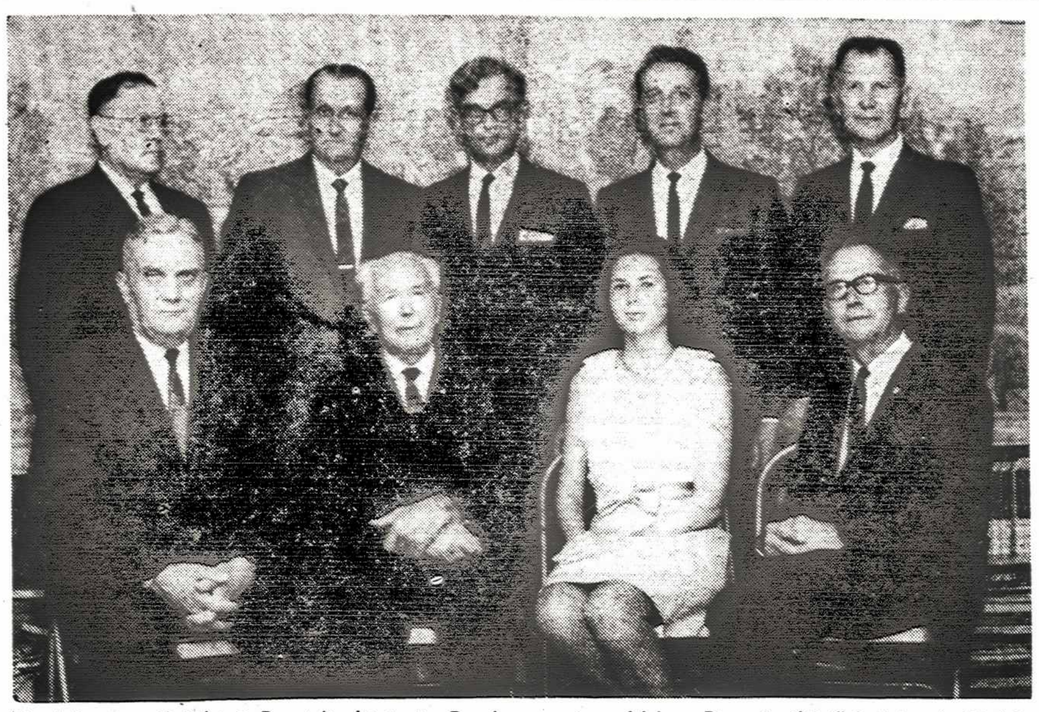

Naujai seimo išrinktoji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Pirmoj eilėj iš kairės: A. Rinkūnas — švietimo tarybos pirmininkas, J. Bačiūnas — valdybos pirmininkas, M. Lenkauskienė — vicepirmininkė jaunimo reikalams, St. Barzdukas — vykdomasis vicepirmininkas. Antroj eilėj: dr. Majauskas, prof. A. Klimas — kultūros tarybos pirmininkas, dr. A. Butkus — vicepirmininkas informacijos reikalams, dr. H. Brazaitis — vicepirmininkas visuomeniniams reikalams, p. Gailiušis — sekretorius ir iždininkas

Nuotr. V. Pliodžinsko

Nerimas Federacinėje Vokietijoje

Politinis ultimatumas, propagandinis puolimas ir sovietų kariuomenės telkimas prie Čekoslovakijos-Vokietijos sienos kelia baimę

GEDIMINAS GALVA

Sovietai pirmą kartą panaudojo karinės Varšuvos santarvės kraštų kariuomenę Čekoslovakijai užimti. Šis žygis vakariečių buvo papeiktas, o Jugoslavijos ir Rumunijos pasmerktas. V. Europos stebėtojai ir JAV žinojo apie pasiruošimą Čekoslovakijai užimti, tačiau nepanaudojo priemonių sovietų žygiui sutrukdyti. JAV tesėjo tylų susitarimą nesikišti į Europos sritis į rytus nuo Luebecko-Triesto linijos.

Pralaimi politiškai

Sovietų karinė vadovybė įrodė nepaprastą meistriškumą Čekoslovakijai užimti. Numatyti planai įvykdyti minutės tikslumu. Techniškas pasiruošimas, drausmingumas ir žaibo smūgiai nustebino vakariečius stebėtojus. Tačiau karinis laimėjimas atsidaužė į čekų ir slovakų nepalaužiamą valią savaimingai tvarkytis savo krašte. Tauta, kompartijos vadovybė ir vyriausybė prabilo vienu balsu: mes norime būti savo krašto šeimininkais. Nepaprastai kieta kova tebevyksta. Jėgos verčiama krašto vyriausybė daro nuolaidas Maskvai, bet kita ranka, Švelko gudrumu, kovoja prieš rusų užgaidas. Milžiniška karinė mašina užėmė kraštą, bet nepajėgė praskinti kelio į politinius laimėjimus.

Ginklu prieš ideologiją

Vakariečiai žodžių potvyniu norėjo įbauginti sovietus. Didesnio ištvermingumo parodė Jugoslavija, Rumunija ir vakarietiškos kompartijos, pasmerkusios sovietų žygį Čekoslovakijoje. Ideologiniame bare praraja padidėjo. Sovietai daro posūkį. Jų kariuomenė būsianti atitraukta iš Čekoslovakijos, tačiau paliekama prie Federacinės Vokietijos neva sienai saugoti.

Sovietai, anksčiau nuogąstavę dėl ideologiniu skirtumų, dėl laisvės kovos viduje ir užsienyje, staiga daro posūkį — jėga bei ginklu siekia darnos ideologiniame bare. Tai rodo, kad rusai, ideologiškai vieniši, siekia imperialistinių laimėjimų.

Smūgiai Vokietijai

Maskvos garsiakalbiai iki šio meto aštriai puolė JAV ir V. Vokietiją. JAV-es kaltino įsivėlimu Vietnamo kare, o Vokietiją — naujo karo kurstymu, kuris sudaras grėsmę sovietams. Pastarieji, varžydamiesi su JAV dėl karinio pirmavimo, jieško pokalbio, o Vokietiją nori įbaugšti politiniais grasinimais ir jėga. Federacinė Vokietija yra puolama ne dėl karinio pavojaus, bet dėl pastangu apjungti vokiečius (pavojus Rytų Vokietijai) ir ūkinio bendradarbiavimo su liaudies respublikomis. Pastaruoju metu sovietai nesitenkina kaltinimais — siekia politiškai Vokietiją paklupdyti.

Ultimatumas

Maskvos politinis puolimas buvo pradėtas grasinimais ir baigtas ultimatumu. Ji perspėjo Bonnos vyriausybę, kad pastarosios pastangos apsupti Rytų Vokietijai esančios karinė provokacija.

Dar keistesnis sovietų ultimatumas, kurį įteikė sovietų ambasadorius Carapkinas Federacinės Vokietijos kancleriui Kiesingeriui. Jame sovietai reikalauja, kad V. Vokietija pripažintų Rytų Vokietiją, jos rytines sienas, atsisakytų branduolinių ginklų ir Vakarų Berlyną laikytų atskira valstybe. Jei Federacinė Vokietija nepakeisianti užsienio politikos ir nevykdysianti minėtų reikalavimų, sulauksianti atitinkamų pasekmių. Sovietai po šio ultimatumo rikiavo šarvuočių divizijas Vokietijos pasienyje.

Sovietų išradingumas net juoką sukelia. Jie reikalauja, pagal Jungtinių Tautų nuostatų 53 ir 107 paragrafus, įvesdinti sovietinę kariuomenę Vokietijon, kad ji sutramdytų nacionalistus (N. P.D.), kurie sudaro grėsmę Sov. Sąjungai.

Laiko parinkimas

Sovietai skelbia ultimatumą, kai Šiaurinio Atlanto Sąjunga pergyvena pakrikimą, kai Federacinė Vokietija sumažino kariuomenę, o JAV atšaukė 33.000 karių, kurie tebus grąžinti tik po ilgesnio laikotarpio, Britanija finansiniais sumetimais laiko mažiau kariuomenės nei savo metu įsipareigojo. Prancūzijos daliniai Schwarzwalde tevykdo Paryžiaus įsakymus.

Šiaurinio Atlanto Sąjunga šiuo metu gali kovon išsiųsti 650.000 karių, o Varšuvos santarvė, rusų vadovaujama — 1,5 milijono. Įprastiniais ginklais Vokietija neapginama. Branduolinių ginklų panaudojimas iššauktų ne tik Europos, bet ir pasaulio sunaikinimą. Ši grėsmė gali atbaidyti sovietus pasinaudoti dabartiniu Europos gynimo padrikumu.

Baimė Vokietijoje

Sovietai, kurių politikos vairavime turi didelės įtakos kariuomenės vadovybė, linkę pasinaudoti progomis pasistūmėti į vakarus ir sustiprinti įtaką

Nukelta į 2-rą psl.

Išrinkta nauja vadovybė

Kanados Lietuvių Bendruomenės tarybos suvažiavimas Toronte

Nominacijų komisija į naująją KLB krašto valdybą pasiūlė devynių kandidatų sąrašą — dr. S. Čepą, Stp. Kairį, J. R. Simanavičių, L. Tamošauską, J. Čeponkutę, E. Čuplinską, B. Sakalą, K. Baroną ir G. Breichmaną. Balsuota iš karto už visą sąrašą. Už šios sudėties valdybą pasisakė 24 atstovai, susilaikė 8. Į garbės teismą buvo pasiūlyti montrealiečiai A. Gražys, dr. J. Pavilanis, M. Juodviršis, J. Adomaitis ir otavietė M. Ramūnienė. Už šį sąrašą balsus atidavė 28 atstovai. Revizijos komisija palikta ta pati — E. Daniliūnas, V. Ignaitis ir L. Skripkutė — 24 atstovų balsais.

Suvažiavimo pradžia

Naujai išrinktos KLB tarybos pirmasis suvažiavimas įvyko š.m. rugsėjo 28 d. Toronto Prisikėlimo parapijos parodų salėje. Atidarė krašto valdybos pirm. A. Rinkūnas įžanginiu žodžiu ir kvietimu sugiedoti Lietuvos himną. Invokaciją perskaitė kun. P. Baltakis, OFM. Prezidiumo pirmininkais, pritarus suvažiavimo dalyviams, pakviesti: dr. J. Yčas iš Toronto, Pr. Rudinskas iš Montrealio ir V. Ignaitis iš Rodney; sekretoriais — dr. M. Ramūnienė ir inž. Eug. Čuplinskas. Sveikino gen. konsulas J. Žmuidzinas, PLB valdybos ir jos pirm. J. Bačiūno vardu — A. Rinkūnas, Toronto apyl. pirm. adv. G. Balčiūnas, BALFo centro vardu jo sekr. A. Dzirvonas. Raštu sveikino kaikurios KLB apylinkės. Serganti KLB tarybos narį red. J. Kardelį nutarta pasveikinti telegrama.

Pareigūnų pranešimai

KLB pirm. A. Rinkūnas apžvelgė bendrais bruožais krašto valdybos veiklą, suminėdamas nuveiktus darbus, apie kuriuos buvo rašyta "TŽ" 39 nr. straipsnyje "Užbaigta vaga". Šios valdybos veiklos metais buvo nuveikti stambios apimties darbai, kuriais didžiuojasi visi Kanados lietuviai. Krašto valdybos vicepirm. ir kutūros komisijos pirm. Stp. Kairys pranešė apie jo paties pastangomis plečiamą kanklininkų ir kitų liaudies instrumentų sąjūdį. Ne tik Toronte, bet ir kitose apylinkėse atsiranda vis daugiau kanklininkų. Apie 100 jaunuolių išmoko skuduciuoti. Keliamas susidomėjimas senosiomis lietuvių sutartinėmis. Šioje srityje uoliai darbuojasi muzikės D. Rautinš ir D. Skrinskaitė-Viskontienė. Ruošiama speciali sutartinių programa valstybiniam Kanados muzėjui. Ten numatoma įsteigti ir etnografinį lietuvių skyrių, kuriam dalis eksponatų jau parūpinta. — Apie švietimo reikalus platų pranešimą padarė švietimo komisijos pirm. L. Tamošauskas. Jis pasidžiaugė pagamintomis skaidrėmis šeštad. mokyklom, pavykusiais mo-

Nukelta į 6-tą psl.

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ SĄJUNGA ANTRĄ KARTĄ ATIDĖJO PASITARIMUS su Čekoslovakijos vyriausybės ir kompartijos vadais. Dabartinę būklę Čekoslovakijoje turbūt tiksliausiai apibūdino torontiškio dienraščio "The Telegram" koresp. P. Dempsonas, neseniai viešėjęs Prahoje ir kituose miestuose. Čekoslovakija jam primena kiekvienu momentu galinčią sprogti statinę parako. Ši sprogimą gali sukelti jaunoji karta, nenorinti pripažinti jokių nuolaidų sovietams. P. Dempsono teigimu, Prahos laikraščiai nepaiso cenzūros įstatymo. Praėjusią savaitę jie aštrokai pasišaipė iš Maskvos teigimo, kad sovietų kariuomenė buvo gavusi Čekoslovakijos vadų kvietimą okupuoti kraštui. Krautuvių vitrinas Prahoje puošia A. Dubčeko, L. Svobodos ir O. Černiko portretai. Paštas į užsienį siunčiamus laiškus antspauduoja šūkiu "mes su tavim", pridėdamas prie jo vieną iš minėtų trijų pavardžių. Viešbutis "Alcron" kanadiečiui žurnalistui įteikė specialiai paruoštą atsišaukimą užsieniečiams, kuriame viešbučio tarnautojai žada paramą dabartiniams Čekoslovakijos vadams, reikalauja sovietų kariuomenės atitraukimo ir prašo informuoti užsienio kraštus apie tikrąją Čekoslovakijos būklę bei jos gyventojų siekius. Skaudžiausio smūgio sovietai susilaukė Brno mugėje, kur lankytojai boikotavo Sovietų Sąjungos skyrių. Brno miesto burmistras, atidarydamas mugę, pristatė kiekvieną joje dalyvaujantį kraštą. Sovietų Sąjunga buvo pasveikinta visiška tyla, o kai buvo paminėta Rumunija, Jugoslavija, Britanija ir kitos valstybės, burmistrą nutraukdavo plojimų banga. Spaudoje netgi buvo pasirodę pranešimų, kad toks Sovietų Sąjungos traktavimas gali uždaryti mugę. Prahos gatvėse kanadietis P. Dempsonas sutiko daug sovietų ir jų satelitų karių. Iš miestų yra atitraukti tik tankai, kurie dabar sutelkti prie aerodromų. Sakoma, jog Kremlius iki spalio 28 d., Čekoslovakijos nepriklausomybės penkiasdešimtmečio, pažadėjo atitraukti 20 savo divizijų, bet Čekoslovakijos teritorijoje neribotam laikui bus paliktos 6-8 sovietų divizijos.

Iš pareigų pasitraukė JAV ambasadorius Jungtinėms Tautoms George Ball, anksčiau buvęs daugiau kaip 6 metus valstybės pasekretoriumi. Jis yra parašęs knygą "Jėgos disciplina", kritikuojančią prez. L. B. Johnsono užsienio politiką. Oficialia pasitraukimo priežastimi nurodomas G. Ball noras padėti kandidatui į prezidentus H. Humphrey priešrinkiminiame vajuje. Abejoti betgi verčia G. Ball viešas pareiškimas, kad po rinkimų jis pasitrauks iš politikos ir nesutiks įeiti į H. Humphrey vyriausybę. Naujuoju ambasadorium prez. L. B. Johnsonas paskyrė "Washington Post" redaktorių J. R. Wiggins, kuris remia jo dabartinę Vietnamo politiką.

Niujorke pradėjo darbą Jungtinių Tautų 23-čioji sesija, pirmininku išsirinkusi Gvatemalos užsienio reikalų ministerį E. A. Catalan. Į JT eiles buvo priimtas 125-tas narys — Swazilando respublika. Generalinis JT sekr. U Thant pasiūlė keturių didžiųjų užsienio reikalų ministerių konferenciją, kadangi jie visi dabar yra Niujorke. Šį pasiūlymą atmetė JAV. Valstybės sekr. D. Rusk sakosi esąs nuomonės atskirus pokalbius su Prancūzijos, Sovietų Sąjungos ir Britanijos užsienio reikalų ministeriais.

Kremliaus vadai, susidūrę su Čekoslovakijos įvykiais, matyt, pakeitė savo nuomonę apie Staliną. Maskvos kino studija "Mosfilm" ruošiasi sukurti trijų dalių filmą "Europos išlaisvinimas", kuriame herojaus vaidmuo skiriamas Stalinui. Studija šiam filmui rado tris mažai žinomus aktorius, kurie yra panašūs į Staliną, Roosevelta ir Churchillį. Pagal turimą panašumą jiems teks šių trijų politikų vaidmenys. Pastaruoju metu kaikuriuose žurnaluose ir laikraščiuose pasirodė straipsnių, giriančių Stalino veiklą II D. karo metais.

Frankfurte įvykusioje spaudos konferencijoje 59 metų amžiaus komunistas K. Bachmann perskaitė 31 vieno komunisto pasirašytą deklaraciją apie komunistų partijos atgaivinimą V. Vokietijoje. Ji buvo uždaryta 1956 m. parlamento įsakymu kaip organizacija, nusiteikusi prieš demokratiją ir konstituciją. K. Bachmann skelbia, jog naujoji komunistų partija laikysis įstatymų ir valdžios sieks rinkimų keliu. Kompartijai vardą ir vadus išrinks dar šiemet sušauktas komunistų kongresas.

Portugalijos valdymą iš merdinčio diktatoriaus A. Salazaro perėmė naujasis premjeras — 62 metų amžiaus teisės prof. Marcello Caetano. Savo pirmoj kalboj jis žadėjo laikytis A. Salazaro doktrinų, bet duoti daugiau laisvės spaudai ir opozicinėms partijoms, įgyvendinti kaikurias reformas.

V. Vokietijos kancleris K. G. Kiesingeris, atidarydamas naują parlamento sesiją Bonnoje, ragino Atlanto Sąjungos narius sustiprinti V. Europos apsaugą. Šį žingsnį diktuoja Čekoslovakijos pasienyje sutrauktos sovietų kariuomenės divizijos. V. Vokietija ir toliau laikysis taikos politikos santykiuose su Rytų Europa, bet savo gynybai įsitaisys "didesnę lazdą". K. G. Kiesingeris rezervavo sau teisę pakeisti biudžetą kariniams reikalams ir atitinkamai reformuoti planus, jeigu sovietai neatitrauks kariuomenės iš Čekoslovakijos. Bonnoje lankėsi Prancūzijos prez. De Gaulle ir tarėsi su K. G. Kiesingeriu. Spėjama, jog V. Vokietija nori praplėsti V. Europos valstybių bendradarbiavimą, įsileisdama į Bendrąją Rinką Britaniją, kurios dalyvavimo nenori prez. De Gaulle.

Filipinų respublikos prez. F. Marcos pasirašė įstatymą, respublikos teritorijon įjungiantį Borneo salos Sabah sritį, kuri ligšiol buvo Malezijos nuosavybė. Prez. F. Marcos pabrėžė, kad tai yra sentimentinis mostas, kad Filipinai nemėgins tos srities užimti ginklo jėga. Malezijos vyriausybė buvo kitokios nuomonės — ji suspendavo diplomatinius ryšius su Filipinais ir nutraukė abiejų kraštų spekuliantams gaudyti pasirašytą sutartį.

Rumunijos augščiausiasis teismas rehabilitavo 14 stalinizmo aukų, jų tarpe 1954 m. nuteistus keturis buvusius rumunų kompartijos vadus — V. Luca, D. Cernicia, A. Iacob ir I. Solymos. Teismo posėdyje taipgi buvo išteisinta 10 inžinierių ir administracijos pareigūnų, nuteistų sovietų įsakymu, kai 1952 m. sugriuvo Dunojaus kanalo užtvanka, kurios statybą finansavo Maskva. Didžioji rehabilituotų asmenų dalis nesulaukė išteisinimo valandos.

KUNIGŲ VIENYBĖS SUVAŽIAVIMAS

Metinis Kanados Lietuvių Katalikų Kunigų suvažiavimas įvyko spalio 25 d. Toronto Prisikėlimo parapijos patalpose. Dalyvavo 16 kunigų iš Montrealio, Sudburio, Windsoro, Londono, Delhi, St. Catharines, Hamiltono ir Toronto. Atidaromuoju žodžiu suvažiavimą pradėjo pirm. kun. dr. F. Jucevičius, pakviesdamas invokacijai mons. J. Tadarauską, pirmininkauti — pataipų šeimininką — kun. P. Barių, OFM, sekretoriauti — kun. J. Staškevičių. Kun. J. Bertašius atsiuntė sveikinimo telegramą. Pradžioje buvo apžvelgta lietuviškų parapijų būklė, ilgiau sustojant ties naujove — Prisikėlimo parapijos nauju būdu (rinkimo ir skyrimo) sudaryta taryba bei jos veikla. Nuo pastarosios sėkmingumo priklausys, ar kitos parapijos ryšis eiti panašiu keliu. Daug dėmesio suvažiavimo dalyviai skyrė išeivijos katalikų religinio centro organizavimui ir Kanados lietuvių katalikų persitvarkymui naujais pagrindais. Religinį centrą planuoja JAV Katalikų

Nukelto į 7-tą pusl.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada
Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Seselių vienuolių** pasisakymai surinkti ir išleisti įdomioje knygoje "Rizikuoti gyvenimą dėl Dievo". Daugeliui nesuprantama, kaip galima pačioje jaunystėje užsidaryti vienuolyne. Kokia svajonė ar idealas jas suvilioja pasitraukti iš pasaulio į vienuolyną? Štai keletas pasisakymų. "Ašaromis ir krauju aptekusios Kristaus akys nuo kryžiaus kvietė mane pasidalinti skausmais." Kita seselė rašo: "Būdama 16 metų priėmiau pirmąją Komuniją ir nuo tos dienos Viešpats mane pasirinko ir nebuvo kitos išeities. Troškau meilės, ir Kristus mane pasotino. Radau tą, kurio mano širdis troško". Jauna mergaitė kandidatė pareiškė, kad ją patraukė į religinį gyvenimą seselių pavyzdys. Dar vienos gana įdomus paaiškinimas: "Mokykloje girdėjau kalbant apie vienuolišką pašaukimą, bet aš pati sau sakiau: stoti į vienuolyną geras dalykas kitom, bet ne man. Esu perdidelė svajotoja. Man atrodė, kad visko atsižadėti ir stoti į vienuolyną reikštų pagreitintą mirtį. Tik vėliau atidengiau visą vienuolės gyvenimo grožį ir jį pamylau."

★ **Vokietijoje įsteigtas** ekumeninis — krikščionių vienybės centras, kur katalikai ir protestantai studijuos kelius į vienybę. Tas centras yra Ottmaringe prie Augsburgo, kur prieš keturis šimtus metų įvyko skilimas tarp krikščionių. Netoli yra ir Dachau, kuris primena pasibaisėtiną neapykantą. Atidaryme dalyvavo atstovai iš Olandijos, Šveicarijos, Italijos. Popiežius atsiuntė sveikinimo telegramą. Kun. J. Dixon, anglikonas, sveikino arkivyskupo M. Ramsey vardu. Konstantinopolio patriarcho Atenagoro vardu kalbėjo archimandritas Chrisantos. Vokietijos kardinolams atstovavo specialūs delegatai. Iš katalikų pusės Klara Lubich uždarymo kalboje palinkėjo, kad ši Ottmaringo sėkla išaugtų į didelį medį ir meilės bei studijų keliu suvestų visus į vienybę.

★ **Tarptautinė sergančiųjų** polio liga kelionė į Liurdą įvyko rugsėjo 23 d. Iš įvairių Europos kraštų suvažiavo 3000 ligonių. Kelionės išlaidas padengė tikintieji.

★ **Ortodoksų grupė**, 18 teologų, kurie studijuoja teologiją įvairiuose vokiečių universitetuose, susirinko Ratisbonoje kartu su katalikų teologais studijuoti temos "Eucharistija — vienybės ženklas".

★ **Katalikų Šv. Jono universitetas** Niujorke paskyrė dešimt pilnų stipendijų studentams negrams.

★ **Italijoj, Toskanijos provincijoj,** įvyko suvažiavimas, kuriame buvo svarstyta religijos laisvė. Pagrindinę kalbą pasakė Venecijos kardinolas Urbani, Italijos vyskupų pirmininkas. Jis priminė praeities kovas dėl religijos, prievartos metodus ir pastebėjo, kad dar šiandien yra valstybių, kuriose persekioja religiją.

★ **Korėjos kankiniai** bus paskelbti šventaisiais. Dvidešimt keturi Korėjos kankiniai ir tuopačiu metu dvi vienuolės (Teresė Wuellenweber ir Klelija Barbieri) š.m. spalio 6 d. pakeliami į palaimintųjų garbę. Tie 24 buvo nukankinti 1860 metais siaučiant persekiojimui.

★ **Buffalo vyskupas** J. McNulty pašalino 7 kunigus iš seminarijos, nes jie kritikavo popiežiaus encikliką "Humanae vitae". Vyskupas pareiškė: Bendrijos įstatymas įpareigoja vyskupą ginti doktriną. Katalikų doktrina negali būti dėstoma iškraipytai kunigų seminarijoje.

★ **Amerikoje juodoji rasė** organizuoja naują sąjūdį. Filadelfijoje rugsėjo 9-13 d. įvyko pirmasis suvažiavimas. Organizatoriai yra turingiausi negrai. Dauguma jų dirba valstybinį darbą Vašingtone. Toje konferencijoje dalyvavo 4,000 asmenų. Steigėjų tarpe yra dr. H. Mann Bond, buvęs Linkolno universiteto rektorius, Patricija Harris, buvusi JAV ambasadorė Liuksemburge, dr. S. Wright ir kitos žymios asmenybės. Jie organizuoja religines grupes, į kurias įeina negrai katalikai kunigai ir vienuolės. To sąjūdžio pirmininku išrinktas Filadelfijos apskrities teisėjas Leonas Higginbotham.

★ **Kipro respublikos** prezidentas ortodoksų arkivyskupas Makarios buvo priimtas popiežiaus audiencijoje. Po nuoširdaus pasikalbėjimo jiedu pasikeitė dovanomis: Šv. Tėvas dovanojo popiežiaus medalį, o arkiv. Makarios įteikė brangią 18 amžiaus ikoną.

★ **Krikščionių ir žydų** konferencija įvyko Toronte. Pirmininkavo krikščionių atstovas dr. S. Brown ir žydų — rabinas P. Levinson iš Vokietijos. Katalikams atstovavo sesuo Regina Ann. Konferencijoje tvirtai pasisakyta už krikščionių ir žydų bendravimą. Apgailestauta, kad nedalyvauja jaunimas.

★ **Vyskupai turėtų būti renkami** ir tai ribotam laikui — pareiškė Klevelande kun. P. O'Malley. Pasak jo, vyskupas yra žmogus, kurio jėgos išsisemia.

★ **Katalikų ir metodistų** antroji konferencija Londone pasibaigė. Diskusijos buvo gyvos ir nuoširdžios. Išvadoje sakoma, kad padaryta pažanga. Metodistų vadas buvo kun. dr. G. Rupp, katalikų — arkivysk. J. Murphy. Trečioji konferencija numatyta 1969 m. rugsėjo mėn.

★ **Nauja katalikų enciklopedija** išleista JAV-se. Pradėta leisti 1958 m. Senoji enciklopedija buvo išleista 1912 m. Naujoji enciklopedija susideda iš 15 tomų; kiekvienas turi apie 1000 puslapių. Yra 17.000 straipsnių, parašytų 4800 autorių. Turtingai iliustruota. Ši enciklopedija apima tik Kanadą, Šiaurės ir Pietų Amerikas.

★ **Dijakonatą**, kaip pastovią tarnybą, nutarė įvesti Kanados katalikų vyskupų konferencija Winnipege. Kai Vatikanas patvirtins nutarimą, jis įsigalios. Tada speciali vyskupų komisija sudarys praktinį planą. Jau dabar nustatyta, kad dijakonais galės būti šventinami ir vedę vyrai, turį nemažiau 35 m. amžiaus. Nevedę galės būti ir jaunesni, bet turės laikytis celibato. Vyresnio amžiaus vyrams studijos bus nustatytos pagal turimą išsilavinimą, jaunesniems numatytas penkerių metų studijų laikotarpis.

B. M.

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIROS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE.—TEL. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Mums atstovavo maldininkai ir šokėjai

Tarptautinis kongresas gvildeno žmogaus teises ir jų sutrypimą sovietiniuose kraštuose

Kasmet V. Vokietijoje šaukiami "Kenčiančios Bendrijos" (Kirche in Not) kongresai Koenigsteine prie Frankfurto, kur keturias dienas įvairiataučiai dalyviai svarsto komunistų persekiojamos Bendrijos likimą ir galimus priimtinus santykius su prispaudėjais. Šiemet 18-tojo kongreso tema — "Žmogaus teisės".

Pagrindinės mintys

Eilė žymių kalbėtojų atskleidė žmogaus teisių teorijos ir praktikos panoramą, kurioje išryškėjo: 1. Mums, krikščionims, žmogaus teisės ateina iš Dievo ir Išganytojo. 2. Nors tų pagrindinių teisių deklaracija pasirašyta prieš 20 metų, per tą laikotarpį net pasirašiusios valstybės jas spėjo įvairiopai sulaužyti, nepaisyti, pažeisti. Ne tik seni imperialistai (balti ir raudoni) su teisėmis ne perdaug skaitosi, bet ir "trečiojo pasaulio" naujosios "spalvotosios" valstybės. 3. Reikia džiaugtis, kad kaikuriose komunistų valstybėse atsparūs tikintieji išsikovojo sau priklausomų teisių ir kaikurių lengvatų (ne laisvių), tačiau tiesos vardan tenka pripažinti, kad ateistinis komunizmas daugumoje valstybių siautėja kaip siautėjęs. 4. Krikščionys yra atsakingi už žmogaus teisių įgyvendinimą pasauly. Ypatingai krikščioniškosios tautos ir jų valstybių vyriausybės turi darbais pasauliui įrodyti, kaip pačios paiso žmonių teisių ir smerkia jų laužytojus. Nei politiniai, nei ekonominiai interesai nepateisina žmonių teisių pažeidimo. Prie pagrindinių žmogaus teisių priklauso tėvų teisė savo vaikus auklėti tikinčiais. 5. Reikia sukurti tarptautinę įstaigą, kuri registruotų žmogaus teisių laužytojus ir juos atskleistų pasaulio viešumai.

"Speckvaterio" pamokslas

"Mane žmonės vadina "Speckvater", bet ne dėl svorio" — kongreso pamaldose kalbėjo flamas premonstratietis kun. Werenfried van Straten, vad. Ostpriesterhilfe įkūrėjas. Speckvater (Lašinius) todėl, kad pokario metais rinko Belgijoje ir Olandijoje iš ūkininkų "riebias gėrybes", kurias dalino alkstantiems vokiečiams. Vienuolis ragino tikinčiuosius melstis už pasaulio taiką ir komunizmo žlugimą. O tas komunizmas spėjo suimti ar nukankinti netoli šimto vyskupų, 5000 kunigų, 10.000 seserų vienuolių išsiųsti į priverčiamus darbus. Kas politiniais, kas kariniais ginklais, o mes malda griaukime tautų kalėjimą — sovietinį komunizmą! Nei diplomatai, nei JAV Europos neišgelbės. Jei bus atominis karas, žus daugybė tautų. Dievas jo neleis, jei žmonės bus verti. O vertieji gali gyvenimą pakeisti. Rožinis dabar nemodernus (?), bet tai hitlerinių ir sovietinių kacetų malda, paprastųjų žmonių malda, kuri gali taiką atnešti.

Kun. Werenfriedas ne tik melstis ragino klausytojus, bet ir aukoti: švarių drabužių, maisto, pinigų ir tai ne fenigiais. Kam? Jis dažnai aplanko pavergtuosius vyskupus, kurie prašo apčiuopiamos pagalbos. Vienas vyskupas prašė pinigų savo seminaristams, nes seminarija apkrauta prabangiško viešbučio mokesčiais. O "prabangūs" seminaristai teturi (kas antras) arbatai puoduką.

Laisvės žvakės

"Kenčiančios Bendrijos" kongresas susirinko ne tik informuotis apie religinę būklę sovietiniuose kraštuose, ne tik informuoti pasaulio spaudą apie tai, kaip sovietai laužo pagrindines žmogaus teises, bet ir melsti Dievą pagalbos persekiojamų kraštų žmonėms, kurie nori pagal visas pagrindines asmens teises gyventi.

Vienas kongreso vakaras — maldos vakaras. Kuklioje pabėgėlių pirktoje koplyčioje, primenančioje katakombas, virš 20 tautų kalbėdamos "Tėve mūsų" prašė dangaus pagalbos niekinamiems tikintiesiems nelygioje kovoje prieš sovietinės valstybės galybę. Žvakelių šviesoje meldėsi už albanus, jugoslavus, lenkus, latvius ir visą eilę rytų valstybių. Už Lietuvą maldų vedėjas vokiškai perskaitė iš Sibiro keturių lietuvaičių maldaknygės vieną skausmo maldą, o lietuvių grupė sukalbėjo "Tėve mūsų". Po kiekvienos tautinės maldos prie kryžiaus buvo uždegta žvakė. Apie vidunaktį jų degė per 20...

Tautų vakaras

Paskutinis kongreso vakaras — folklorinė atsipūta!

Skystoka lietuvių grupelė jaudinosi negalėdama kuo nors nustebinti kongreso. Prikalbėta užtektinai, betgi scenoje kas lietuviškai padainuos, pašoks, kas parodys lietuvių meno bent krisleli? Niekas. Šią niūrią ir prislėgtą nuotaiką lyg žaibas perskrodė džiugi žinia: "Gyvataras" atvažiavo gimnazijon... "Gyvataras", "Gyvataras"... Jis gali Lietuvą kongresui pateikti. Sielovados direktorius pasikrapštė piniginėje, ir vakare gyvatariečiai mažutį lietuvių prietiltį kongrese padarė lietuviška tvirtove. Kai išėjo scenon žaliukai, kai pasipylė ilgakasės, kai sumirgėjo spalvos, kai sudundėjo grindys, — publika apstulbo. Vargšai delnai... kiek jie prikentėjo! O katučių klevo lapo šalies lietuviai užsitarnavo! Šoka jaunieji Senio šokį... Nekaip einasi... Vienas niekaip "nepritampa"... Daugis žiūrovų ėmė galvoti: kas čia dabar, negi jau tik tokį griozdą šokėją tegalėjo rasti, kuris takto nenujaučia?... O kai pajuto gudrų šokio triuką, tai kone plaučiai išlėkė besikvatojant... Net seselės ir tos įsirėmusios rankas klegėte klegėjo.

Lyg pasakos Pelenė

Padėka gyvatariečiams! Jūs, merginos ir vyrukai, Lietuvai laimėjote daug simpatikų. Iš kongreso išsiskirstė Belgijon, Olandijon, Prancūzijon, Vokietijon labai daug naujų Lietuvos draugų, kurie jai kada nors bus reikalingi.

Laiminga tauta, kurios žmonėms visada ir visur valia išvykti. Lietuva įsirikiuotų Vakaruose tarp kūrėjų tautų, turinčių ką parodyti kaimynams ir kuo nustebinti. Deja, tik išeiviai sveikai ir laisvai populiarina Lietuvos kultūrą ir per tai jieško jai draugų. Tai nėra daug. Gaila. Jei pati šalis galėtų atskleisti savo tonus, ritmus, bruožus, koks būtų paskatas kūrėjams ir garbė pačiai tautai! Lietuva įgrūsta sovietinės imperijos užkampin ir dūsta lyg pasakos Pelenė. Kas kalba pasauly apie Lietuvą? Vienas kitas inteligentas ir prabėgus politikas. Lietuva nusikalstamai izoliuota nuo Vakarų spaudos, turistų, kultūrininkų žvilgsnių.

Labai nedaug atlasų Lietuvą sienomis atriboja nuo Rusijos. Jokiame knygyne neužtiksi lietuvių kalbos žodyno, visuose (be išimties) Vakarų turistiniuose žemėlapiuose Lietuva dar neatrasta žemė — dykynė. Lietuva — nutildytoji šalis, kurios neklastotu balsu bando Vakaruose kalbėti tik jos išeiviai. Jie, sovietų taip keikiami, nepraleidžia progos iškelti pasauly Lietuvos vardo įvairiuose kongresuose, kultūriniuose pobūviuose. **Pkl. D.**

LEON MITKIEWICZ — LENKŲ KARINIS ATTACHE

Lenkijos atstovybė Kaune

(Tęsinys iš praeito numerio)

Rugsėjo 14 d. plk. L. M. su žmona aplankė Vilnių ir ta proga atvežė iš Lietuvos vaistų ir kitų medicininių reikmenų. Vilniuje jis tikėjosi susisiekti su vyriausiu kariuomenės štabu, nes Kaune beveik jokių žinių nebegalėjo gauti. Deja, kaip ir Lenkijos pasiuntinybė Kaune, taip ir Vilnius buvo visiškai atkirstas. Nuvyko į Vilniaus vaivadijos rūmus, tikėdamasis gauti informacijų. Pataikė į posėdį Vilniaus vaivados plk. Maruševskio su atskirais Vilniaus įgulos karinių dalinių vadais. Tuo momentu diskusijos vyko Vilniaus klausimu: kokia jo dabartinė padėtis ir kokių imtis priemonių, sulaukus smūgio iš Lietuvos pusės, nes lietuvių puolimas čia buvo laikomas didžiausiu pavojumi. Plk. L. M. visus posėdžio dalyvius nuramino, pareikšdamas, kad Lietuva dabartinėj situacijoj neturinti noro smogti Lenkijai peilio į pečius. Tačiau toks užtikrinimas Lenkijos karinio atstovo Kaune buvo priimtas su dideliu nepasitikėjimu. Iš viso keista, kad tas klausimas buvo svarstomas, nes Vilniaus padėtis buvo beviltiška: neturėta kariuomenės, išskyrus kelis neginkluotus pasienio policijos batalijonus ir kelis atsarginius I-sios pėstininkų divizijos batalijonus. Be to, Vilniuje nebuvo nei ginklų, nei amunicijos. Taigi, Vilnius negalėtų gintis ne tik nuo vokiečių puolimo, bet ir iš viso priešintis lietuviams, jeigu būtų susigundę užimti Vilnių. Tokia buvo plk. L. M. nuomonė posėdyje, kuriame dalyvavo Vilniaus vaivada ir vyresnieji Vilniaus įgulos karininkai.

* * *

Grįždamas traukiniu atgal į Kauną, plk. L. M. vėl sutiko tą patį lietuvį puskarininkį, kuris su šypsena, uždėjęs antspaudus pasuose, lietuviškai pasakė:

— Tai, pone pukininke, grįžtate pas mus; dabar Kaune žymiai saugiau nei Vilniuje.

Atidžiai stebėjo plk. L. M. kelią į Lietuvą, tačiau nieko ypatingo nematė. Lietuvos kariuomenės vadas laikė savo žodį Vilniaus klausimu, nepaisant įvairių gandų net ir kariniuose sluogsniuose (pvz. posėdyje Vilniuje), kad Lietuvoj jau viskas paruošta žygiui į Vilnių, kad šaulių vadas plk. Saladžius bus lietuvišku Želigovskiu ir kad Vilniaus pasienyje yra sukoncentruota Lietuvos kariuomenė. Priešingai, Lenkijos kariniam atstovui atrodė, kad sienos apsauga yra dar mažesnė.

* * *

Kariniai įvykiai riedėjo pilnu tempu: rugsėjo 17 d. Sov. Sąjungos kariuomenė įžygiavo į Lenkiją ir dar tą pačią naktį Lietuvos sieną peržengė Vilniaus vaivada, buv. min. pirm. A. Prystor ir kt. augšti pareigūnai. Prasidėjo Lenkijos kariuomenės plūdimas į Lietuvą, kuri irgi pradėjo su Lenkija jau "nebesiskaityti", nes pvz. rugsėjo 29 d. Lietuvos Bankas angliškus svarus keitė tik į litus (žadėjo visai kitą valiutą). Lietuvos kariuomenės štabe jau nebesikalbama su Lenkijos atstovu kaip anksčiau, o užsienio reikalų ministerijos referentas lenkiškiems reikalams p. Mačiulis rodė tik diplomatinį etiketą.

Lenkija žlugo. Jos pasiuntinybė Kaune jaučia, kad bus išspręstas ir Vilniaus klausimas. Tik svarbiausia — kokia kaina? Lietuviškoji "gatvė", kaimas, eiliniai žmonės nepaprastai džiūgauja. Tik nežymi dalis augštesnės klasės jaučia, kuo šis reikalas pasibaigs — tai Lietuvos susovietinimu. Pasikeitė lietuvių ir latvių spaudos balsas. Ji lenkiasi Maskvai, nors jau buvo žinomos Estijai padiktuotos sąlygos.

Į Sov. Sąjungos sostinę iškviečiamas gen. Raštikis ir kiti vyriausybės nariai, grąžinamas Lietuvai Vilnius ir dalis jo krašto. Lenkijos pasiuntinybė laukė dvi dienas, iki spalio 12, Vilniaus klausimo paaiškėjimo iš lietuvių pusės. Ji laukė, kad ir paprasčiausio žingsnio, juo labiau, kad lietuviai nepasinaudojo Lenkijos žlugimu ir Vilniaus patys neužėmė. Deja, jokio paaiškinimo iš Lietuvos pusės nesulaukta. Tuomet min. Charvat, telegrafu susisiekęs su Lenkijos vyriausybe Paryžiuj, spalio 12 d. įteikė Lietuvos vyriausybei notą, protestuojančią prieš neteisėtą užėmimą dalies Lenkijos teritorijos.

Tik spalio 14 d. min. Charvat gavo Lietuvos užsienio reikalų min. Urbšio pasirašytą atsakymą, kuriame rašoma, kad Vilnius yra Lietuvos valstybės integralinė dalis ir jos sostinė. Ir kas svarbiausia, kad Lietuvos vyriausybė nepripažįsta Lenkijos vyriausybės Paryžiuje, nes Lenkija, kaip valstybė, nustojo egzistavusi 1939 m. rugsėjo 18 d.

* * *

Lietuvos vyriausybės nota, kuri buvo įteikta Lenkijos pasiuntinybei Kaune tik per paprastą Lietuvos užsienio reikalų ministerijos raštų išnešiotoją-kurjerį, buvo ženklas palikti Kauną. Lietuviai galėjo pasekti latvių ir estų pavyzdžiu: atsakyti Lenkijos pasiuntinybei diplomatines teises. Be to, Lietuvos valstybė veikė solidariai su Vokietija ir Sov. Sąjunga, kurios pasauliui paskelbė apie Lenkijos valstybės žlugimą. Pabaltijo valstybės 1939 m. į karinę Europos situaciją žiūrėjo pro pirštus. Lietuvai, Latvijai ir Estijai atrodė, kad karas pasibaigs tik Lenkijos padalinimu, Čekoslovakijos užėmimu, mažais pasikeitimais Balkanuose, o Pabaltijo kraštuose gyvenimas plauks sena vaga, nors ir Sov. Sąjungos protektorate. Lenkijos valstybės reikšmė 1939 m. rudenį Pabaltijo valstybėse buvo lygi nuliui, nors lenkai turėjo labai daug simpatijų tų valstybių gyventojų tarpe.

* * *

Plk. L. M. prisimena demonstraciją prie Karo Muzėjaus ir gen. Nagevičiaus žodžius, pasakytus tragišku Lenkijos valstybės momentu, užgaunančius lenkų tautą. Lietuvos generolas pasakęs, kad nerūpestingi ir išdidūs lenkai neseniai norėjo atimti iš lietuvių Kauną, šaukdami Varšuvos gatvėse "vade, vesk mus į Kauną", o šiandien tie patys lenkai jau kaip pabėgėliai Lietuvoj maldauja duonos, batų ir pastogės. Tie generolo žodžiai plk. L. M. labai nepatiko ir įstrigo širdyje.

* * *

Kai Lenkijos pasiuntinybė paliko Kauną, nė vienas lietuvis iš užsienio reikalų ministerijos ar generalinio štabo neatvyko į pasiuntinybę atsisveikinti. Tuo lietuviai prasilenkė su paprasčiausiu diplomatiniu etiketu. Tik D. Britanijos ir Prancūzijos pasiuntiniai palinkėjo laimingos kelionės. Jie daugiausia padėjo lenkams kariams kelionėje į Prancūziją, duodami be jokių apribojimų vizas. Nuo rugsėjo 20 d. iki spalio 15 d. apie 400 karių gavo vizas. Lietuvoj buvo apie 15.000 internuotų karių, jų tarpe apie 3.000 karininkų. Lietuvos geografinė padėtis neleido platesnio masto evakuacijos, nes Lietuvos sienos buvo stiprioj Vokietijos priežiūroj. Per Švediją galėjo būti evakuoti tik tokie asmenys, kurie turėjo visus reikalingus dokumentus. Sunkiausiai pereinamas punktas buvo Ryga.

* * *

Savo atsiminimus autorius baigia jau gautom informacijom Paryžiuj. Girdi, Lietuvos vyriausybė ir tauta pasijuto saugi, kad Lietuvos valstybės ateitis yra užtikrinta. Todėl lietuviai įžengę į Vilnių, lenkiško miesto atžvilgiu vedė šovinistinę politiką, manydami, kad pasibaigus karui, Vilnius ir Vilniaus kraštas pasiliks Lietuvos ribose. Tokia vedama politika (pagal gautus pranešimus Paryžiuj) nedaro lietuviams garbės ir neprives prie gerų lietuvių-lenkų santykių užmezgimo.

Paruošė K. Baronas

Redakcijos pastaba. Čia buvo pateiktas atpasakojimas tik dalies būdingesnių epizodų iš buvusio Lenkijos karinio atstovo Lietuvoje plk. L. Mitkiewicz atsiminimų. Jie yra gana platūs, ir savaitraščio rėmuose neįmanoma jų visų apimti. Autorius yra atsiuntęs "T. Žiburiams" žiupsnį atsiminimų, kurie nebuvo įjungti knygon "Wspomnienia Kowienskie 1938-1939". Tikimės neužilgo ir juos paskelbti.

A † A

ELZBIETAI PLESKEVIČIENEI mirus, jos vyrui PETRUI PLESKEVIČIUI, vaikams — ALGIUI ir MARYTEI bei jų šeimoms reiškiame nuoširdžiausią užuojautą —

J. Karaliūnas **P. Lesevičius**
A. Muliuolis

Savanoriui PETRUI PLESKEVIČIUI, mirus jo mylimai žmonai **a. a. ELZBIETAI,** sūnui ALGIUI su šeima ir dukrai MARYTEI bei žentui jų liūdesio valandoje reiškiame užuojautą ir kartu liūdime —

L. J. Vitai **T. A. Kalmantavičiai**
T. E. Enskaičiai

Brangiai **MOTINAI** Lietuvoje mirus, STASĮ BUBULĮ ir jo šeimą nuoširdžiai užjaučiame —

Irena ir Stasys Juškevičiai

368-6813 **KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM**

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyriaus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TŽ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TŽ". Skyrių redaguoja teisininkas V. Mastis.

Iš savo sutaupų testamentu paskyriau vieną tūkstantį dolerių Lietuvių Tautos Fondui. Kiek mokesčių paims valdžia, jei testamentas turės būti patvirtintas teisme, ir kokie bus mokesčiai, jei testamento vykdytojas nepaduos į teismą? A.

Mokesčiai priklauso nuo viso palikimo dydžio ir nuo paveldėtojo, kuriam paliekama didžiausia turto dalis. Pavyzdžiui, jei turtas paliekamas žmonai — mokesčiai mažesni. Jūs turėtumėte tokį testamentą sudaryti pas advokatą, kuris, žinodamas Jūsų palikimo smulkmenas, galėtų paaiškinti apie mokesčius. Šiuo atveju ypatingai kreiptinas dėmesys į vardus ir paaiškinimus. Tikslus vardas turi būti Kanados Lietuvių Fondas. Testamentas turi būti surašytas taip, kad nebūtų jokios abejonės kokiai organizacijai Jūs norite pinigus palikti. Daugumas mūsų organizacijų nėra registruotos (neturi čarterių), jų vardai gali būti panašūs, panašios organizacijos gali būti ir Kanadoje, ir JAV-se. Perdavimas testamento teismui ne vien nuo vykdytojo priklauso. Jei norite atsakymo dėl mokesčių dydžio, praneškite apytikriai viso palikimo vertę ir kam paliekama: žmonai ar kitiems.

Prieš kelis metus sudariau dokumentus savo dukrai atvykti į Kanadą. Jai pasiunčiau keletą Raudonajame Kryžiuje gaunamų pakvietimų, bet kai jos prašymas būdavo atmetamas, tie dokumentai dingdavo. Pereitų metų gale ji pasisamdė advokatą ir prašė vėl atsiųsti Raudonojo Kryžiaus pakvietimą. Raudonojo Kryžiaus tarnautojai man paaiškino, kad mano dokumentai, sudaryti Kanados imigracijos istaigoje, yra pasenę ir reikia naujų. Kreipiaus į imigracijos įstaigą ir po kiek laiko iš ten gavau laišką Raudonajam Kryžiui. Nežiūrint to laiško, jie aiškino, kad pakvietimą paruoš, kai duktė gaus leidimą išvažiuoti iš Lietuvos. Aš nuo dukters gavau jau kelis laiškus ir kiekviename iš jų prašo naujo pakvietimo, nes be jo ji negalinti niekur kreiptis, kadangi atsakoma: "Kur tu važiuosi, jei niekas tavęs nekviečia." O aš pakvietimo negaliu gauti iš Raudonojo Kryžiaus. Aplamai susirašinėjimas su jais yra nesklandus — kol gaunu atsakymą į laišką, užtrunka trys mėnesiai. Manau, kad Raudonajame Kryžiuje kas nors sėdi, kuris tą reikalą trukdo. Gal verta būtų visa tai paskelbti Toronto kanadiškoje spaudoje? Jei taip, prašau tai padaryti mano vardu. B.

Mes suprantame Jūsų susirūpinimą šiuo reikalu, tačiau Jūsų išvados nėra tiksios. Iš Jūsų laiško atrodo, kad viso vargo priežastis yra ta, jog Lietuvos ar Sov. Sąjungos valdžia nenori išleisti Jūsų dukters išvažiuoti. Raudonasis Kryžius išdavė ne vieną, bet kelis pakvietimus. Jų negalima kaltinti, jei jie nori kokių nors įrodymų, kad tas pakvietimas bus paskutinis ir Jūs po kelių mėnesių vėl neprašysite kito. Turite suprasti, kad išvažiavimas iš Lietuvos yra suvaržytas ir tik kaikuriems pasiseka išvažiuoti. Jūsų dukrai įvažiuoti į Kanadą nėra jokių kliūčių, tačiau ji turi gauti leidimą išvažiuoti iš Lietuvos. Jūsų laišką perdavėm "The Telegram" tarnybai, kuri bandys tą dalyką išsiaiškinti su Kanados Raudonuoju Kryžiumi.

NERIMAS FEDERACINĖJE VOKIETIJOJE

(Atkelta iš 1-ro psl.)

liaudies respublikose, kuriose bando eiti savo keliu.

Vokietijos vyriausybė gyventojus ramina didžiųjų valstybių tarpusavio sutarimu ir bando prisitaikyti naujoms sąlygoms. Pasak kanclerio Kiesingerio, esą pavojinga įžiebtą degtuką laikyti įsiutusios meškos pauodegyje. Be to, Vokietiją skambiais žodžiais ramina ir Šiaurinio Atlanto Sąjunga.

Vokiečiai išlaiko pusiausvyrą, nors ir baimės apimti. Anksčiau, prieš Čekoslovakijos užėmimą, net minties neprileido, kad Federacinė Vokietija gali būti sovietų užpulta. Prieš savaitę 58% apklaustųjų pasisakė, kad kraštas gali būti sovietų užpultas. Savaitei praslinkus jau 67% pareiškė: sovietai sudaro grėsmę Federacinei Vokietijai. Dar didesnė įtampa ir netikrumas V. Berlyne, kuris gyvena Federacinės Vokietijos pašalpomis.

ŽODIS PAVERGTIEMS TAUTIEČIAMS

Susirinkę į XV-tąją lietuviškųjų studijų savaitę 1968 m. rugpjūčio 4-11 dienomis Vasario 16 gimnazijoj, Vokietijoj, lietuviai iš Anglijos, Australijos, Belgijos, Italijos, Jungtinių Amerikos Valstybių, Kanados, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos bei Federacinės Vokietijos, minėdami 50 metų sukaktį nuo nepriklausomos demokratinės Lietuvos valstybės atstatymo ir baigdami savo darbus nuoširdžiai sveikina visus brolius ir seseris lietuvius pavergtoje tėvynėje.

Šiais sukaktuviniais metais svarstydami Lietuvos ir lietuvių tautos gyvenimą įvairiais atžvilgiais, priėjome prie džiugios išvados, kad žiauri sovietinė vergija nepajėgė palaužti lietuvių tautos tėvynėje, kaip dvasiniai vargai nepajėgė susilpninti lietuvių išeivijos ryžto padėti Lietuvai atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Mes, studijų savaitės dalyviai, ypač džiaugiamės, kad lietuvių jaunimas pavergtoje Lietuvoje myli savo tėvynę, gausiai veržiasi į specialiuosius ir augštuosius mokslus, stengdamiesi padaryti Lietuvą vienu šviesiausių ir kultūringiausių kraštų. Mes džiaugiamės, kad Lietuva yra pasiekusi žymių mokslinių bei technikinių laimėjimų, padidindama savo mokyklų skaičių, įsteigdama įvairių mokslinių institutų bei pereidama iš žemės ūkio į sudėtingą technikinės pramonės visuomenę.

Mes žinome ir kitiems sakome, kad Lietuvos pažangos laimėjimai yra pasiekti pačių lietuvių sunkiu darbu, nepaisant pragyvenimo nepriteklių bei visų darbininkų išnaudojimo, kuriuos primetė Lietuvai pavergėja Sovietų Sąjunga su savo valstybiniu kapitalizmu ir biurokratiniu centralizmu. Be šių sunkių ir klastingų svetimųjų pančių laisva Lietuva būtų pasiekusi dar didesnių bei gražesnių vaisių, ypač dvasinės kultūros srityse, nes dvasinė nelaisvė ir ūkinis išnaudojimas yra kultūrinės pažangos priešai.

Tačiau mes, lietuviškųjų studijų savaitės dalyviai, drąsiai tariame, kad Sovietų Sąjunga, viena paskutiniųjų reakcingųjų imperijų nūdieniame pasauly, turės sugriūti, kaip jau yra sugriuvusios visos kitos kolonijinės imperijos. Todėl Lietuva tikrai atgaus laisvę ir nepriklausomybę, kad, lygiateisė su kitomis tautomis, savarankiškai nuspręstų savo bendradarbiavimą su jomis, ypač su Vakarų Europos tautomis, su kuriomis Lietuvą riša šimtametės tradicijos.

Broliai ir seserys, likite tvirti tikėjime šviesia Lietuvos ateitimi ir krikščioniškojo humanizmo atgimimu! ELI.

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

"LIETUVOS PAJŪRIS", laikraštis, kurį leidžia Kanados Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos valdyba, dabar yra redaguojamas ir spausdinamas Čikagoje. Neseniai skaitytojai gavo pirmąjį 1968 m. nr., kuris daro geresnį įspūdį, negu buvusieji. Redakcija rašo, jog dėl laikraščio perkėlimo Čikagon ir redaktoriaus susirgimo buvo gerokai pavėluota su pasirodymu, ir žada iki šių metų galo išleisti visus 4 numerius. Redaktorius Martynas Bundelis savo žodyje sako: "Lietuvos Pajūris" ir toliau, kaip per praėjusius aštuonerius metus, stengsis skaitytojams duoti kuo įvairiausios medžiagos. Šalia iki šiol taip puikiai paduotos medžiagos, stengsimės įtraukti ir mūsų intelektualinės jėgas, kurios bent retkarčiais pasisakytų mokslinėmis temomis." Numeryje daugiausia medžiagos apie Vydūno gyvenimą ir darbus. Po laikraščio pavadinimu žymima "Dr. Vydūno gimimo šimtmečio jubiliejiniai 1968 m." Taip pat yra Jūrų skautijos skyrius, straipsnis apie Vasario 16-sios gimnaziją ir kt. Šio 4 kartus metuose leidžiamo laikraščio prenumerata yra tik $2.

• • •

KANADOS LIETUVIS DAILININKAS Jokūbas Dagys buvo išskirtinai atžymėtas "Chicago Tribune" rugsėjo 22 d. laidos meno skyriuje ryšium su rugsėjo 21 d. Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjuje atidaryta dailės paroda (čia jis savo kūrinius yra išstatęs kartu su J. Pautienium ir S. Smalinskiene). Ten rašoma, jog Dagys, kuris gerai žinomas Kanadoje, yra sukūręs skulptūrų ir paveikslų religinėmis temomis kelioms bažnyčioms. Taip pat įdėta ir J. Dagio skulptūros "Po ilgų metų" fotografija. Šią parodą galima aplankyti kiekvieną dieną nuo 1 iki 4.30 v.p.p. iki spalio 10 d. — "Chicago Tribune" rugsėjo 23 d. skaitytojų balsų skyriuje įdėjo išeivių lietuvių rašytojų draugijos pirm. Aloyzo Barono laišką, pavadintą "Red persecutions of authors protested". Laiške rašoma, jog vienuolikos čekų rašytojų suėmimas sukrėtė rašytojus plačiame pasaulyje. Lietuviai autoriai išeivijoje esą ypač simpatizuoja čekų rašytojams, nes dauguma jų patyrė dvasinį terorą, kalinimus bei koncentracijos stovyklas. A. Baronas taip pat sveikina P. E. N. draugijos pirmininką Arthur Miller už jo išreikštą protestą sovietų prezidentui Podgorny dėl minėtų rašytojų suėmimo.

• • •

KĘSTUTIS PETRAUSKAS, tarnavęs JAV karinėse pajėgose, neseniai žuvo Vietname. Žuvusiojo palaikai bus pargabenti Čikagon ir čia palaidoti. Jo tėvas Ignas Petrauskas yra veiklus tautietis — didelis BALFo darbuotojas, buvęs BALFo Čikagos apskr. pirm. K. Petrausko atminimui įamžinti tautiečiai yra kviečiami aukoti Lietuvių Fondui.

• • •

PRASIDĖJO LIETUVIŠKŲ PARENGIMŲ metas, kurių dabar netrūks nė vieną savaitgalį. Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugija rugsėjo 21 d. Jaunimo Centre buvo surengusi Vydūno 100 metų gimimo sukakties minėjimą. Paskaitą skaitė Vydūno mokinys Antanas Krausas, kuris pastoviai gyvena Australijoje ir šiuo metu vieši Š. Amerikoje. Meninę dalį atliko sol. Nerija Linkevičiūtė ir prof. Vl. Jakubėnas. — Tą patį vakarą Šv. Antano par. salėje jaunieji Čikagos vaidintojai, vad. Dariaus Lapinsko, suvaidino Anatolijaus Kairio veikalą "Curriculum vitae".

• • •

VALDAS ADAMKUS-ADAMKAVIČIUS yra pirmasis čikagietis iš naujųjų ateivių tarpo, kandidatuojąs į politinę pareigavietę lapkričio mėn. rinkimuose. Jį pasiūlė respublikininkai, parinkę mūsiškį į sanitarinio distrikto patikėtinio vietą. Joje ilgą laiką išbuvo lietuvis Antanas Olis, kuris pasiekė sanitarinio distrikto prezidento poziciją. Sudarytas specialus komitetas V. Adamkaus kandidatūrai remti, kurio pirmininku yra dr. Gabrielius Gedvila. Šis komitetas rūpinasi mūsų kandidato garsinimu ir lėšų telkimu rinkiminio vajaus reikalams. Numatyta surinkti $35.000. Jau įvyko visa eilė parengimų, iš kurių gautos lėšos eina V. Adamkaus vajaus naudai. Veikia ir Cicero lietuvių komitetas inž. V. Adamkui išrinkti. Jis rengia banketą Šv. Antano par. salėje spalio 20 d. Cicero komitetui vadovauja A. Milūnas.

• • •

STASĖ MIEŽELAITIENĖ, okupuotos Lietuvos poeto Eduardo Mieželaičio žmona, vasarą praleido viešėdama pas savo seserį Pakeltie-

Nukelta į 7-tą puslapį.

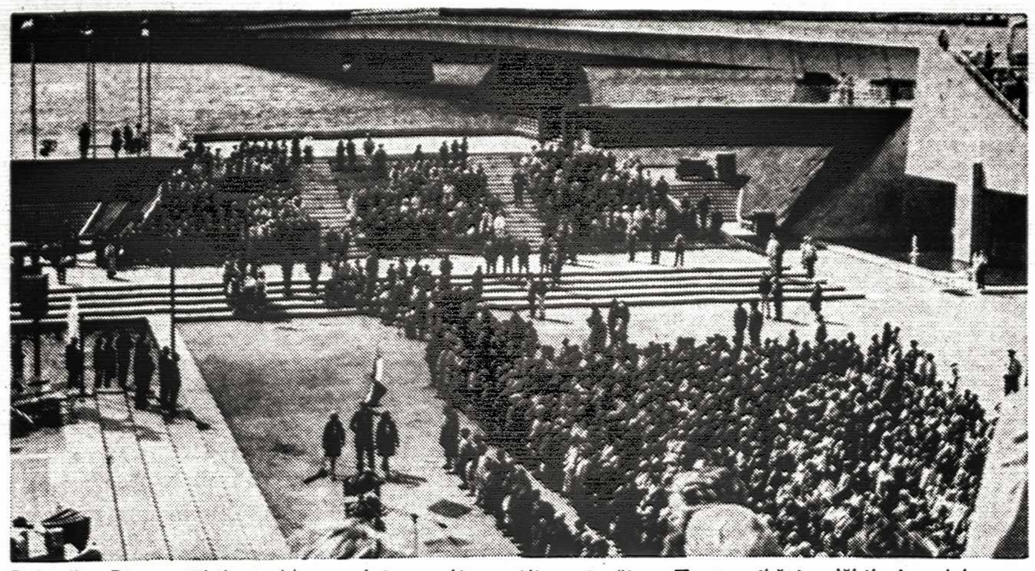

Baltiečių Dienos iškilmės Montrealyje pradėtos vėliavų įnešimu Tautų aikštėn. Iškilmėse dalyvavo daug baltiečių ir kanadiečių. Nuotr. J. Šablausko

Mažai tautiečių, daug džiaugsmo

Tarptautinis eucharistinis kongresas ir lietuviai Bogotoje • 17 tūkstančių užsieniečių • Speciali aikštė • Žmonių jūra mieste • Visi laukė popiežiaus • Didelis entuziazmas • Kongreso šūkis — atnaujinti meilės ryšius • Jaukios lietuvių pamaldos

KUN. PROF. VYT. MANKELIŪNAS, Bogota

Beveik prieš trejus metus buvo nutarta rengti Bogotoje 39-jį tarptautinį eucharistinį kongresą. Tam tikslui buvo sudarytas vietinis komitetas, kuriame aktyviai dalyvavo čia reziduojantieji užsieniečiai katalikai, nes buvo manoma, kad didelis užsieniečių skaičius apsilankys. Bet paskutiniais mėnesiais buvo padaryta nepalanki Kolumbijai propaganda užsienio spaudoje, ir užsieniečių katalikų skaičius smarkiai sumažėjo. Pagal paskutinius registracijos duomenis, buvo laukiama apie 80.000 užsieniečių maldininkų, bet apsilankė vos 17.000 iš įvairių kraštų, įskaitant Kolumbijos kaimynus iš Venecuelos, Peru ir Ekvadoro.

250.000 vietų

Bendroms kongreso iškilmėms buvo paruošta didelė aikštė už miesto aerodromo link. Joje pastatyta koplyčia (templete), kurios viduryje įrengtas centrinis altorius, ir priešais didelis cemento kryžius, dominavęs visą aikštę. Aikštėje buvo 250.000 sėdimų vietų. Tarp rugpjūčio 18 ir 25 d. čia kasdien vyko iškilmės. Iš visų miesto pusių buvo pravesti keliai ir geležinkelio linijos, kuriomis galėjo laisvai privažiuoti maldininkai. Reikia pabrėžti, kad Bogotos miestas šiam įvykiui labai smarkiai pasiruošė: buvo pertvarkytos pagrindinės miesto gatvės, tuo būdu palengvinant susisiekimą su nauja kongreso aikšte. Tai palengvins ir ateityje miesto susisiekimą. Nors užsienio spauda netikėjo, kad paruošiamieji darbai bus įvykdyti laiku, bet miesto burmistras išpildė savo žodį, ir porą dienų prieš kongreso oficialų atidarymą visi darbai buvo užbaigti.

Kongresas buvo atidarytas popiežiaus legato kardinolo Giacomo Lercaro kalba. Jis atvyko išvakarėse ir buvo sutiktas su ypatingomis iškilmėmis, dalyvaujant bažnytiniams pareigūnams, valdžios atstovui — užsienio reikalų ministeriui pagal griežtą protokolo tvarką. Šis įvykis ypatingai atkreipė užsieniečių maldininkų dėmesį.

500.000 laukė popiežiaus

Eucharistiniame kongrese reikia skirti dvi dalis. Pirmoji apėmė keturias dienas nuo pradžios iki popiežiaus atvykimo į Bogotą, antroji — paskutiniąsias tris dienas, kuriose pats popiežius dalyvavo visuose iškilminguose aktuose. Pirmoji dalis pasižymėjo paprastumu ir pamaldumu, antroji — iškilmingumu ir žmonių masių dalyvavimu. Pradžioje kongreso aikštėje dalyvaudavo nuo 50.000 iki 60.000 žmonių. Atvykus gi popiežiui visa aikštė nuolatos būdavo pilna, vadinasi, dalyvavo apie 250.000 žmonių. Pagal tarptautinės spaudos vertinimus, šiomis trimis dienomis Bogotos gatvėse nuolatos dalyvaudavo virš 500.000 žmonių. Dauguma norėjo pamatyti popiežių. Jo atvykimo į Bogotą visas kelias nuo aerodromo iki miesto centro (virš 12 km.) ir visos gatvės, kur turėjo pravažiuoti popiežius, nuolatos buvo pilni žmonių. Sutelkti tokiai žmonių masei padėjo faktas, kad Kolumbijos vyriausybė paskelbė šias tris dienas nedarbo dienomis, kad daugiau kolumbiečių galėtų pasinaudoti proga ir bent kartą gyvenime pamatyti savo gatvėse popiežių. Dėlto visi, kurie neturėjo televizijos, išėjo į gatves ir keletą valandų prieš popiežiaus pasirodymą jau turėjo užėmę vietas gatvėse. Daugeliui užsieniečių korespondentų šis faktas atrodė nesuderinamas su eucharistinio kongreso dvasia. Jie manė, kad tai klaidingas religingumas. Bet reikia suprasti P. Amerikos gyventojus ir jų kiek savotišką religingumą. Kas europiečiui atrodo fanatizmu ir paprastu smalsumu, kolumbiečiui yra visai nuoširdus savo religinio jausmo pareiškimas. Tai nėra jokia stabmeldybė ar fanatizmas, bet spontaniškas ir nuoširdus pareiškimas savo prisirišimo prie katalikybės galvos. Kaikurie užsienio korespondentai jieškojo šio reiškinio paaiškinimo pas čia Kolumbijoje gyvenančius užsieniečius katalikus, nes jiems tai netilpo galvoje. Aišku, žiūrovų tarpe buvo ir netikinčių bei fanatikų, bet jų skaičius, pažįstant kolumbiečių dvasią, buvo nedidelis. Tačiau ir patys fanatikai nepadarė jokio išsišokimo popiežiaus atžvilgiu, kaip tikėjosi kaikurie korespondentai, prisimindami ankstyvesnes nuotaikas kolumbiečių tarpe.

Aplankė šeimas

Popiežiaus buvimas Bogotoje užkariavo visų kolumbiečių jausmus savo paprastumu ir nuolatiniu šypsniu bei palaiminimu. Ši laikysena atsakė į visų žmonių jausmus ir niekas nepadarė jokio neigiamo žingsnio, nors jam išvažiavus nevienas kritikavo kaikuriuos dalykus. Popiežius nuolatos maišydavosi žmonių tarpe. Dėlto buvo sunku pareigūnams, kurie turėjo palaikyti tvarką gatvėse ir apsaugoti jo asmenį. Ypač pakildavo žmonių entuziazmas, kai popiežius paglostydavo kuriam nors vaikučiui galvelę ar bent leisdavo vaikams arčiau prieiti prie jo automobilio. Popiežiaus populiarumas pasiekė augščiausią laipsnį, kai jis, lankydamasis vienoje priemiesčio parapijoje, po oficialios dalies panoro aplankyti poros gyventojų neturtingus namus ir pakalbėti su gyventojais. Šis įvykis po parapijos pamaldų ir keliolikos vaikų pirmosios Komunijos buvo žmonių entuziazmo viršūnė. Vienoje šių šeimų neturtinguose butuose žmonės taip susijaudino, kad nedrįso nė su juo kalbėti, negalėjo jam pažiūrėti į akis, ir tik vaikai savo paprastumu atsakinėjo į popiežiaus klausimus. Dar labiau sujaudino gyventojus popiežiaus dovanos vaikams. Šis faktas sklido iš lūpų į lūpas ir kėlė žmonių entuziazmą.

Visų kolumbiečių dėmesį atkreipė popiežiaus kelionė helikopteriu už Bogotos, kur susitiko su Kolumbijos kaimiečiais. Nors nesusirinko kiek buvo tikėtasi (apie 35.000), bet paprasti žmonės savo naivumu pavergė popiežiaus jausmus. Paulius VI jeepu aplankė visus būrius, laimindamas ir pasakydamas pritaikintą kalbą, kurioje pabrėžė kaimo žmogaus vargus, darbus ir kvietė valdančiuosius pagerinti kaimo žmogaus gyvenimo sąlygas ne vien Kolumbijoje, bet ir visoje P. Amerikoje. Kolumbiečių entuziazmui nebuvo galo. Greitai šis vaizdas per televiziją pasiekė Bogotoje esančius maldininkus. Kai grįžo popiežius, ovacijoms nebuvo galo.

Atspari sveikata

Kongreso dalyviai stebėjosi popiežiaus sveikatos atsparumu, nes po 12 valandų kelionės į Bogotą jo laukė perkrauta programa. Nuo pat atvykimo į Bogotą iki paskutinio atsisveikinimo ištisas dienas praleisdavo įvairiose iškilmėse, kurios prasidėdavo 8 val. ryto ir nesibaigdavo prieš 9 val. vakaro; nebūdavo nei dvieju valandų pietų pertraukos. Per 56 valandas Bogotoje popiežius pasakė 21 kalbą. Kaikurios jų gana ilgos, doktrininio pobūdžio; pavyzdžiui, atidarydamas Bogotos katedroje II Pietų Amerikos vyskupų konferenciją nurodė pagrindines problemas ir kriterijus tom problemom spręsti. Nežiūrint varginančios programos, nei amžiaus, nei Bogotos augštumos (2.600 metrų virš jūros lygio), popiežiaus laikysenoje nesimatė nuovargio beveik iki pat išvažiavimo.

Prieš kongresą, jo metu ir po kongreso Bogotoje įvyko apie 50 vietinių ir tarptautinių suvažiavimų bei pasitarimų. Švarbesnieji buvo — tarptautinis teologų suvažiavimas, jaunimo kongresas ir II P. Amerikos vyskupų konferencija, kurioje dalyvavo apie 160 vyskupų su balso teise.

Lietuviai kongrese

Bogotos lietuvių kolonija (102 asmenys) irgi ruošėsi priimti tautiečius maldininkus. Pasiruošimai buvo ne vien materialiniai, bet ir dvasiniai. Kongreso užsieniečių komisija leido biuletenį įvairiom kalbom, jų tarpe ir lietuvių. Buvo laukiama daug daugiau maldininkų, ypač iš artimesnių kraštų, kaip JAV, Kanados ir P. Amerikos, bet paskutinėmis dienomis daug tautiečių suabejojo ir atsisakė vykti į Bogotą. Vietos lietuvių kolonijos ponių specialus komitetas lietuviams svečiams priimti buvo pasiruošęs apgyvendinti pas lietuvius apie 80 maldininkų išskirstant po šeimas ir nemokamai, tuo būdu norėta parodyti krikščionišką ir draugę tautinę meilę. Tačiau nesulaukėme nei tuzino lietuvių. Beveik išimtinai atvyko tik dvasiškiai. Iš JAV atvyko — mons. Antanas Deksnys ir kunigai — Ignas Urbonas, Titas Narbutas ir Antanas Treška, iš Venecuelos — kun. Antanas Perkumas, iš Argentinos kun. J. A. Margis, iš kitų Kolumbijos vietų kunigai — Mykolas Tamošiūnas ir Dubinskas. Visi svečiai apsigyveno pas lietuvius ir pirmomis dienomis po kongreso programos lankėsi paskirose šeimose, susipažindami su vietos lietuviais, o besibaigiant kongresui buvo ruošiamos atsisveikinimo vaišės.

Lietuviai turėjo savo pamaldas, laikomas pavienių kunigų svečių ar koncelebruotas visų drauge. Kadangi kongreso šūkis buvo meilės ryšių atnaujinimas, visose parapijose buvo ruošiamos agapės pagal pirmųjų krikščionių pavyzdį. Lietuviai surengė visos kolonijos ir svečių agapę lietuvių vedamame "Tres Casitas" restorane, kur visi tautiečiai galėjo pasidalinti mintimis ir įspūdžiais. Kalbas pasakė: Lietuvos konsulas Stany Sirutis, iš kitų kraštų atvykusieji svečiai ir kolonijos kapelionas. Visi atvykusieji svečiai stebėjosi, kad maža Bogotos lietuvių kolonija turi kiekvieną sekmadienį lietuviškas pamaldas, kad visose šeimose vaikai gražiai kalba lietuviškai, kad kolonijoje vyrauja šeimyninė nuotaika.

Vertindami šį tarptautinį eucharistinį kongresą, ir kolumbiečiai, ir užsienio spaudos atstovai sutinka, kad buvo mažų trūkumų, bet aplamai kongresas tikrai buvo pavykęs. Panašiai jaučia ir Bogotos lietuviai: nors ir mažai tautiečių maldininkų sulaukėm, bet džiaugėmės krikščioniška ir lietuviška tarpusave meile.

Gaila buvo juos palikti

(Tęsinys iš praeito numerio)

Solisto Baro koncertas

Po trumpos pertraukos prasidėjo meninė dalis. Prie garsiakalbio pasirodė Jurgina Vileitaitė, kuri pranešinėjo lietuviškai ir angliškai. Išėjo scenon operos solistas Stasys Baras ir jam akompanuoti specialiai atvykęs lietuvių operos dirigentas prof. Aleksandras Kučiūnas. Salę pripildė stiprus, sodrus solisto St. Baro balsas. Publika sustingo susižavėjusi. Pradžioje jis išpildė tris St. Šimkaus dainas, dvi dainas A. Kačanausko. Pasipylė plojimai. Antru pasirodymu atliko Jonušo dainą iš J. Karnavičiaus operos "Radvila Perkūnas", Tallat-Kelpšos "Liepė tėvelis", Banaičio "Aš per naktį". Trečiame pasirodyme ypač gražiai skambėjo "Rachel, tave dangus" iš operos "Žydė" (Halevy) ir "Cielo e mar" iš operos "La Gioconda" (Ponchielli). Jo dainavimas paliko klausytojams gilų įspūdį — jie sukėlė ovacijas.

Kita programa

Po pertraukos gėrėjomės Vankuverio lietuvių "Atžalyno" tautiniais šokiais ir solo dainomis, kurias išpildė atvykusi iš Edmontono lietuvaitė A. Šmidtienė. Jai akompanavo A. Baronas. Jauni šokėjai šoko labai lengvai ir grakščiai. Sėkmė jums ir šokių mokytojoms! Šiai tautinių šokių grupei vadovauja Adelė Šmitienė ir Z. Kaulienė

Iš Los Angeles atvykusi taut. šokių grupė pašoko gražiai stilizuotą suktinį, vadovaujant mokyt. Razutienei. Jie susilaukė stiprių katučių. Tuo ir baigėsi šis malonus koncertas. Buvo jau 5 v.p.p.

Šaunus balius

Balius su iškilminga vakariene ir šokiais įvyko "Hotel Vancouver" puošnioje salėje. Čia radome dar tik vieną Balį Vileitą. Publika greit pradėjo rinktis ir apsėdo visus apskritus stalus, o pagal vieną šoną buvo ilgas stalas garbės svečiams. Prie garsiakalbio buvo Z. Kaulienė. Gražią kalbą lietuviams pasakė miesto burmistrė ir kiti kalbėtojai.

Po vakarienės prasidėjo šokiai. Sukosi, lingavo poros. Moterys — ilgomis ir trumpomis sukniomis, bet visos atrodė puošniai. Protarpiais tarp šokių per garsiakalbį dar padainavo iš Edmontono solistė A. Šmidtienė. Publika gausiai jai plojo. 12 val. šis linksmas balius buvo baigtas.

Pamaldos

Sekmadienis, rugsėjo 4. Susirenkame į pamaldas jau netaip gausiai, kaip vakar į balių (buvo apie 300, koncerte — apie 500 žmonių). Pamaldas laikė ir pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys. Pamaldų metu nuskambėjo per naujos Holy Name bažnyčios skliautus solisto Stasio Baro giedamos giesmės. Rodos dar jautriau, dar skambiau, negu vakar dienos koncerte.

Gegužinė ir loterija

3 v.p.p. su p. Al. Smilgiais beveik pirmutiniai pasiekėm p. Macijauskienės ūkį. Čia, netoli namo, labai gražiame gojely surengta gegužinė. Šokiams padaryta didžiulė lentų pakyla. Netrukus automobiliai vienas po kito pradėjo rinktis, o už gero pusvalandžio visas kalniukas buvo pilnas autovežimių.

Į padengtą ilgiausią stalą pradėjo plaukti įvairūs, gražiai išdėstyti lėkštėse valgiai. Greta jų — krūvos tuščių lėkščių (popierinių), šakučių ir peilių. Buvome pakviesti valgyti, patiems pasiimant. Mūsų bendrakeleivė p. Smilgienė buvo apsiėmusi pardavinėti gėrimus, tai vargšelė visą vakarą taip ir pravargo prie tų bonkų ir pinigų skaičiavimo... Prie valgių pagaminimo, aišku, irgi nemažai ponių vargo...

Atvyko orkestras ir, pasistiprinę, pasivaišinę, pradėjome šokti. Bilietų į gegužinę visai nebuvo, tik Z. Kaulienė per garsiakalbį gražiai paprašė daugiau paaukoti perkant loterijos bilietus. Susirinkusieji pirko daug bilietų. Fantų tarpe buvo Felikso Skrinsko pieštas ant aksomo paveikslas "Saulėlydis" ir daug įvairių kitų daiktų. Minėtą paveikslą laimėjo vietinis tautietis Geleževičius, kuris buvo pirkęs bilietų už $11. Kai buvo siūloma jam pirkti daugiau, sakė:

— Neverta, nes aš niekad nieko nelaimiu.

— Gerai, kad perki. Šį kartą būsi laimingiausias, — pasakiau aš jam. Dabar matau — mano pranašystė išsipildė.

Gegužinė vyko labai gražioje nuotaikoje. Kai muzikantai išvyko, visais kraštais skambėjo lietuviškos sutartinės. Vėliau į garsintuvą buvo įjungta šokių plokštelių muzika. Ir vėl sukosi poros ir skambėjo gražios tango melodijos. Pagaliau, jau sutemus, visi išsiskirstė. Iš iždininko sužinojau, kad gegužinė vietos B-nės iždui nuostolių nepadarė.

Sunku atsiskirti

Lietuvių Dienos programa pasibaigė. Jau, rodos, turėtum grįžti į namus, bet tie žavūs kalnai, aplinkui tie parkai, tie simpatiški ir mieli lietuviai... Gaila juos palikti. Be to, tiek lankytinų vietų! Tad pasilikau ilgėliau. Nesigailiu. Dar teko ir su "gondola" į augščiausią kalną užkilti ir vakaro metu pamatyti elektros šviesose bei aplinkos vandenyse "paskendusį" Vankuverio didmiestį. Gražu ir didinga.

Laikraščių iškarpos

Turėjau progos apsilankyti pas Adelę ir Balį Vileitas ir pamatyti, kaip kruopšti visuomeniniame darbe ši lietuvių šeima. Parodė specialų albumą, į kurį taip gražiai, tarp permatomų dvigubų plastikinių puslapių, sudėtos visos tuo tarpu tik angliškų vietos laikraščių iškarpos, kur taip šiltai atsiliepiama apie Lietuvių Dieną ir pačius lietuvius, net visa L. D. programa ištisai atspausdinta. Čia sudėti pakvietimai bei laiškai, siųsti vietos valdžios atstovams ir gauti iš jų šilti padėkos atsakymai, pažadai. Jau įdėtos ir kelios nuotraukos.

— Vėliau čia ir nuotraukų, ir spaudos iškarpų bus daug daugiau, — sako V. K. L. D. Rengti Komiteto pirm. B. Vileita.

Tai tikrai puiki archyvinė medžiaga, bylojanti apie lietuvių kultūrą. Jei anglų spauda gražiai atsiliepia apie lietuvių kultūrinius pasirodymus, tai yra pačių lietuvių nuopelnas. Tai visiems aišku.

Negausios lietuvių kolonijos surengta Lietuvių Diena ne iš vieno pareikalavo daug pasiaukojimo, laiko ir kartais nemiegotų naktų. Tai pasakytina apie tautinių šokių mokytojas, šokėjus ir visus vadovaujančius asmenis. Jų visų atpildas ir pasididžiavimas — gerai pavykusi visa L.D. programa.

Vėl neša mane traukinys atgal į Winnipegą, o aš stebiu pro langą tuos pačius didingus kalnus, dingstančius tolumoje. Buvo gaila juos palikti...

Vakarų Kanados Lietuvių Dienos parodos organizatorės — A. Vileitienė ir A. Šmitienė. Nuotr. E. Gumbelio

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

294. Montrealio ats. kariai	**$100**
295. Venskevičius, Petras	**$100**
296. Šarapnickas, Juozas	**$100**
297. Kinderis, Edvardas	**$100**

Papildė "Nežinomo kario" įnašą iki $200. Montrealio "Ramovė" įmokėjo įnašą (kasmet po $25). P. Venskevičius iš Sudburio ir J. Šarapnickas iš St. Catharines yra Bendruomenės ir kitų organizacijų veikėjai. "Nežinomo kario" įnašą $100 papildė kūrėjas-savanoris, dabar pensininkas, Justinas Punkris, gyv. Toronte. E. Kinderis, gyv. Bradforde, turi nuosavą motelį.

Mums malonu pasveikinti kiekvieną naują narį, o ypač iš verslininkų ir profesijonalų tarpo, nes iš jų Fondas įtikisi daugiau paramos. Daugelis Kanados lietuvių yra įsigiję viešbučius, apartamentus, restoranus, statybos kontoras, inžinierių (consulting) biurus, tačiau iš jų iki šiol tik vienas kitas davė Fondui šimtinę. Tik trys Kanados lietuviai įnešė po tūkstantinę. Toronto žydai per vieną valandą sudėjo savo tautos reikalams du milijonu dol., o mūsų visos Kanados lietuviams sunku sudėti per penkerius metus $50.000. Mus visus jungia bendra kalba, tautos praeitis ir ateitis. Išlaikyti savo tautinei kultūrai neužtenka vien kalbų, bet reikia ir finansinių aukų. Lietuvių bankeliai Toronte, Montrealyje ir Hamiltone Jūsų auką Lietuvių Fondui maloniai priims. Kur nėra bankelių, čekius siųsti Kanados Lietuvių Fondui, 325 Seaton St., Toronto 2.

P. LELIS
reik. ved.

"GYVATARO" PRANEŠIMAS

"Gyvataro" Išvykos į Prancūziją Komitetas prašo visas KLB apylinkių valdybas, organizacijas ir pavienius asmenis sugrąžinti aukų lapus, nes reikia duoti apyskaitą ne tik lietuvių visuomenei, bet ir Kanados vyriausybei ir Hamiltono savivaldybei.

Prašome aukų lapus atsiųsti iki š.m. spalio 16 d. šiuo adresu: K. Žukauskas, 310 Queen St. So., Hamilton, Ont.

Vankuverio lietuvių tautinių šokių grupė "Atžalynas" su savo mokytojom Z. Kauliene ir A. Šmitiene. Ši grupė sėkmingai dalyvavo Vakarų Kanados Lietuvių Dienoje. Nuotr. E. Gumbelio

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

LIETUVIŠKOS MADOS

Tarptautinėje Leipcigo mugėje, R. Vokietijoje, aštuonis kartus lietuviškas madas demonstravo Vilniaus Modelių Namai, atstovavę Sovietų Sąjungai. Teigiamo mugės lankytojų įvertinimo susilaukė žieminiai drabužiai, suknelių ir apsiaustų modeliai su lietuviškų raštų motyvais.

VYŽŪNŲ "VOVERAITĖ"

Rokiškio—Juodupės plento pusiaukelėje, Ruopiškio miške prie Vyžūnų, rokiškiečiai įrengia naują vasarvietę. Pagal Rokiškio rajono architekto L. Trumpicko projektą čia jau pastatyta vasaros kavinė "Voveraitė", kurios vidų puošia riešuto formos bufetas, kankorėžių užuolaidos, eglės viršūnėje spindinčias žvaigždes primenantis sietynas ir, žinoma, voveraitė. Išalkusius lankytojus sotina pačių restorano darbuotojų pagaminti skilandžiai, troškulį nutildo "Voveraitės" gėrimas, sūrių gamyklos "Bočių gira". Daug darbo čia yra įdėjęs senasis girininkas Bronius Ylekis, miško gelmėse suradęs senų gumbuotų kelmų "Voveraitei". Prie ežero dabar planuojama pastatyti suomišką pirtį ir pradėti poilsio namukų statybą.

ŽVEJAI IR MEDŽIOTOJAI

Tauragės rajono medžiotojų ir žvejų šventė prie Draudenių ežero sutraukė apie 1.000 gamtos mylėtojų. Programoje buvo tradicinės varžybos — virvės traukimas, spiningistų kova. Svečiams vaišinti žvejai išvirė apie pusę tonos žuvienės, o medžiotojai ant 400 jiešmų kepė šernieną.

STIKLAINIŲ DANGTELIAI

"Valstiečių Laikraščio" 107 nr. redakcija paskelbė Biržų rajono Kraštų sovchozo moterų tarybos pirm. A. Naktinienės laišką: "Spauda duoda mūsų šeimininkėms daug gerų pasiūlymų, patarimų, kaip žiemai užkonservuoti daržoves, vaisius, uogas. Mes išmokome ir norėtume taip padaryti. Turime daržovių, stiklainių, mašinėles dangteliams uždaryti. O pačių metalinių dangtelių neturime. Jau greit dveji metai, kai Biržų rajono parduotuvėse jų nėra. Prekybininkai aiškinasi, kad negauna jų. Girdėjome, kad Panevėžio turguje spekuliantai pardavinėja po 17-20 kap. už vieną. Tokia "laimė" būna retai. Mes, Kraštų tarybinio ūkio moterys, prašome padėti išsiaiškinti, kur dingo metaliniai dangteliai! Ar jų nebegamina pardavimui, ar dėl prekybininkų kaltės tęsiasi tokia netvarka?" Vietoj atsakymo redakcija deda pastabą: "Prie biržiečių prisideda ir Šilalės rajono Kvėdarnos gyvenvietės šeimininkės. Iš tikrųjų, kur dingo dangteliai?" Atsakymas, žinoma, labai paprastas — gamybą planuojančių biurokratų popieriaus šūsnyse.

STATYBININKŲ SAUGUMUI

Su saugumo technikos reikalavimais ir priemonėmis statybininkus supažindina Vilniuje pirmą kartą surengta tokio pobūdžio paroda. Plakatai, nuotraukos ir paaiškinamieji tekstai lankytojus skatina laikytis saugumo taisyklių statybų darbuose. Parodoje taipgi išstatyti darbo drabužiai, avalynė, šalmai bei kitos apsaugos priemonės.

BIRŠTONO DRUSKA

Tokia antrašte "Komjaunimo Tiesos" 157 nr. paskelbė rašinį J. Girdvainis, atskleisdamas keletą Biržtono vaizdų: "Dauguma besigydančių pasitraukę per kelis šimtus metrų nuo paplūdimio — vieni saulės lopinėlį miško properšoje atrado, kiti prie alksnių krūmo, pamiškėje, prisiglaudę, treti "Tulpės" sanatorijos prižėlusiame sode tarp dilgėlių ir balandų, antklodę pasikloję, ilsisi. Netraukia kurorto svečių ir Nemuno vanduo. Nori išsimaudyti — gerai paieškok, kol atrasi pramintą taką į upę. Kitaip — nebandyk: žolių prižėlę, dugnas dumblu nusėdęs. Čia ir plytų, ir guminių ratų, butelių šukių, konservų dėžučių atrasi. O krantas? Kiek čia popierių ir kitokių šiukšlių! Ir prie vandens, ir pakrūmėse — nors grėbliu grėbk. Paplūdimyje prismaigstyta pagaliukų, benzino išdžiovinta ir laužų išdeginta žemė. Tai liekanos iš visasąjunginių vandens motorinio sporto varžybų, kurios čia vyksta kasmet. "Okupuoja" sportininkai pačią gražiausią Biržtono poilsio vietą ir po dvi-tris savaites lig pat vakaro birbina skuteriais. Ligoniai vaikšto, vatos į ausis prisigrūdę. Čia pat ir gelbėjimo pastatas. Kažkada ir medikų būta. Dabar pastate įsikūrusi moteris šeimininkauja... Atsigula žmonės pailsėti, o tolėliau, vos už septynių-dešimties metrų, dvi juodmargės šluoja vešlią žolę su dobiliukais, čia pat ir arklys muistosi. Įsigeisi kanuolį padaužyti, taip ir saugokis, kad nepaslystum..." Kitoj Nemuno pusėj yra Alksniakiemio šilo paplūdimys. Dėl mažo kelto susidaro ilga poilsiautojų eilutė, o ir pačiu keltininku Antanu Kavaliausku nevisada gali pasitikėti. Žvejų Dienos išvakarėse jis taip "įsilinksmino", kad keltas pusiaukelėje pakeitė kryptį, žmones priversdamas... bristi į krantą. Sanatorijų gyventojai pasigenda gerų knygų. Pačiame vidurvasaryje knygynas buvo uždarytas visą mėnesį — vedėjas Petras Žukauskas atostogavo. Yra keturi spaudos kioskai, bet jų visų problemą išryškina "Tulpės" sanatorijos kiosko pardavėja Genovaitė Meškelevičienė: "Ne madinga kioske geras knygas pardavinėti... Nors jau kiek kartų sakėme, kad besigydantieji barasi ir nepatenkinti..." Marcelės Jonuškienės vadovaujama Biržtono biblioteka ir skaitykla duris atidaro tik 2 v. p.p., kai sanatorijų gyventojai eina pietauti. Turistams trūksta Biržtono vaizdų atvirukų. Išradingesnieji turi šauktis vietinių fotografų pagalbos ir už nuotrauką mokėti po 35 kapeikas.

MOTORLAIVIS NEMUNE

Nemunu prie Druskininkų pradėjo plaukioti kapitono Domo Avižienio vadovaujamas 45-50 km greičio per valandą motorlaivis, pritaikytas negilioms ir akmenuotoms upėms. Jo salonas talpins 86 keleivius. Ekskursantai bus vežiojami į Gardiną, Merkinę, Alytų, Birštoną ir Kauną.

V. Kst.

IŠKILIOJO SOLISTO
VIRGILIJAUS NOREIKOS
lietuviškų dainų

koncertas

LONDONO IR APYLINKIŲ LIETUVIAMS —
Š. M. SPALIO 6, SEKMADIENĮ, 4.30 v.p.p.
LONDON PUBLIC LIBRARY AUDITORIJOJE, APATINIAME AUGŠTE, 305 QUEEN'S AVENUE, PAČIAME MIESTO CENTRE.
PIANINU PRITARS JO ŽMONA.
RETA PROGA IŠGIRSTI KIPRO PETRAUSKO MOKINĮ, IŠ LIETUVOS ATVYKUSĮ IR KANADOJE VIEŠINTĮ ŽYMŲJĮ LIETUVĮ TENORĄ. VISI KVIEČIAMI DALYVAUTI.
Rengėjai

LONDON, ONT.

KONCERTAS, kurio programą atliks Vilniaus operos tenoras Virgilijus Noreika, įvyks spalio 6 d. (žiūr.. skelbimą).

E. DANILIŪNAS JR., LLSK "Tauras" krepšinio vyrų komandos kapitonas, darbe susižeidė ranką. Šv. Juozapo ligoninėje padarytos dvi operacijos. Ar reikės daugiau operacijų, paaiškės vėliau. D. E.

Rochester, N.Y.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA rengia tradicinį koncertą spalio 19 d., 7.30 v.v., lietuvių parapijos salėje, 545 Hudson Ave. Koncerto programą atliks solistas Liudas Stukas ir jo vad. "Žibuoklių" sekstetas. Bus loterija ir šokiai. Tautiečiai iš JAV ir Kanados kviečiami dalyvauti bei paremti kultūrines radijo klubo pastangas. J. M.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių
Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm., antr., treč. ir ketvirtad. 9.30 — 5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šeštadieniais 9.30 — 1 v.p.p.

Augšti nuošimčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

V. GERULSKIS ROOFING
DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.
ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.
MI 83400 ANCASTER, ONT.

NEPAPRASTAS KONCERTAS HAMILTONE!
Vilniaus lietuvių operos pirmaeilis solistas
VIRGILIJUS NOREIKA
kartu su žmona, Vilniaus lietuvių operos simfoninio orkestro dirigente
Ženeta Noreikiene,
giminių iškviesti privačiam apsilankymui, atvyksta į Kanadą ir duos lietuviškų liaudies dainų ir operų arijų

koncertą

1968 M. SPALIO 5, ŠEŠTADIENĮ, 7 VAL. VAKARO HAMILTONO CENTRAL SECONDARY SCHOOL, 192 WENTWORTH STR. NORTH (kampas Cannon ir Wentworth)

Bilietai — $3, mokiniams — $1,50.
Gaunami pas O. Bakšienę, 38 Stanley Ave, Hamilton, Ont. Tel. 529-4662.
Priimami užsakymai ir paštu, atsiunčiant čekį ar perlaidą.

PO KONCERTO — VAKARIENĖ SOLISTUI PAGERBTI.
Registruotis pas O. Bakšienę iki spalio 3 d., įmokant $6 už asmenį.
Rengėjos

HAMILTON ONT

ŠĮ ŠEŠTADIENĮ, spalio 5 d., 7 v. v., įvyks Virg. Noreikos koncertas Central Auditorium, 192 Wentworth N. Jam akompanuos po žmona Ženeta, Vilniaus operos simfoninio orkestro dirigentė. Aš, kaip neseniai atvykusi iš Lietuvos, noriu Tamstoms patikinti, kad Virgilijaus balsas yra nepaprastas! Kai jis dainuodavo Vilniaus operoje, į tą spektaklį bilietai buvo išperkami iš anksto ir nevisada jų galima buvo gauti. Kviečiu visus lietuvius šios retos progos nepraleisti ir išgirsti jo nuostabų dainavimą. Jūsų —

O. Bakšienė

TAUTOS FONDO valdyba nutarė šiemt savo tradicinį priešadventinį subatvakarį, kuris įvyksta lapkr. 30 d., daryti baliaus pobūdžio. Rekordinė Laisvės Kovos Metų rinkliava įrodė, kad žmonės duosniai remia Tautos Fondo idėją, todėl valdyba tikisi, kad ir šis parengimas susilauks nemažesnio pritarimo. Rengėjams reikia iš anksto žinoti, kiek tame baliuje žmonių norėtų dalyvauti, kad pagal svečių skaičių būtų galima susirasti ir patalpas. Banketas numatomas su užkandžiu, alučiu, gera muzika, laiminga loterija ir menine programa. Įėjimas — $5. Visi esate nuoširdžiai kviečiami dalyvauti ir jau dabar registruotis pas O. Stasiulį, tel. 528-2055; pas Br. Grajauską, tel. 544-4829 ar pas kitus TF v-bos narius. Sąrašas turi būti sudarytas ligi spalio 15 d. Valdyba

VYSK. M. VALANČIAUS šeštadieninė mokykla pradėjo mokslo metus su 178 mokiniais. Į I skyrių atėjo 10 naujų vaikų. Patalpos gautos tos pačios St. Patrick's mokykloj. Mokyklos personalas: vedėjas — J. Mikšys, pavad. — K. Mileris, I skyr. mokytoja, šiemt naujai atėjus — G. Repčienė, II — D. Balsienė, III — naujosios kartos atstovė K. Paréštytė, IV — A. Mikšienė, V — B. Juozapavičienė, VI — L. Stungevičienė, VII — M. Kvedarienė, VIII — A. Mikalauskas, IX — K. Mileris ir X — Ald. Volungienė. Šiemet nebemokytojauja G. Juozapavičiūtė, kuri išsikėlė į Torontą studijuoti, ir Ald. Markovienė. Mokykla turės tris parengimus: Kalėdų eglutę, Motinos Dieną ir mokslo metų užbaigimą. Šiais metais mokykla mini 20 metų jubilėjų.

MIRĖ M. VASARIENĖ-ŽUDICKAITĖ, sulaukusi 87 m. amžiaus. Velionė buvo našlė, med. daktaro žmona. Lietuvoje turėjo netoli Plungės Milašaičių dvarą ir Palangoje vilą, kurioje praleisdavo vasaras. Paskutinę vasarą ten bevasarojant, staigiai priartėjo besugrįžtą bolševikai. Ji su pas ją vasarojusiais Kemėžių 3 vaikais pasitraukė į Vakarus. Ji juos išaugino ir išmokslino, kurių vienas dabar yra gydytojas Maine valstijoj, kita — R. Zasada dabar gyvena Reginoj, Saskačavane, ir Ald. Babeckienė — Hamiltone. Pas pastarąją ji ir gyveno. Po iškilmingų apeigų AV bažnyčioje palaidota Holy Sepulchre kapinėse. K. M.

SENESNĖS IMIGRACIJOS tautietis, Lietuvių Namų valdybos pirm. G. Palmer-Paliliūnas gavo raštu pranešimą, kad jis parinktas ir paskirtas į Ontario Supreme Court išvažiuojamoms sesijoms Hamiltone jury komisijon (prisiekusiųjų teismą). Iš viso į ją paskirta 12 asmenų. Sk. St.

ATEITININKAI pradėjo savo veiklą rugsėjo 22 d., 11 val. pamaldomis. Jaunimas organizuotai su vėliava dalyvavo pamaldose, kurias atlaikė dvasios vadas mons. dr. J. Tadarauskas. Po pamaldų Jaunimo Centro salėje buvo paruošti bendri užkandžiai, kurių metu skambėjo lietuviškos dainos. Ateitininkai nuoširdžiai dėkoja klebonui mons. dr. J. Tadarauskui už pamaldas ir leidimą nemokamai pasinaudoti Jaunimo Centro sale.

MOKSLEIVIŲ ATEITININKŲ kuopos valdyba šiems mokslo metams išrinkta: pirm. Nijolė Beniušytė, vicepirm. Darija Deksnytė, sekr. Inara Urbaitytė, ižd. Margarita Klevaitė ir soc. reikalams Tomas Leparskas. Kuopos globėja sutiko būti studentė Aldona Kaminskaitė. Aldona, baigusi Sault Ste. Marie gimnaziją, atvyko studijoms į McMaster universitetą. Aldonai linkime sėkmės moksle ir ateitininkiškoje veikloje. J. P.

"ŠIRVINTOS" IR "NEMUNO" skautų tuntai 1968/69 metų veiklą pradeda spalio 6, sekmadienį, 10 val. Visi skautai-ės organizuotai su vėliavomis dalyvauja pamaldose. Renkamasi parapijos salėje 9.30 val. Visiems skautams dalyvavimas būtinas. 3 v.p.p. įvyks bendra abiejų tuntų atidaromoji sueiga: bus pristatoma nauja "Širvintos" tunto tuntininkė, įvyks laužas — "Tautinę stovyklą prisiminus". Kviečiame tėvus ir besidominčius skautišku veikimu sueigoje dalyvauti. Sueigos metu bus galima įrašyti vaikučius į skautų organizaciją. Kitu laiku registracijos reikalu prašome skambinti vyr. sk. Aldonai Gurgzdytei-Petrantonio tel. 522-4739. Priimamos mergaitės nuo 6 m. amžiaus. Berniukų registracijos reikalu prašoma kreiptis į tuntininką ps. A. Tumaitį, tel. 627-3305. Visais "Širvintos" tunto reikalais prašoma kreiptis į naujai paskirtą tuntininkę ps. D. Kairienę, 141 Kent St., tel. 522-6345.

"Širvintos" ir "Nemuno" tuntų vadija

PADĖKA

Š. m. rugsėjo 17 d. mirė mano sesuo **a. a. Marija Vasarienė**. Čia noriu išreikšti viešą padėką mons. J. Tadarauskui už gedulo pamaldas ir visiems hamiltoniečiams už dalyvavimą laidotuvėse ir už gausias gėles. Šia proga noriu pažymėti, kad a.a. Marija buvo daug iškentėjusi. Jos vyras buvo gydytojas, žuvęs I D. kare. II D. karo metu mudviem teko taip pat daug iškentėti, ypač prasidėjus sovietinei okupacijai. Mano vyras kapitonas Kemėžis buvo pasižymėjęs karys — Vyčio Kryžiaus kavalierius. Ties Širvintomis ir Giedraičiais jo vadovaujama kuopa sumušė lenkų batalijoną ir paėmė vėliavą, kuri buvo padėta į muzėjų. Prasidėjus sovietinei okupacijai, kpt. Kemėžis slapstėsi miške. Kai kartą užėjo į vieną kaimą, buvo suimtas ir atvežtas į namus, kuriuose buvo dukrelės — Rita — 3 m., Aldona — 7 m. A. a. Marija apkabino enkavedisto kojas ir maldavo palikti dukreles. Enkavedistų majoras jų nelietė, nors grasino nužudysiąs, o kpt. Kemėžį išvežė Telšių kalėjiman. Vėliau iš jo nuostabiu būdu pabėgo. Antrosios sovietų okupacijos metu vėl buvo suimtas ir laikytas kalėjime, kur buvo paralyžuotas. Mirė 1952 m. Kaune. Jis buvo labai religingas žmogus ir apie savo pabėgimą iš kalėjimo pasakojo kaip apie stebuklingą atvejį.

Dar kartą visiems nuoširdi mano padėka —

Eugenija Kemėžienė

DR. V. D. KVEDARAS
DANTISTAS
460 Main St. E.
Hamilton, Ont.
Telefonas 529-4911

St. Catharines, Ont.

PADĖKA

Rugsėjo 8 minėjimas įvyko rugsėjo 7 d. St. Dennis parapijos salėje. Apylinkės valdyba labai dėkinga visiems prisidėjusiems darbu ir patarimais. Dėkui klebonui kun. Barnabui Mikalauskui, OFM, už sukalbėtą invokaciją, J. Varanavičiui už gražią istorinę paskaitą, "Baltijos" Ansambliui bei chorui iš Londono, Ont., vadovaujamam kun. klebono B. Pacevičiaus, atlikusiam puikią programą. Už dainas ir tautinius šokius esam ypač dėkingi grakščiam, jaunyste švytinčiam Londono jaunimui ir jų vadovams — kun. B. Pacevičiui ir p. Chainauskams. Už suruoštas vaišes bei vakarienę ansambliui ir svečiams dėkojame p. Gudaitienei ir p. Janušoniams; už loteriją, jos suorganizavimą ir tvarkymą — J. Žemaičiui ir p. Bogušiui; už bufeto suorganizavimą — J. Šarapnickui ir jo talkininkams. Dėkojame A. Šetikui už suolų į salę atvežimą, S. Katisonovui už bilietų pardavimą, S. Šetkui už įrašytus žodžius ant kaspino vainikui prie paminklo žuvusiems, S. Zubrickienei už padėjimą vainiko prie paminklo. Ačiū padėjusiems papuošti ir sutvarkyti salę minėjimui — Ž. Jokūboniui, P. Polgrimui ir p. Kavolėliui; įteikusiems gėles — Dainoraitei ir Žemaičiui. Už šventės proga atnašautas Mišias ir pritaikytą pamokslą padėka klebonui kun. Barnabui Mikalauskui, OFM. Padėka N. Gverzdytei už grojimą vargonais. Pagaliau ačiū visiems šventės dalyviams už atsilankymą ir pagerbimą kovotojų už tautos laisvę.

Ant. Šukys,
apylinkės valdybos pirm.

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES AND SERVICE
168 LOCKE ST. S., HAMILTON. TEL. 522-5028

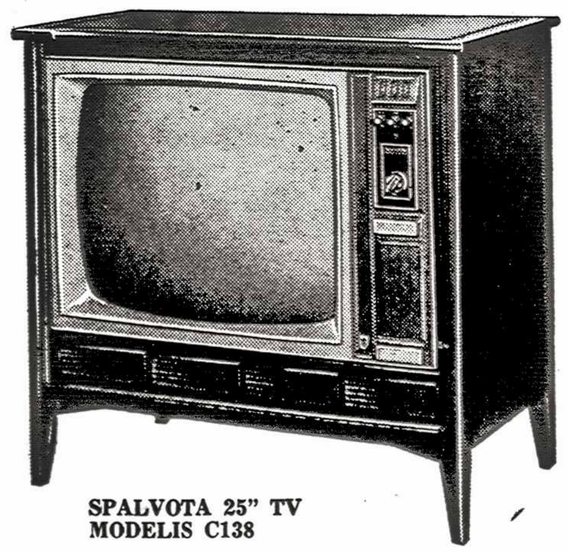

SPALVOTA 25" TV
MODELIS C138

1969 PHILIPS TV & STEREO

PHILIPS

DABAR GALITE PAS MUS GAUTI VISUS NAUJAUSIUS PHILIPS TELEVIZIJOS IR STEREO APARATUS. SPECIALIOS KAINOS LIETUVIAMS!

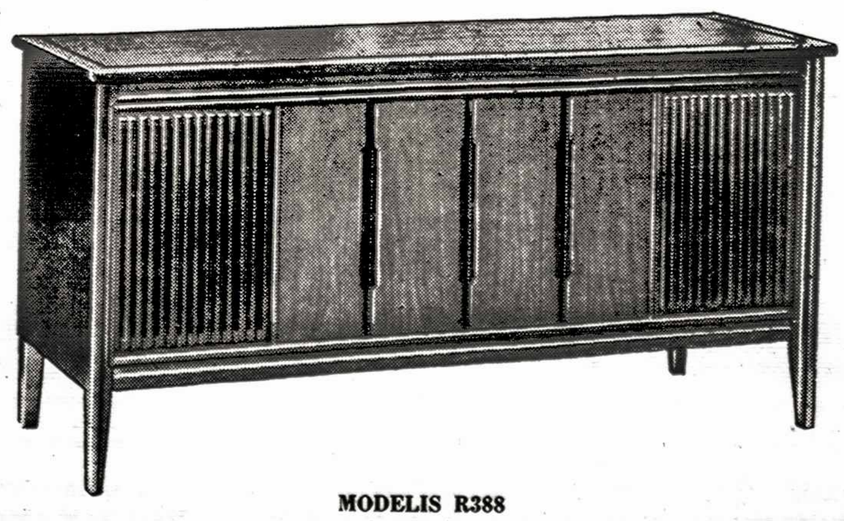

MODELIS R388

TAISOM RADIJO IR TELEVIZIJOS APARATUS. DARBAS GARANTUOTAS.
Darbo valandos 9—6.
Ketv. ir penkt. 9—9 v.v. KREIPTIS PAS SAVININKĄ ALGĮ (AL) PILYPAITĮ

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

KOMUNISTINĖS "LAISVĖS" PRANEŠIMU, 1969 m. JAV lietuviams bus leidžiama ilgesnį laiką viešėti pas gimines sovietų okup. Lietuvoje. Ta proga "Laisvė" rugsėjo 17 d. laidoje paskelbė pasikalbėjimą su sovietų ambasados I sekr. Vyt. Zenkevičium, kuris dabar jau yra grįžęs Vilniun. V. Zenkevičius aiškina: "Norint gauti vizą giminių aplankymui Tarybų Lietuvoje, reikia kreiptis į TSRS Atstovybės konsulinį skyrių Washingtone. Iš ten gausite keturias užregistruotas anketas, kurias reikia užpildyti, prie visų egzempliorių pritvirtinti po foto nuotrauką. Tris anketas reikia asmeniškai pasiųsti savo giminėms Lietuvoje, o ketvirtą grąžinti konsuliniam skyriui (...) Pagal naują vizų gavimo tvarką giminių raštiškas pakvietimas nereikalingas. Giminės, gavę anketą (tris anketas — "Tž" red.), turi asmeniškai kreiptis į vietos milicijos skyrių, patvirtinti raštu, kad jie tikrai kviečia savo giminaitį ir pasižada jį pilnai išlaikyti. Kvietėjas asmeniškai gauna iš milicijos skyriaus atsakymą, kurį vėliau persiunčia į JAV savo giminaičiui. Esant teigiamam atsakymui, konsulinis skyrius išduoda specialią giminių lankymo vizą (...) Vietos tarybinės įstaigos mūsų piliečių pareiškimus gali spręsti nuo keturių iki šešių mėnesių. Vizos giminėms lankyti išduodamos įvairiais terminais — nuo dviejų savaičių iki šešių mėnesių." V. Zenkevičius kaikurios mūsų spaudos pranešimus, kad reikia įmokėti $97, laiko neteisingais, nes, girdi, už vizas joks mokestis neįmamas. Tačiau tamę pačiame "Laisvės" nr. paskelbtame Union Tours, Inc. pranešime rašoma: "Norintieji gauti leidimus turi depozituoti agentūrai $97, kurių $47 eina patarnavimui ir REIKALINGŲ DOKUMENTŲ GAVIMUI (mūsų pabraukta — "Tž" red.), o $50 bus depozitas kelionei. Jei leidimas negaunamas, tuomet $50 grąžinama, o $47 negrąžinami..." Taigi, nors viza ir nebūtų gauta, už ją ir už patarnavimą pasiliekama $47. Ar panašūs nuostatai bus taikomi ir Kanados lietuviams, V. Zenkevičius nepasakė. Tai, žinoma, nedidelis nuostolis, nes naujomis taisyklėmis, atrodo, galės pasinaudoti tik lietuviai komunistai bei jų simpatikai. Kas gi norės giminėms siųsti tris anketų egzempliorius su nuotraukomis? Vienas egzempliorius, pasak V. Zenkevičiaus, bus perduotas vietiniam milicijos skyriui. Kyla klausimas, kur atsidurs kiti du egzemplioriai — KGB būstinėje Vilniuje ir KGB centre Maskvoj?!

Vokietija

ERD. SIMONAIČIUI, Mažosios Lietuvos tarybos pirmininkui ir VLB tarybos nariui, š.m. spalio 30 d. sukaks 80 metų. Pagerbtuves sukaktuvininkui lapkričio 2 d., 4 v. p. p., Hemsbache, Hermannhof svetainėje, rengia specialiai šiam tikslui sudarytas komitetas — O. Bartusevičienė, dr. P. Karvelis ir Fr. Skėrys. Pagrindinį sveikinimo žodį tars iš Montrealio atvykęs Ansas Lymantas, Mažosios Lietuvos veikėjas ir buvęs "Lietuvos Pajūrio" redaktorius. Pagerbtuvių iškilmes planuojama įrašyti į juostą lietuvių radijo programoms JAV ir Kanadoje.

GAUSIAUSIA VLB APYLINKĖ yra Memmingene, turinti oficialiai įregistruotus 86 narius. Jai vadovauja kun. J. Petraitis. Bendruomenės veikla kun. V. Šarkos pastangų dėka atgaivinta Lebenstedt-Salzgitter apylinkėje. Valdybą sudarė: pirm. Iz. Oliušauskienė, vicepirm. J. Česna, ižd. E. Kotkienė, sekr. J. Gucaitis ir parengimų vadovė J. Černiauskienė. S. Vykinto ir J. Damskio iniciatyva atsigavo ir Krefeldo apylinkė, pirmininku išsirinkusi J. Damskį, sekretorium St. Cirtautą. Dillingeno apylinkė visotiniame narių susirinkime sudarė naują valdybą: pirm. Ed. Getneris, jaun., sekr. St. Gujėnas, kontrolierius V. Paukštaitis ir kandidatė Val. Getnerytė.

VASARIO 16 GIMNAZIJA mokslo metus pradėjo rugsėjo 3 d. su 102 mokiniais, kai tuo tarpu pernai jų mokslo metų pradžioje buvo 106, o pabaigoje — 97. Naujų mokinių šiemet yra 20. Nemaži nuopelnai tenka mokytojui Fr. Skėriui ir anglų kalbos dėstytojui Otto Haag, vidurvasarį atlikusiems 1.700 mylių kelionę, aplankiusiems 70 lietuviškų ir mišrių šeimų, kurios gimnazijon atsiuntė 10 naujų mokinių. Šiais mokslo metais gimnazijoje dirba 5 vokiečiai ir 15 lietuvių mokytojų, kurių 7 neturi pilnų darbo valandų. Gimnazijos kuratorija buvo papildyta ev. senjoro kun. A. Kelerio įgaliotiniu kun. J. Urdze.

Argentina

ALICIA KAUFMANAITĖ, žymioji Argentinos lietuvių sportininkė, išvyko su Argentinos rinktine į Meksikoj rengiamą pasaulinę olimpiadą. Geriausius rezultatus ji yra pasiekusi bėgimuose ir šuoliuose į tolį. Jai jau yra tekę dalyvauti pasaulinėje olimpiadoje Tokijo mieste, Japonijoje, sportinėse varžybose "Expo-67" Kanadoje, Peru, Čilėje, Kolumbijoje ir Brazilijoje.

TRADICINIAME PAVASARIO BALIUJE, kuris buvo surengtas Buenos Aires Argentinos Lietuvių Centro salėje rugsėjo 14 d., pavasario karalaite išrinkta G. O. Katunskaitė, princesėmis — R. Rukšėnaitė ir M. Čekaitė. Visos trys yra gimusios Argentinoje, bet kalba lietuviškai, dalyvauja jaunimo ir ansamblių veikloje. Karūną naujajai karalaitei G. O. Katunskaitei uždėjo praėjusių metų pavasario karalaitė E. Jankauskaitė. AL Centras G. O. Katunskaitei paskyrė nemokamą kelionę į Urugvajų. Atžymėtąsias lietuvaites gėlėmis apdovanojo mokytoja E. Rudytė, jaunimo atstovė.

Peru

JUSTAS PALECKIS, kaip sovietų "parlamento" delegacijos vadovas, dalyvavo Tarpparlamentinės Sąjungos konferencijoje Limoje. Jam ir jo sovietams su "socialistinių" satelitų delegatais teko išeiti iš salės, kai konferencijos dalyviai priėmė griežtą rezoliuciją, smerkiančią Sovietų Sąjungos įvykdytą Čekoslovakijos okupaciją. Daugiausia tiesos J. Paleckiui konferencijoje pasakė jo "senas pažįstamas" E. J. Derwinski, JAV kongreso delegacijos pirmininkas, ne tik pasmerkęs įvykius Čekoslovakijoje, bet ir priminęs Baltijos kraštų problemą: "Sovietų Sąjungos valdžia sąmoningai slopina Baltijos tautų, ukrainiečių, armėnų ir visų kitų nerusiškų tautų Sovietų Sąjungoj teisėtą nacionalizmą..." Toliau ELTA skelbia dar skaudesnius E. J. Derwinskio žodžius: "Nekovok prieš neišvengiamybę, p. Palecki. Grįžk Maskvon ir pasakyk savo bendrininkams, kad laisvė, kurią jūsų valdžia kėsinasi nuslopinti Čekoslovakijoj, nugalės jus ir kad laisvų institucijų kūrimas Rytų Europoj yra neišvengiamas bei perlygai užvilkintas reikalas."

Nauji mokiniai, seni vadovėliai

AL. GIMANTAS

Prasidėjus naujiems mokslo metams lietuviškose mokyklose, kartu prasidėjo ir nauji rūpesčiai tėvams, auklėtojams ir mokytojams. Atrodo, visi žino, jaučia, kad kažkas negero yra mūsų mokyklų programose, bet niekas nežino, o gal ir nedrįsta garsiai siūlyti naujų reformų. Visi daug kalbame apie tas vargo mokyklas, apie jų ir mokinių ateitį, bet visa tik žodžiais ir lieka. Kaikas sako, kad gal ir būtų gerų receptų, bet stinga drąsos jiems skelbti...

Reikalai negerėja

Ir taip mums visą laiką bediskutuojant, besiaiškinant padėtis negerėja. Mokytojai skundžiasi, kad kasmet jie gauna didesnį skaičių mokinukų, kurių lietuvių kalba tiesiog baisi. Jiems trūksta lietuviškų žodžių, išsireiškimų, lietuviško galvojimo, sąmoningumo. Ryšys su tėvais nevienu atveju labai menkas. Ir stebimės, kad vaikai lietuviškoje mokykloje pertraukų metu tarp savęs kalbasi angliškai. Tas pats reiškinys juos vežant į ir iš mokyklos autovežimyje. Vargiai ar geresnė padėtis ir lietuviškųjų jaunimo organizacijų susirinkimuose. Oficialiai, aišku, viskas pravedama lietuvių kalba, bet kiekviena proga tarpusavy jaunimėlis kalba tik angliškai. Ar netaip mūsų vasaros jaunimo stovyklose?

Seni vaizdai

Girdisi tėvų pastabų, kad labai sunku vaikus pritraukti prie viso to, kas lietuviška. Sunku su skaityba, rašyba. Dažnu atveju mokinukai turi daugiau ir painesnių klausimų nei tėvai, kaikada ir mokytojai, yra pasiruošę atsakyti.

Dar vis mūsų vadovėliuose perdaug senų nuotraukų, kurios gal ir daug sentimentų teikia tėveliams, bet jau visai atbaido čia gimusį prieauglį. Va, vaikas išvydęs Lydavėnų tiltu pūškuojantį traukinį, senojo tipo garvežio traukiamą, su ilga juodų dūmų juosta, — tuoj ir klausia, ar Lietuvoje tik tie "seni" garvežiai ir tėra? Juk Amerikoje vien tik dyzeliniai garvežiai naudojami. Jis tai mato kasdien. Augšta gyvenamo krašto civilizacija, aišku, sukelia aibes klausimų ar net ir nusistebėjimų. Va, Kauno senamiesčio vaizdas su senąja prieplauka, senu tiltu, senais, iš šonų sparnais varomais garlaiviais. Vaizdas bene prieš 30 metų trauktas. Ar jis gali patraukti jauną jį lietuviuką?

Kaip atrodo miestai?

Kitas Lietuvos miesto vaizdas. Gatvė graži, bet beveik jokio autovežimių judėjimo, vien tik pėstieji. Ir vėl vaikas nerimsta, girdi, ar Lietuvoje nėra automobilių, ar Lietuvos miestai tokie atsilikę? Juk tai vaiko vaizduotė, vaiko pasaulis, vaikiški ir klausimai. O mes jiems nemokame tinkamai išaiškinti. Dar nelaikas pradėti su politika, kad ir kaip skaudžia. Negi imsi visur ir visada rusą kaltinti kaip okupantą? Vaiko pasaulis dar permažas tai suprasti. Jam svarbu tiesūs ir neabejotini, suprantami faktai. Kaip ir tie kito vaikinuko klausimai apie aviaciją. Kokie Lietuvoje lėktuvai? Ar lietuviai lakūnai moka skraidyti "džetais", ar tokie lėktuvai skraido Lietuvos padangėje ir pan. Gal ir nuvalkiota mūsų periodikoje pastaba apie artoją ar piemenėlį, bet, tikėkite, vargiai mokinukai skirs daug dėmesio lietuviškajam sodžiui, jei mes jį dar vis vaizduosime be modernių žemės apdirbimo mašinų, be elektros, be sunkvežimių. Vaikas pastabus — mato, pastebi žymiai daugiau nei mes, suaugusieji, įsivaizduojame. Kitas mokinys visoje eilėje nuotraukų iš Lietuvos (aišku, jos irgi bene 30 metų senumo) pasigedo... "power" linijų, t. y. augštos įtampos elektros laidų, kuriuos jis čia mato platokai išmėtytus provincijos plotais. O koks miestuose susisiekimas ten, Lietuvoje? — klausia kitas. Kas ten naudojama: tramvajai (tokio žodžio nežino, vartoja "streetcar"), troleibusai, autobusai, požeminiai, iškeltiniai traukinėliai?

Tinkami paaiškinimai

Tai vis, gal ir menkos reikšmės, klausimėliai, bet, tinkamai į juos neatsakius, gal išsisukinėjant, gal nenorint ar neturint nuotraukų savo žodžiams paliudyti, kažin ar galima tikėtis, kad vaikas domėtųsi tąja Lietuva, kuri, jo nuomone, tokia "nemoderni" esanti ar buvusi. Ir tie klausimai dar daugiau iškyla, kai čia pat, namų televizijos ekrane, beveik kasdien gali matyti kelionių filmus iš įvairių kraštų, kai Afrikos vidury esančiame didmiesty matomas ir gyvas mašinų judėjimas, ir televizijos antenos, ir impozantiški pastatai. Ir vėl atbėga mažasis klausti, ar Lietuvoje yra televizija, kiek ten kanalų, kokios ir kiek radijo stočių. Tai gal ir ne esmė, gal tik paviršius, bet jis gyvas, realus. Jis nori ir vaizdų, ir nuotraukų iš Lietuvos, kurią mes visada piešiame tokią gražią ir didingą, bet vieni žodžiai jo niekad neįtikina. Gal čia ir glūdi bent dalinis atsakymas, kodėl mūsų pastangos nevisada atneša laukiamų vaisių.

"ŽIBURIŲ" SPAUSTUVĖ TORONTE

941 DUNDAS ST. W., TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

prieinama kaina atlieka įvairius spaudos bei linotipo darbus:

- **renka tekstus lietuvių ir kitomis kalbomis**
- **spausdina knygas, brošiūras, žurnalus ir t. t.**
- **priima užsakymus vizitinių kortelių, vedybinių ir kitokių kvietimų, programų...**

KREIPTIS PAS SPAUTUVĖS VEDĖJĄ TELEFONU 368-6813

GREITOJI PAGALBA
(AMBULANCE SERVICE)
489-2111

DABAR VISA METROPOLINIO TORONTO GREITOJI PAGALBA YRA CENTRALIZUOTA.

Jūs dabar turite teisę pasinaudoti Greitosios Pagalbos patarnavimu pagal Ontario Ligoninių Draudą

Joks mokestis nemokamas ambulanso aptarnautojui.

Tik ligoninė gali prašyti mažo atlyginimo už patarnavimą.

Informacijos ar patarnavimo atveju skambinkite telefonu 489-2111

Pasiruošimas yra jūsų apsauga
J. H. Pollard, Commissioner
Department of Emergency Services

JUO ILGIAU LAUKSITE, JUO ILGIAU REIKĖS KENTĖTI! KURIE IŠ TIKRŲJŲ NENORITE KENTĖTI — JAUSITĖS GERIAU UŽ KELIŲ MINUČIŲ — paėmę DIANA LAŠŲ tuojau geriau jausitės nuo didelio nušalimo, krūtinės skausmų, drebulio, slogos, sąnarių skausmų, gerklės skaudėjimo, užkimimo, čiaudėjimo, bėgančios nosies, astmos, bronchito. Taipgi lengviau galėsite kvėpuoti. Nieko nėra geresnio kaip DIANA DROPS, kurie greitai veikia. Tik $2.00 už bonkutę.

GAUNAMI VAISTINĖSE

ROXODIUM skysčiai įtrinti nuo artričio, reumatizmo, raumenų, nugaros skausmų, išijo, bursičio pečiuose ir rankose, alkūnių, riešo, skausmo pirštų sąnariuose, kojos skausmų, kelių, kulnų, krūtinės skausmų, neuralgijos — galvos skausmų, skausmų apie ausis, veidą, sprandą, nuo susižeidimų, įdrėskimų, išsisukimų, išsiplėtusių kojos venų, galvos niežėjimų, spuogų ant veido ar kūno. Pajusite rezultatus per kelias minutes. Roxodium nedegina ir neerzina odos. Saugokite akis nuo šių vaistų. $2.00 bonkutė.

GAUNAMI VAISTINĖSE AR

Luscoe Products Limited

559 Bathurst St., Toronto 4, Ont. Canada

Iš pirmojo PLB valdybos posėdžio Klevelande. Iš kairės: dr. Majauskas, J. Bačiūnas, pirm., A. Rinkūnas, švietimo tarybos pirm. Nuotr. V. Pliodžinsko

Ar apsimoka būti lietuviu?

Europos lietuvių jaunimo mintys studijų sąskrydyje

Tauta, norinti gyventi ir išlikti, rūpinasi savo jaunosios kartos ateitimi. Šios minties veikiami, kaikurie V. Vokietijos lietuviai kultūrininkai, veikėjai ir net politikai bandė sutelkti ryškesniuosius priaugančius lietuvius, kad susipažintų su jų nusistatymais ir supažindintų juos su tautos likiminiais klausimais.

Trys kartos

Vokietijos lietuvių bendruomenėje ryškokos trys generacijos: senesnioji — judri kelionėmis ir brandžiomis mintimis, vidurinioji ir jaunoji. Vidurinioji karta, susižavėjusi pokarinių metų stovyklose įsisiūbavusiu veikimu, bando kažką panašaus ir dabar rengti, kad lietuvišką ją kultūra patrauktų jauniausiąją kartą, kuriai nelengva apsispręsti būti lietuviška. Toji karta (jos eilėse nemažas skaičius studentų, jaunesnių kunigų, intelektualų ir kt.) leidžia dvikalbį "Jaunimo Žodį", sukviečia vienur kitur bendraamžių ir jaunųjų pobūvį, sandraugą ir pan. Jaunųjų entuziastų pastangas kliudo išteklių stoka. Graudoka, bet taip jau yra, kad lietuviai įstengia veikti tada, kai veiklą pinigais remia vokiečių organizacijos ar valstybės duosni ranka. O vokiečiai remia! Padėka jiems. Naujojo kapitalizmo pagalbos principas be priekaišto: norėkite veikti, patys bent truputį turėkite kišenėse, o mes jau pridėsim. Ir prideda metai iš metų.

Tautinės rekolekcijos

Taigi, toji vidurinė karta sukvietė jauniausius ryškesnius lietuvius vasaros atostogų metu kelių dienų savotiškom tautinėm rekolekcijom į Vasario 16 gimnaziją. Atvyko nemažai, bet galėjo žymiai daugiau dalyvauti. Šio jaunimo suvažiavimo bene pagrindinė vedamoji mintis: kur mes, lietuviai, esame? Klausimą bandė gvildenti vyriausios ir vidurinės kartos paskaitininkai, stengdamiesi paauglius lietuvius įreminti į moderniąją jaunimo internacionalinę revoliuciją, neišraunant iš tėviškės molio.

Nors ištautėjimas yra socialinis faktas, bet nėra būtinybė. Daugeliui priaugančių jaunuolių lietuviai arčiau prie širdies, negu atrastieji vokiečiai. Todėl, anot vieno prelegento, nelieka kito, kaip suformuoti lietuvišką branduolį, respektuotiną lietuvių tautinę mažumą Vokietijoje, kurios židinin sutekėtų išeivių, tremtinių ir pabėgėlių atsparieji jaunuoliai. Kol toks lietuviškas židinys prasikiš vokiečių visuomenėje, lietuvybei negrės pavojus. Tautinė mažuma teiks asmeninės šilumos vienišiems lietuviams, pasklidusiems plačioje beveidėje vokiečių masėje. Bet ir pats priaugantis lietuvis neprivalo tik pasyviai šlietis prie lietuviškojo židinio — jis turi asmeniškai apsispręsti už lietuvių tautą, o tuo pačiu ir tautietę. Mišri šeima nėra blogybė, bet patirtis akiplėšiškai parodė, jog lietuviai čia suskysta. Taip buvo kunigaikščių laikais, nekitaip yra ir demokratijoje.

Pagalba iš Lietuvos

Nors emigracijoje subrendo kaikurių tautų vienas kitas labai žymus veikėjas, kultūrininkas, bet daugybė paprastųjų išeivių be gyvų su tėvyne ryšių sunyksta. Kuo gali Lietuva padėti išeivių jaunimui? Vienas kitas lietuvių nuvyko Lietuvon ir tenai atlietuvėjo susižavėję vietinių nuoširdumu. Bandė ir kiti vykti, bet kelionė baigėsi Minsko slavų mišrainėje: pagyveno savaitę kitą su atvažiavusiais giminaičiais prie Minsko turistų stovykloje ir grįžo atgal it musę kandę. Keletui pavyko Vilnių pasiekti ir "Inturisto" viešbutyje (už akiplėšišką kainą) pakvėpuoti Lietuvos oru... Kaikam pavyko laisvės rizika prasiveržti iš "Inturisto" globos ir sava iniciatyva aplankyti saviškius, pamatyti tikrovę, esančią už parodomųjų kolchozų.

Toji "socialistinio realizmo" tikrovė smaugia Lietuvos inteligentiją ir apskritai tautos judrųjį elementą. Tautos gyvatos nešėjai gerokai izoliuoti nuo "brolškųjų" inteligentų, juo labiau nuo Vakarų. Kalbėtojas pateikė klausytojams apstulbinančios statistikos: nei Vakarų mokslininkai-kultūrininkai gali Lietuvon laisvai vykti, nei iš Lietuvos — į Vakarus. Jei vyksta, tai tik inteligentijos trupiniukai, mažutės išimtys. Sovietinė plaštaka yra užčiaupusi lietuviams burną ir uždengusi akis, kad nepasižvalgytų į Vakarus, t.y. kitokią nei sovietų kultūrą.

Savom jėgom

Tad ar įmanoma Vokietijoje augančiam pusiau lietuviškam jaunimui bendrauti su Lietuva? Diriguojamo bendravimo nelinkę prisiimti, revoliucininkai nemėgsta raudonos režisūros. Klaiku, kai lietuviškos gyvybės davėja pati konvulsiškai už ją kovoja, kad išsilaikytų, kol istorijos bedugnėn nugarmės "raudonizmas".

Kas belieka? Jei Lietuva dabar negali beveik nieku sužavėti, reikia savomis išgalėmis lietuviais išlikti. Ir čia aštriai kyla klausimas: ar apsimoka būti lietuviu? Jaunimas maždaug taip atsakė: materialiai imant — neapsimoka, moraliai — taip.

Kažkas paklausė: kodėl rengėjai nekvietė jaunimo iš Lietuvos į šį Europos lietuvių vardu pavadintą suvažiavimą? Pasirodo, kad siūlėsi "kultūrinių ryšių komitetas" su savo jaunimu, tačiau per jį, gaila, nebuvo pasiektas Lietuvos jaunimas, nes nėra jokio Lietuvos jaunimo organo, kurį būtų buvę galima pakviesti ir per jį — lietuviškąjį jaunimą.

Gražu, kad paskaitų ir posėdžių pirmininkas vadovavo, laikydamasis "ilgo pavadžio". Pavedė jis patiem jauniesiem pravesti diskusijas tarpusavy: savo stiliumi, sugebėjimais ir išgalėmis.

Mąstymo savaitė

Jau eilė metų, vasarėlei įpusėjus, susirenka Europos ir kitų žemynų dalis lietuvių profesorių, visuomenininkų ir jų prieauglio — studentų vienai savaitei lietuviškai pamąstyti.

Toks lietuvių "smegenų tresto" kongresas tautos gyvenime — žymi pakopa augštyn ir svarus tautinės kultūros įvykis, į kurį, gaila, dabartinės Lietuvos inteligentijai nevalia įsijungti.

Studijų savaitė, jau XV iš eilės, prisiglaudė lietuvių Vasario 16 gimnazijos patalpose, kur dalyviai galėjo pasijusti savi tarp savų, it laisvoje tėvynėje, niekeno nekliudomi.

Studijų savaičių užduotys keleriopos: 1. Išeiviams lietuviam profesoriam studijų savaitės — tai mažasis universitetas, kurio auditorijoje jie atgyja, atskleidžia kūrybinius išteklius, išminties rezervus ir proto aštrumą diskusijose. 2. Suriša teoretikus intelektualus su visuomenininkais, kurie nuolat beginėdami veikloje išsisemia, net sulėkštėja. Studijų savaitėje visuomenininkų "sausas cisternas" pripompuoja prof., dr., kun., min., stud. ir kt. 3. Pati lietuvių visuomenė, geografiškai tarp svetimųjų pabirusi, studijų savaitėje vėl suartėja, apšyla, susiklijuoja, atlietuvėja. 4. Studijų savaitė — jaunimo tautinė mokykla! Jaunimas kiekvienai senajai kartai labai riestas klaustukas, su kuriuo susiduria ypač "tautos patriarchai": seks prieauglis pramintais takais, liks pakelėje smaguriauti, pasuks visur, tik ne ten, kur numatyta? Studijų savaitė bando įtraukti jaunąją kartą į Lietuvos problemas ir paveda jų dalį spręsti pačiam jaunimui. Savaitėje brėsta naujieji veikėjai.

(B. d.) **Pakeleivis**

ALBINAS BARANAUSKAS

JAU LAIKAS RAŠYTI

Jau laikas rašyti apie rudenio
Aušrą. Bet ne, tegu
Tai dar lieka mislė. Kol
Pašalusių lapų šviesiose
Spalvose ant mūro nusileis
Vilties nujautimas.

Jau laikas mėnuliui. Girgždančios durys,
Per dieną varstytos kiekvieno
Nuobodžiaujančio rankos,
Nutilo iki ryto. Atviroje verandoje
Jie laukia nekalbėdami.

Šimtmečiai vienas į
Kitą labai nepanašūs, užgimę
Iš vyro ir moters rankų, bet kiekvienos
Nakties mėnesiena neišvengiamai
Kalbėdavo apie viltį.

Atsiųsta paminėti

Lietuvos Pajūris nr. 1(30), pirmasis metų ketvirtis, dr. Vydūno gimimo šimtmečio 1968 m. Leidėjas — Kanados Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos centro valdyba. Šis numeris jau spausdintas JAV, redaguotas M. Bundelio. Redakcijos ir administracijos adresas: 4459 Troy St., Chicago, Ill. 60625, USA. Keturių numerių metinė prenumerata $2, garbės prenumerata $5.

Moteris nr. 4(64), liepa-rugpjūtis. Lietuvių moterų žurnalas, leidžiamas Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos. Redakcijos ir administracijos adresas: 1011 College St., Toronto 4, Ontario, Canada.

Akėčios nr. 13, balandis-birželis, Humoristinis laikraštis, leidžiamas 4 kartus metuose. Metinė prenumerata $2, atskiras nr. $0.50. Akėčios, 122 Wyckoff Ave., Brooklyn, N. Y. 11237, USA.

Juozas Bertulis, DARIAUS IR GIRĖNO TESTAMENTAS. 10 dainelių vienam, dviem arba trim balsam a cappella. Šapirografu atspaustos gaidos, poetų V. Joniko, St. Algimanto, Bern. Brazdžionio ir J. Aisčio patriotinių eilėraščių tekstai, kurių tiktai vienas teturi ryšį su Dariumi ir Girėnu. Išleista Čikagoje autoriaus lėšomis, 1967-68 m. Kaina $0.75. Adresas nepažymėtas.

"Gyvataro" šokėjai Vasario 16 gimnazijoj Nuotr. K. J. Dėdino

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

"LITUANUS" žurnalas po pusantrų metų pertraukos vėl pradės eiti. Vienas numeris jau atspausdintas, du surinkti spaustuvėje, kitiems jau turima 90% medžiagos. Tuo būdu eilės tvarka, kad ir su pavėlavimu, bus išlaikyta. Tabor Farm vietovėje įvyko leidėjų Lituanus Fondo posėdis, kuriame sudaryta nauja direktorių taryba: Al. Astašaitis, A. Augaitis, J. Bagdonas, M. Drunga, V. Kasniūnas, dr. K. Keblys, J. Kučėnas, dr. T. Remeikis, dr. L. Sabaliūnas, dr. V. Vygantas, inž. A. Zaparackas. Naujoji vadovybė netrukus pasiryžusi sutelkti $10.000, ypač prenumeratos keliu.

KALIFORNIJOS UNIVERSITETE Los Angeles šiais mokslo metais studentai vėl galės studijuoti lietuvių kalbą. Rudens semestre bus dėstomas pradinis kursas, žiemos — vidurinis kursas ir pavasario — augštesnis kursas su lietuvių literatūra. Lietuvių kalbos studijas, už kurias gaunami pilni užskaitai, reikia pradėti rudens semestre, nes be jo studentai negalės įsijungti į lietuvių kalbos kursus žiemos ir pavasario semestruose. Kalifornijos universitete studijuojančių lietuvių tėvai prašomi raginti savo sūnus ir dukras susidomėti lietuvių kalbos kursais. Platesnių informacijų kreiptis į Juozą Tininį Los Angeles tel. 664-1276.

JUOZAS AUDĖNAS, Lietuvos Laisvės Komiteto, VLIKo narys ir "Eltos" redaktorius, rugsėjo 25 d. atžymėjo 70 metų amžiaus sukaktį. Jis yra Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyvis, vėliau baigęs mokytojų seminariją ir Vytauto D. Universiteto teisių fakulteto ekonominį skyrių. Lietuvos nepriklausomo gyvenimo dienomis yra buvęs mokesčių inspektorium, Kauno savivaldybės darbuotoju, Ekonomistų Draugijos sekretorium ir žemės ūkio ministeriu. Į pogrindinę VLIKo veiklą įsijungė vokiečių okupacijos metais kaip valstiečių liaudininkų centro komiteto narys. Nuo 1951 m. yra šio komiteto pirmininkas. Gilią darbo vagą yra išvaręs kaip žurnalistas, bendrdarbiaudamas visoje eilėje lietuviškų laikraščių bei žurnalų ir redaguodamas išeivijos spaudai skirtą "Eltos" biuletenį.

ALGIRDAS SMILGA, 32 metų amžiaus puslaidininkių fizikos katedros vyr. dėstytojas Vilniaus universitete, po 10 mėnesių mokslinės komandiruotės JAV grįžo Vilniun ir vėl pradėjo pedagoginį darbą. Ta proga rugsėjo 19 d. "Tiesos" ir "Komjaunimo Tiesos" laidose buvo paskelbti jo įspūdžiai, kurių dalis skaitytojus supažindina su JAV lietuvių jaunaisiais mokslininkais: "Labai maloni Algirdui Smilgai buvo pažintis su jaunaisiais mokslininkais-lietuviais, dirbančiais JAV universitetuose arba firmų moksliniuose centruose. Jų esama nemaža, pasakė Smilga, ir kai kurie vardai jau skamba daugelyje tarptautinių forumų. Vienu geriausių šiluminės termodinamikos spacialistų Jungtinės Valstijose laikomas 38 metų Pordjaus (Purdue, Red.) universiteto profesorius Romas Viskanta. Jaunas Kalifornijos universiteto profesorius Algirdas Avižienis šią vasarą kelioms dienoms buvo užsukęs į Vilnių. Jo specialybė — skaičiavimo mašinų konstravimas. A. Avižienis ypač gyvai domisi Lietuvos mokslu, propaguoja jo pasiekimus. Labai originaliu mokslininku A. Smilga pavadino puslaidininkių fizikos profesorių iš Jeilo (Yale, Red.) universiteto Rimą Vaišnį. Jis sukūrė teoriją, įgalinančią iš anksto numatyti žemės drebėjimus. Teorija labai perspektyvi, o patsai mokslininkas — jaunas, jam apie 30 metų. A. Smilga tikisi, kad dar šiemet į Vilnių turėtų atvykti daktaras Arvydas Kliorė. Šis įdomus mokslininkas, radiofizikos specialistas, pakviestas dalyvauti tarptautinėje konferencijoje kosmoso tyrimo klausimais, kuri vyks Kijeve..."

ELEKTROGRAFŲ PASAULINĖJE KONFERENCIJOJE Ročesteryje, JAV, dalyvavo Vilniaus universiteto puslaidininkių fizikos katedros vedėjas docentas J. Viščiakas, elektrografijos mokslinio tyrimo instituto darbuotojai R. Baltrušaitis, E. Čepenka, N. Galvydis ir J. Sidaravičius. Iš viso konferencijoje buvo padaryti 42 pranešimai. Vilniečiai skaitė J. Viščiako, V. Gaidelio, A. Matulionio, E. Montrimo, taipgi E. Montrimo, J. Poželos ir J. Viščiako paruoštus pranešimus. J. Sidaravičius padarė atskirą pranešimą.

VILNIAUS OPEROS IR BALETO TEATRAS 43-čiojo sezono darbą pradėjo V. Paltanavičiaus operos "Kryžkelėje" spektakliu. Ruošiamų premjerų sąraše yra G. Puccini opera "Vakarų mergelė", du lietuvių kompozitorių kūriniai vaikams — kompoz. J. Gaižausko ir libretisto E. Matučio opera "Buratinas", kompoz. A. Rekašiaus baletas "Musytė-zvimbuolytė". Numatoma atnaujinti R. Wagnerio operos "Lohengrinas" ir L. Minkaus baleto "Don Kichotas" pastatymus. Šiam sezonui naujus baletus žada kompozitoriai E. Balsys, R. Žygaitis, operą — J. Juzeliūnas. Pensijon pasitraukusį vyr. chormeisterį J. Dautartą pakeitė žymus chorų vadovas A. Krogertas. Režisorių eilės papildys operos sol. A. Rudaitis ir baletmeisteris V. Grivickas. Į operos solistų gretas įsijungė sopranas G. Kaukaitė-Žebriūnienė, koloratūrinis sopranas A. Vasiliauskaitė, sopranas G. Apanavičiūtė, tenorai E. Eidukaitis ir G. Pamakštys.

"RASA", Kauno žemės ūkio statybos projektavimo instituto liaudies ansamblis, dalyvavo dviejuose jaunųjų menininkų koncertuose Maskvoje. Jungtinėje programoje "Rasa" šoko "Subatėlę", "Rugučius", "Klumpakojį", "Gaidį", dainavo "Čibi ribi, ožys", "Oi, daluže" ir kitas lietuvių liaudies dainas.

KAUNO MUZIKINIS TEATRAS, naująjį sezoną pradėjęs tradiciniu G. Verdi operos "Traviata" spektakliu, ruošia J. Karnavičiaus "Gražinos" premjerą. Pagrindinius vaidmenis atliks: Liutauro — Virgilijus Noreika, Gražinos — Stasė Rapalienė, Rimvydo — Vytautas Blažys. Premjeros režisorius — Stasys Dautartas, dirigentas — Stasys Domarkas. Šio teatro repertuare tvirtai laikosi V. Baumilo operos "Paskenduolė", "Rožės žydi raudonai", B. Gorbulskio operetės "Trys vakarai", "Meilė ir skarda".

VILNIAUS FILHARMONIJOJE savo estradinių kūrinių koncertą surengė prancūzų kilmės kanadietis kompozitorius, poetas ir dainininkas Claude Leveille, talkinamas instrumentinio kvarteto, kurio du nariai buvo kanadiečiai, du — sovietų muzikai. Iš Vilniaus jis išvyko koncertuoti į Rygą, Leningradą ir Maskvą.

PIRMOJI PABALTIJO AKVARELININKŲ PARODA atidaryta Rygos valstybiniame dailės muzėjuje. Akvareles išstatė apie 40 dailininkų, jų tarpe 10 lietuvių, kurių gretose yra Kazys Abramavičius, Ignas Budrys, Augustinas Savickas ir kt. Tokias parodas Rygoje numatoma rengti kas dveji metai.

MĖGĖJŲ ESTRADINIŲ ORKESTRŲ ir ansamblių festivalyje Liepojoje dėl gintarinio prizo varžėsi Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Gruzijos muzikiniai kolektyvai. Dvejus metus iš eilės Liepojos miesto 1966 m. įsteigtą gintarinį prizą buvo laimėjęs Rygos karių estradinis ansamblis "Žvaigždutė", o šiemet gintaras teko Klaipėdos statybininkų orkestrui.

LIAUDIES MENO DRAUGIJA Vilniaus valstybiniame dailės muzėjuje surengė Vilniaus zonos liaudies meno meistrų parodą, kurioje dalyvauja 180 liaudies menininkų su maždaug tūkstančiu eksponatų — audinių, tapybos ir keramikos darbų, metalo ir medžio dirbinių, gintarinių papuošalų. Lankytojus žavi vilniečių E. Andriulionienės, J. Januškienės, O. Jarmulavičienės ir ignalinietės M. Čepulėnienės mezginiai, vilnietės P. Damijonaitienės, lentvarietės G. Rimkevičiūtės tautinės juostos, švenčioniečių A. Kudabienės lovatiesės ir G. Stasiūnienės takeliai, vilnietės K. Gudonytės rankšluosčiai. Medžio drožinius dominuoja lentvariečio I. Užkulnio "Kupriukas-muzikantas", vilniečio G. Jurėno velniukų kaukės. Tapybos skyriuje didžiausio dėmesio ýra susilaukusios vilnietės J. Nalivaikienės drobės, metalo dirbinių — vilniečių M. Vismonskio, S. Davainio, inž. L. Almino iš Elektrėnų originalūs darbai. Vilnietis teisininkas A. Katauskas yra išstatęs knygženklių, o Vilniaus operos ir baleto teatro orkestro artistas R. Džiugas — kolegų šaržų. Parodos atidaryme žodį tarė Liaudies Meno Draugijos pirmininkas ir dailės muzėjaus direktorius P. Gudynas.

VILNIAUS DRAMOS TEATRO vyr. rež. Henrikas Vancevičius pagrindiniu šio teatro pastatymu laiko Justino Marcinkevičiaus dramą-poemą "Mindaugas". Apie ją "Gimtajame Krašte" pasakoja: "Tai pirmas specialiai teatrui kurtas Justino Marcinkevičiaus veikalas, bet parašytas labai talentingai. Veikalo centre — Mindaugo — žmogaus ir valdovo — asmenybė. Nors tai ir istorinė asmenybė, autorius pasistengė pažvelgti į ją šiuolaikinio žmogaus akimis, peržengė grynai istorinės dramos ribas. Jeigu pavyks gerai šį veikalą pastatyti, tikimės, kad "Mindaugą" žiūrovai gerai įvertins."

VILNIAUS TELEVIZIJOS STUDIJA žiūrovams pateikė V. Dabašinsko sukurtą filmą "Ritmai, ritmai", kuriame koncertinę programą atliko Romualdo Grabšto vadovaujamas kauniečių radijo ir televizijos estradinis ansamblis. Brolių Grimų pasakos "Žąsininkė" spektaklį televizijos žiūrovams pastatė rež. Br. Talačka. Scenarijų sukūrė R. Mikalauskaitė, muziką paruošė kompoz. V. Baumilas. **V. Kst.**

MANN MARTEL

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

INDIAN RD.—BLOOR, $15.000 įmokėti, 12 kambarių atskiras mūrinis namas su plačiu įvažiavimu ir garažu; 3 virtuvės, 3 prausyklos; vandens-alyvos šildymas. Viena atvira skola balansui.

JANE—BLOOR, $12.000 įmokėti, 9 kambariai per 2 augštus (5 kambariai) pirmame ir 4 antrame augšte), garažas ir įvažiavimas, vandens-alyvos šildymas, viena atvira skola balansui. Tuojau galima užimti.

BLOOR — RUNNYMEDE, $10.000 įmokėti, 7 kambarių (per 2 augštus) atskiras mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Vandens-alyvos šildymas, moderni virtuvė, arti požeminio traukinio.

JANE — ANNETTE, $7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR, $8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN, $9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO. $15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

1928 Weston Rd. Tel. 249-7691

DUNDAS — JANE, $32.700 prašoma kaina, atskiras plytų namas su garažu, 6 kambariai ir 1 rūsyje, 2 prausyklos, moderni virtuvė, visi kambariai dideli ir gražūs, namas 4 metų, pirma skola iš 7%.

MIMICO, $10.000 įmokėti, didelis 2-jų šeimų namas su garažu, didelis sklypas, 9 vaismedžiai, rūsyje 2 kambariai; pirma skola $20.000 iš 7½%; prašoma kaina $36.000.

ISLINGTON - WESTWAY, $32.500 prašoma kaina, gražus atskiras vieno augšto namas su garažu, didelis sklypas, puikus rajonas, arti mokyklos, susisiekimas ir krautuvės.

WESTON RD. — WILSON AV., $23.900, atskiras namas, sklypas 57x213 pėdų, skola iš 7%, greitas užėmimas.

BLOOR — ROYAL YORK RD., $32.500 prašoma kaina, atskiras vieno augšto plytų namas, 5-ki kambariai ir 2 dideli kambariai rūsyje, 2 prausyklos, namas arti prie Bloor ir tik keleto metų senumo.

BABY POINT, $10.000 įmokėti, legalus dviejų šeimų namas, garažas, labai geroj gražioj vietoj, arti centrų. Greitas užėmimas ir puikus namas.

ST. VAUPŠAS

Darbo tel. 249-7691 Namų tel. 244-3519

Turime taip pat daug nuosavybių parduoti.
Priimame namus pardavimui.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

Moka:
už depozitus — 5%
už šėrus — 5½%

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ.

$2.000 gyvybės drauda nemokamai.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

RONCESVALLES — DUNDAS, "Parkdale Fish Market" žuvų ir delikatesų prekyba. Ideali vieta, puikūs įrengimai. Nepaprastai pelningas verslas. Prašo $5.500, krautuvės nuoma tik $90 mėnesiui.
BLOOR — ISLINGTON, 5 kambarių vienaaugštis (bungalow), gražus sklypas, privatus įvažiavimas. Prie pat požeminio susisiekimo ir krautuvių. Įmokėti apie $10.000; namas be skolų.
PACIFIC AVE. — ANNETTE, mūrinis, atskiras, 10 kambarių namas; 4 pirmam augšte, 2 modernios virtuvės ir 2 prausyklos. Dvigubas garažas, didelis sklypas. Arti susisiekimo, mokyklų ir krautuvių. Įmokėti apie $10.000.
QUEEN — RONCESVALLES, 9 gražūs kambariai, 3 virtuvės, atskiras namas su privačiu įvažiavimu. Geras nuomoti ir gyventi. Galima tuoj užimti. Įmokėti apie $10.000.
BURLINGTON ST. — LAKESHORE. Naujos statybos 5 butų po 2 miegamus, viskas išnuomota. Prašoma kaina žema, geras pirkinys. Pasiteiraukit.
DUNDAS — HOWARD PARK. 6 kambarių, mūrinis, dvigubasgaražas. Įmokėti tik $4.000, prašo apie $18.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

VICTORIA HARBOUR, MIDLAND, prie asfaltuoto kelio, nuo didelio ežero tik 3 mylios, 50 akrų žemės, graži augšta vieta; yra pasodinta 15.000 pušaičių, ąžuolų, beržų ir kitokių medžių; per ūkį teka didelė upė; galima maudytis ir žuvauti. Gera proga.
HIGH PARK — GLENLAKE, $10.000 įmokėti; mūro, atskiri 8 kambariai per du augštus, garažas, 10 pėdų šoninis įvažiavimas.
SWANSEA PRIE BLOOR, $8.000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambarių, geras, gražus namas, garažas, 9 pėdų įvažiavimas, labai graži vieta. Liks viena skola balansui, 10 metų, atvira.
ISLINGTON — RATHBURN, $7.000 įmokėti, mūro, atskiras, vienaaugštis 6 kambarių (bungalow), gražus kiemas, prie gero susisiekimo; prašoma kaina $30.000.
ORANGEVILLE, slidinėjimo verslas: 9 akrai žemės, 50 asmenų miegamieji pastatai, puikiai įrengta valgykla. Prašoma kaina $28.900. Parduodama dėl ligos.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.
LE 1-1161, namų 783-2105

A † A

JONUI JUODŽIUI mirus, žmoną ir sūnų nuoširdžiai užjaučia —

S. J. Andruliai

TORONTO ONT

Ateitininkų žinios

Išvyka į Greenwood Conservation parką praėjo labai pakilioje nuotaikoje. Dalyvavo apie 100 jaunesniųjų, vyresniųjų moksleivių, studentų ir gražus būrys tėvų, kurie ne tik rūpinosi maistu, bet ir įsijungė į žaidimus. Kvadrato rungtynėse tėvai, atrodo, laimėjo daugiau kartų, negu vaikai. Valgymo varžybose jaunimas "atsigriebė". Nuoširdi padėka tėvų komitetui už padengtas išlaidas, superkant maistą, ir ponioms, kurios iškylos metu maistu rūpinosi. Ypatingai skanios buvo "paspirgintos" ant anglių dešrelės! Nuoširdus ačiū p. Stravinskams, parūpinusiems visas kepimo priemones. P. Stravinskienė iškepė didelį tortą "napoleoną", kuris buvo paleistas loterijon. Surinktus $27 p. Stravinskienė paskyrė jaunimo veiklai. Ačiū labai!

Visi ateitininkų būreliai jau turi savo globėjus ir yra pradėję veiklą. Vyr. moksleivių globėjai: Algis Puteris, seselė Ignė ir Andrius Paškauskas; Gintarių (7 ir 8 sk. mergaičių) — Laima Gustainytė ir Lilė Kizaitė; Vaidilučių (5 ir 6 sk.) — Ramunė Ulbaitė ir Audronė Danaitytė; 3 ir 4 sk. mergaičių — Aldona Aušrotaitė ir Rita Kolyčiūtė, 1 ir 2 sk. mergaičių — p. Čepaitienė ir Danguolė Černiauskaitė. Jaunesniųjų berniukų (7 ir 8 sk.) — Algis Juzukonis; jaunučių (4, 5 ir 6 sk.) — Romas Puteris ir Algis Čepas; 1 ir 2 sk. berniukų — V. Dalindienė ir Algis Žabas. Visų dvasios vadas — kun. Ambrozijus Prakapas, OFM. Veiklos koordinatorius — V. Kolyčius.

Kviečiame visą jaunimą įsijungti į organizacijas. Tėvai prašomi paraginti pačius jaunuosius, nuo pat pirmo skyriaus, priklausyti organizacijai. Vyresnieji mielai eina patys, o jaunesnieji bent į pirmuosius susirinkimus reikalingi paskatinimo.

Ateitininkišką dėkingumą reiškiame seniausiai Toronte ateitininkei **p-lei Pabedinskaitei,** kuri iš savo gaunamos pensijos jaunimo veiklai paaukojo $5. Ji aukoja jaunimui jau nebe pirmą kartą.

Tėvai ir visi, kurie nori informacijų ateitininkų reikalais, prašomi kreiptis į V. Kolyčių tel. 534-5586.

Kurie nori eiti šeštadienį, spalio 5 d., 2 val. į operą, prašomi paskambinti Andriui Paškauskui iki ketvirtadienio vakaro. Šeštadienį po pietų vyksta "Aidos" pastatymas.

Susirinkimai: sekm., spalio 6 d.: vyr. moksl. 5 v. ateitininkų kambaryje; visi mergaičių būreliai — 3 v. L. V. Namuose. Visi berniukų būreliai — 3 v. Tėvų pranciškonų patalpose: at-kų kamb., muzikos studijoje ir studentų kamb. Dalyvaukime visi!

Vyr. moksleiviai ir studentai raginami gausiai dalyvauti literatūros vakare šį sekmadienį 6.30 v.v. Prisikėlimo salėje.

SPORTAS

ŠALFASS GOLFO PIRMENYBĖS — spalio 12 d. Detroite, Mich., Rochester Golf. Club, 655 Michelson Rd. Važiuoti per tunelį, paimti 375 kelią, kuris pereina į 75 ir važiuoti į šiaurę iki Rochester Rd., o paskui iki Michelson. Pradžia 12 v. Registruotis pas A. Rugienių, 30717 Lound Dr. Warren, Mich. 48093, pridedant $1. Tarpmiestinės golfo žaidynės — spalio 13, sekmadienį, 9 v.r., Rochester Golf Club. Dalyvaus Toronto, Čikagos ir Detroito vienetai.

SPORTAS LIETUVOJE

Klaipėdos Žalgirio bėgikai pagerino Lietuvos rekordą 4 x 1500 m. estafetėje pasekme 15:15,8. Senasis rekordas buvo 16:26,6 ir priklausė KPI rinktinei.

Vilniuje viešėjo Erfurto stalo tenisininkai, kurie čia žaidė draugiškas rungtynes su vietine rinktine. Vilniaus vyrai įveikė svečius 9:0 ir moterys 8:1.

Lietuvos lengvosios atletikos pirmenybėse pasiekti šie nauji rekordai: A. Čiurinskas dešimtkovėje surinko 7535 taškus; N. Kvietkauskaitė 100 m. b. b. — 14,5 sek.: V. Germanas 200 m. — 21,6 sek. Č. Teišerskis jaunių dešimtkovėje surinko 6501 tašką. Rekordus pakartojo: A. Čiurinskas 110 m. b. b. — 14,7 sek.; A. Jurkša berniukų klasės šuolyje su kartimi peršoko 3.80 m.

Į Sov. Sąjungos olimpinę bokso rinktinę pateko du Lietuvos boksininkai: D. Pozniakas ir J. Čepulis. Anksčiau buvo pakviesti keturi.

Tarpmiestinėse Vilnius-Kaunas jaunių lengv. atletikos rungtynėse pasiekti du Sov. Sąjungos rekordai. K. Vislavičius numetė jietį 70.88 m. ir A. Vitkevičius nustūmė rutulį 17.25 m. Šiose rungtynėse gerai diską mėtė be konkurencijos dalyvavusi jonavietė M. Tiškinaitė — 49.10 m.

SPORTAS VISUR

Meksikos olimpiados nugalėtojų vardai bus iškalti ant milžiniškos uolos.

Kontrolinėse lengvosios atletikos pirmenybėse JAV bėgikų pasekmės pralenkė pasaulio rekordus. Paaiškėjo, kad amerikiečiai naudojo naujai išrastus batus, ir dėlto jų rekordai kolkas nebus užskaityti. Naujieji batai turi net 68 vinutes. Jie nėra suvarstomi, bet užtraukiami ant kojos; labai patogūs ant asfaltinio tako.

VYČIO ŽINIOS

Golfo atviros pirmenybės įvyko praeitą sekmadienį Georgetown golfo aikštyne. Susirinko 40 Toronto golfininkų. Sunkokas aikštynas atsiliepė ir į pasekmes — vos 17 golfininkų sužaidė žemiau šimto. A klasėje I vietą antrus metus iš eilės laimėjo S. Posadeckis — 83 smūgiais. Antroje vietoje liko V. Ubeika 84 ir trečioje A. Buntinas 91. B klasėje I vietą laimėjo A. Sergautis, jn., 87. Antroje vietoje liko A. Simonavičius 88 ir trečioje A. Juozaitis 96. C klasėje I vieta atiteko Z. Radzevičiui 116 ir II E. Butvydui 116.

Mūsų rėmėjams V. Sibuliui, F. K., G. Dobilui, V. Seniūnui, V. Ivanauskui, B. Rakauskui, D. Vizbarui, M. Lieguvienei, E. Lorencienei ir J. Žadavičiui nuoširdžiai dėkojame.

Dvidešimtmečio baliui dar galima gauti bilietų ir užsisakyti stalus. Prašome pasiskubinti. Vakarienė prasideda 7.30 val. Prašoma nesivėluoti.

A. S.

Gailutė Kerniūtė, sporto klubo "Vytis" narė, pasižymėjusi Kanados plaukikė, Š. Amerikos baltiečių plaukymo pirmenybėse laimėjusi šešias pirmąsias vietas

AUŠROS ŽINIOS

Nuoširdžiai sveikiname T.L.S.K. Vyčio valdybą ir narius, švenčiančius 20 metų sportinės veiklos jubilėjų, ir linkime sėkmingo darbo jaunimo fiziniame bei tautiniame auklėjime.

Paskutiniame Aušros klubo valdybos posėdyje buvo svarstyta mintis, atžymint Lietuvos 50 metų nepriklausomybės bei Vyčio 20 metų sportinės veiklos jubilėjus, siekti glaudesnio ir nuoširdesnio bendradarbiavimo su kaimyniniais sporto klubais. Kad ši graži mintis nepaliktų vien protokolų knygoje, buvo pasiūlyta ir priimta, gavus Prisikėlimo parapijos vadovybės sutikimą, užleisti Šv. Jono Kr. parapijos globojamiems Vyčio krepšininkams dalį treniruotėms turimo laiko Prisikėlimo salėje.

Krepšinio treniruotės. Laikinai krepšinio treniruotės vyksta sekančia tvarka: pirmadieniais ir trečiadieniais berniukams ir vyrams, antradieniais ir ketvirtadieniais — mergaitėms. Pradedantieji ir jauniai iki 15 metų treniruotėms renkasi 5 v., vyresnieji 7 v.v. Norintieji pradėt žaisti krepšinį prašomi ateiti nurodytomis dienomis į salę (įėjimas iš kiemo pusės).

Jaunių A ir B komandos yra pakviestos draugiškom krepšinio rungtynėm į Londoną.

Lapkričio 17 d. į Torontą atvyksta Hamiltono "Aukuras" su istorine drama — premjera "Mindaugo mirtis". Visi iš anksto maloniai kviečiami atsilankyti.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Skautų veikla

• **"Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų tėvų komiteto ruošiamas bazaras-šokiai spalio 19 d. Šv. Jono Kr. par. salėje.**

• **"Rambyno" tunto vilkiukų sueiga įvyko rugsėjo 28 d. skautų būkle. Sueigos vyks reguliariai kas dvi savaitės skautų būkle 3 v. p.p. Naujų narių priėmimo reikalu kreiptis į vilkiukų vadovą ps. B. Pošką tel. 762-6684.**

• **Penktoje tautinėje stovykloje "Šatrijos" tunto skautės davė vyr. skautės įžodį: B. Paliulytė, R. Liuimaitė, R. Stančikaitė, E. Asevičiūtė, G. Sinkevičiūtė, D. Kasperavičiūtė ir B. Sinkevičiūtė. Įžodį davė virš 60 skaučių. Vadovavo ps. seselė Ignė.**

• **Sukaktuvinių metų pabaigos sueiga ir kartu skautorama — lapkričio 10 d. Skautoramos programą sudaryti pakviestas v. s. S. Kairys.**

• **"Šatrijos" ir "Rambyno" skautų tėvų komitetas primena tėvams, kad fantus bazarui priims spalio 6 ir 13 d. po pamaldų skautų būkle (Prisikėlimo par.), Šv. Jono Kr. par. salėje ir liet. evangelikų par. salėje. Bazaras įvyks spalio 19, šeštadienį, Šv. Jono Kr. par. salėje. Č. S.**

Vengrų Laisvės Kovotojų Federacija Kanadoje atsiuntė laišką "TŽ" redakcijai, kuriuo primena dvylikos metų sukaktį nuo 1956 m. laisvės sukilimo ir kviečia visus lietuvius joje dalyvauti. Iškilmės įvyks spalio 20, sekmadienį, 2.30 v.p.p., prie vengrų laisvės paminklo Lakeshore Blvd. W., Budapest Park, Toronte. Pakvietimai išsiuntinėti visoms pavergtųjų tautų išeivių grupėms Toronte. Laiške rašoma: "Man nereikia jums aiškinti, kaip svarbu parodyti mūsų pajėgumą ir kad negali būti dalinės ar suskaldytos laisvės. Laisvė savo esme yra absoliuti ir nepadalinama. Prašau perduoti mūsų nuoširdų kvietimą visiems jūsų laikraščio skaitytojams dalyvauti bei atstovauti jūsų brangiai tėvynei ir tautai su savo tautine vėliava kiek galint gausesniu skaičiumi masiniame susirinkime... Vienintelis būdas šį tą laimėti — susijungti visiem Vidurio ir Rytų Europos pavergtų tautų žmonėm ir prabilti vieningu balsu." Adresas informacijai: B. B. Takach, 158 Lyndhurst Ave., Toronto 4, Ont. Tel. WA 3-4255.

Skulptoriaus Romualdo Astrausko kūrinių paroda rengiama Prisikėlimo par. parodų salėje. Atidaroma šį penktadienį, spalio 4 d., nuo 8 v.v. iki 11 v.v. Taipgi bus atidaryta spalio 6, sekmadienį, nuo 9 v.r. iki 1 v. p.p. ir nuo 6 v.v. iki 10 v.v. Bus išstatyta apie 30 kūrinių. Jaunojo skulptoriaus (23 m. amžiaus) kūrinių yra Pollock Gallery. Kanadiečiai jiems yra parodę daug dėmesio.

A. a. Jonas Juodis - Juodzevičius, 57 m. amž., palaidotas rugsėjo 30 d. iš Šv. Jono Kr. bažnyčios lietuvių kapinėse. Kilęs nuo Utenos Šv. Juozapo ligoninėje sirgo nepilnas 3 savaites. Buvo giliai tikintis, sąžiningas žmogus. Paliko žmoną Pranę Juodienę-Vilėniškaitę ir vienuolikos metų sūnų Rimą. Praėjusią vasarą Lietuvoje palaidota velionies motina, sulaukusi virš 90 m. amžiaus.

Dr. E. Jasevičiūtė, dirbanti kaip gydytoja Fort William miesto sanatorijoj, atostogų proga lankėsi Toronte. Dalyvavo KLB tarybos suvažiavime, aplankė "TŽ" ir kitas lietuvių įstaigas. Ji uoliai reiškiasi lietuviškoj veikloj. Šiuo metu ji ypač rūpinasi Fort William — Port Arthur lietuvių projektu įrengti lietuvių skyrių tarptautiniame parke.

IŠRINKTA NAUJA VADOVYBĖ

Atkelta iš 1-mo psl.

kinių skaitymo bei rašinių konkursais, kurie numatomi vykdyti ir toliau. Pravesta taipgi anketa mokinių tarpe apie lietuviškų leidinių skaitymą. Iš jos paaiškėjo, kad iki 11 m. amžiaus vaikai domisi "Eglute" ir panašiais leidiniais, o po 11 m. skaityba gana skurdi — vos viena kita knyga; "Eglute" nebesidomi. Švietimo vadovas skatino tėvus pirkti vaikams daugiau liet. knygų, prenumeruoti laikraščių. Gana gerai pavykęs šeštadieninių mokyklų mokinių kongresas Woodbridge prie Toronto, kur dalyvavo apie 500 mokinių ir 300 suaugusių. Kanadoje šiuo metu veikia 11 šeštad. mokyklų su 1200 mokinių, 74 mokytojais. Lituanistiniai seminarai yra tik Montrealy ir Toronte. Didėja mokytojų problema — netrukus reikės nemažo skaičiaus jaunųjų mokytojų. Bandyta padėti Vakarų Kanados lietuvių apylinkėms — pasiūlyta apmokėti keletui jaunuolių vasaros stovyklos išlaidas, bet neatsirado kandidatų. Norėta pasiųsti keletą studentų į Fordhamo universiteto lituanistikos vasaros kursą, bet neatsirado norinčių, nors siūlyta apmokėti kelionės ir pragyvenimo išlaidas. — Ižd. dr. S. Čepas pateikė finansinę apyskaitą. Pajamų turėta $4,834.26 ir tiek pat išlaidų. (Bus daugiau)

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

QUEBEC — BLOOR, apie $10.000 įmokėti, 8 kamb. per 2 augštus, rupių plytų atskiras namas, kvadratinis planas, garažas su privačiu įvažiavimu, pirmą kartą parduodamas, puikiam rajone, arti pož. traukinio stoties.
ROYAL YORK—BLOOR $8.000 ar mažiau įmokėti, atskiras 5 kambarių vienaaugštis, garažas su privačiu įvažiavimu, netoli Bloor.
INDIAN RD.—BLOOR, $8.000 įmokėti, atskiras 8 kambarių namas, modernios virtuvės, kvadratinis planas, garažas.
RATHBURN—KIPLING, $8.000 įmokėti, puikus 7 kambarių vos keleto metų senumo vienaaugštis (bungalow), didžiulė virtuvė su moderniai įrengta sienoje kepimo-virimo plyta bei šaldytuvu, garažas su privačiu įvažiavimu, gražus kiemas, greitas užėmimas, neaugšta kaina dėl greito pardavimo.
OAKWOOD—ST. CLAIR, $10.000 įmokėti, rupių plytų 9 kambarių atskiras namas, labai geros statybos, užbaigtas rūsys, mūrinis garažas su labai plačiu privačiu įvažiavimu, reikalingas mažo vidaus remonto; turi būti tuojau parduotas; imsiu kiekvieną panašų pasiūlymą.
JANE—BLOOR, apie $10.000 įmokėti, 8 kambariai per du augštus, garažas su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola, rami gatvelė.
PRINCE EDWARD—BLOOR, labai gražus 6 kambarių vienaaugštis (bungalow) daug prausyklų, puikiai užbaigtas rūsys su atviru židiniu, baru, šaldytuvu etc.; visur kilimai, garažas su privačiu įvažiavimu, apšildytas plaukiojimo baseinas, gražus kiemas, Vasaga čia pat!
BABY POINT, 7 kambarių atskiras namas, garažas su privačiu įvažiavimu, užbaigtas rūsys, viena atvira skola.
DUNDAS—BLOOR, 5 butų apartamentas (penkiabutis), 2-jų ir 3-jų miegamųjų, garažai su privačiu įvažiavimu, balkonai, gražus pastatas, viskas išnuomota.
BATHURST—WILSON, 11 butų apartamentas, 2-jų ir 3-jų miegamųjų, apie 10 metų senumo, garažai ir autoaikštė; apie $17.500 metinių pajamų.
PALIKIMAS: 43 akrų ūkis su didžiuliu tvenkiniu, kuris atrodo kaip ežeriukas; per jo vidurį teka upelis. Gražus miškas, puiki kalnuota vieta, tik 30 mylių nuo Toronto. Apie $10.000 įmokėti; lieka viena skola. Nuostabus vaizdas.

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME
5% už depozitus
5½% už šėrus

DUODAME
mortgičius iš 7%
asm. paskolas iš 7%

Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL. GARBENS

REALESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

JANE GATVĖ, $27.900, (bungalow), 5 kambariai, užbaigtas rūsys, 3 kambariai nauji, šildymo sistema, platus įvažiavimas, mūrinis garažas; įmokėti apie $10.000; lieka 7¾% mortgičius.

INDIAN RD., $27.900, atskiras mūro namas, 7 kambariai per 2 augštu (4 kambariai pirmame augšte), elektros apšildymas, 2 virtuvės, 2 prausyklos; įmokėti apie $8.000. Balansui viena skola 8½%.

BERESFORD GATVĖ, $36.000, 7 kambariai, 2 prausyklos, 2 virtuvės, arti Bloor susisiekimo.

JANE — BLOOR, $30.000, 6 kambariai, labai gerame stovyje, apšildymas vandeniu, arti Bloor gatvės, garažas; reikalingas geras įmokėjimas.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

$8.000 ĮMOKĖTI, Royal York-Bloor, vienaaugštis (bungalow), arti požeminio, 5 šviesūs dideli kambariai, plytinis, nauja šildymo krosnis, privatus įvažiavimas; turi būti parduotas, nes savininkas nusipirko naują namą.

$5.000 ĮMOKĖTI, 10 akrų gražios žemės arti Bolton, Ont. prie 50 ir 9 kelio apie 35 mylios nuo Toronto; vienas mortgičius balansui.

$20.000 ĮMOKĖTI, Dovercourt-Dundas, šešiabutis, plytinis, atskiras, šiltu vandeniu apšildomas, 1 mortgičius balansui, $9.000 metinių pajamų.

$10.000 ĮMOKĖTI, Annette-Runnymede, atskiras dvibutis (duplex), plytinis, 10 didelių kambarių, šiltu vandeniu apšildomas, garažas, 1 mortgičius balansui, prašoma $36.900.

$3.900 ĮMOKĖTI, Bloor St.-Clarens, pusiau atskiras, 6 švarūs kambariai 2 modernios virtuvės namas pilnai atnaujintas, įvažiavimas.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4, Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių. VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOŠKI

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas 5-riems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreiptis: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALILDUMO PAJAMOS IR KT.

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

Tel. 251 - 4864; namų tel. 277-0814

A. ČIŽIKAS ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus.
Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.
TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANDSDOWNE AVE., TORONTO

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, su gydymu ir t. t.
automobiliai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, pianinai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai, baldai, butai (apartamentai), poilsis kurortuose, poilsis kurorte

Maisto siuntinių svoris neribotas.
Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.
Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuvėse.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neališkumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1 - 3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS
Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.
532 - 7733

1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETIT, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Vyrų ir jaunimo moderniška DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432 Sav. A. B. Beresnevičius

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Naujai atidaryta lietuviška sporto reikmenų krautuvė
RONCESVALLES SPORT STORE
SAV. J. ŠA-RŪNAS ir J. DAMBRAUSKAS

295 RONCESVALLES AVE., TEL. 536-1373

Mažo kalibro ir medžiokliniai šautuvai, šoviniai, žvejojimo reikmenys, teniso raketės, įvairūs sviedinial ir kiti sporto reikmenys.

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468

Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas.

Po darbo valandų skambanti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (Rugs. 1—5) atidaryta visą parą — 24 valandas.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto
Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PASKEVIČIUS

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.

Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4 - 1403
30 Dewson St., Toronto, Ont.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body
Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.,
tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

SKAITYTOJAI PASISAKO

GERBIAMASIS REDAKTORIAU,

Sveikinu ir kartu dėkoju už atspausdinimą Jūsų redaguojamam laikrašty Felikso Jucevičiaus straipsnio "Dabartinė Lietuva iš arti". Daug žmonių važinėjo į Lietuvą. Daugelis ten lankėsi, apžiūrinėjo ir klausinėjo, bet kažkaip tikro vaizdo nei vienas ligi šiol neparvežė ar bent jo neparodė. F. Jucevičiaus yra pirmas straipsnis, kuris atidaro akis ir duoda stipriai argumentuotą, faktais paremtą, realiai vaizduojamą Lietuvos tikrovę ir tautos ateitį. O toji tikrovė yra sukrečianti, nerimą sukelianti, siaubą įvaranti, nes okupanto kirvio ašmenys jau siekia tautos gyvybės jautriausias vietas ir pačius jos pagrindus. Didelis dėkui Jums, Redaktoriau, didelis dėkui ir autoriui F. Jucevičiui už drąsų, atvirą ir teisingą žodį. Vieno gaila, kad tas straipsnis buvo ištęstas net per tris numerius. Tokius didžiai aktualius ir vertingus straipsnius reiktų dėti į vieną numerį arba leisti vėliau atskirais atspaudais.

Jonas Matulionis

TAIGI, KAIP TEN IŠ TIKRŲJŲ?

Tik šiandien mane pasiekė "TŽ" VIII. 8 numeris, kuriame K. Trimakas, SJ, patikslindamas mano pranešimą, paskelbė, kad IV PBT suvažiavime Uppsaloj dalyvavo p. H. Dilienė iš Čikagos kaip Liet. Ev. Reformatų Bendrijos delegatė-stebėtoja ir jos pavardė buvo sąrašuose. Ryšium su tuo turiu pasakyti štai ką:

1. Minėtos ponios pavardė iš tikrųjų buvo pastebėta suvažiavimo leidinyje "Who's who Uppsala 68" (122 psl.). Tačiau tuo metu buvo prieinama tiktai to leidinio provizorinė laida, iš kurios negalima nustatyti, ar sąrašan įtrauktasis tikrai dalyvavo. Suinteresuotieji estų ir latvių delegatai mėgino surasti lietuvių delegatę, bet jos nesurado.

2. Suvažiavimo metu veikė atskiras baltiečių religinės informacijos centras, kuris savo spaudos konferencija, religinės literatūros paroda ir dalyvių tarpe skleidžiamais lapeliais buvo žinomas ne tik suvažiavimui, bet ir už jo. Lietuvė delegatė su minėtu centru neužmezgė ryšio ir dėlto susidarė nuomonė, kad ji suvažiaviman neatvyko.

3. Suvažiavimas buvo ypatinga proga atkreipti pasaulio dėmesiui į sunkią religijos padėtį Baltijos kraštuose. Estų liuteronai ir ortodoksai, taipgi latvių liuteronai, uoliai remiami Švedijos baltiečių komiteto, dėjo desperatiškas pastangas tuo reikalu ir šio to pasiekė. Lietuviai liuteronai, nors ir būdami už PBT, drauge su estais ir latviais išleido specialų spausdintą 2 psl. kreipimąsi į suvažiavimą (už lietuvius pasirašė ev. senjoras kun. A. Keleris). Jokių kitokių lietuviškų pastangų painformuoti apie esamą religinę padėtį Lietuvoje ir Baltijos kraštuose (šalia minėtojo centro) nebuvo pastebėta. Tas faktas baltiečių stebėtojų tarpe davė pagrindą spręsti, kad lietuviai nepalaiko ryšio su PBT.

Tai ką gi tada jūsų korespondentas turėjo daugiau pranešti nei jis pranešė? Ir kas čia "iš tikrųjų kitaip"?

A. Lembergas

1968. IX. 18.

KUNIGŲ VIENYBĖS SUVAŽIAVIMAS

Atkelta iš 1-mo psl.

Federacija Čikagoje. Tam projektui pilnai pritarta, nusistatyta jame dalyvauti ir kartu užsimota reorganizuoti Kanados lietuvių katalikų veiklą imant pagrindu parapijas. Seniau veikusi Kanados Lietuvių Katalikų Federacija apjungė tik organizacijas. Dabar naujoj sąrangoj organizacijoms numatyta atitinkama vieta, bet pagrindinis vaidmuo teks parapijoms bei kapelionijoms.

Kun. dr. F. Jucevičius padarė pranešimą apie religinę būklę Lietuvoje; jį papildė — kun. Br. Jurkšas. Taipgi pasikeista nuomonėmis apie popiežiaus Pauliaus VI enciklišką "Humanae vitae". Suvažiavimo pabaigoje įvyko tradiciniai valdybos rinkimai. Juose dalyvavo 13 kunigų. Daugiausia balsų gavę (po 7) liko išrinkti: mons. J. Tadarauskas, kun. Paulius Baltakis, OFM, ir kun. Br. Jurkšas.

Rugsėjo 26 d. vakare Prisikėlimo patalpose, J. Matulionio iniciatyva, buvo sukviestas parapijų, organizacijų ir šiaip katalikų veikėjų pasitarimas, kuriame buvo aptartas dalyvavimas JAV Katalikų Federacijos rengiamame kongrese ir Kanados lietuvių katalikų reorganizacija. Dalyvauti JAV L. K. Federacijos suvažiavime stebėtojais numatyti: J. Matulionis, dr. J. Sungaila, mons. J. Tadarauskas, kun. P. Barius, OFM. Kanados lietuvių katalikų reorganizaciniam suvažiavimui sukviesti bei atlikti paruošiamiesiems darbams išrinktas komitetas: pirm. J. Matulionis, vicepirmininkai — mons. J. Tadarauskas, dr. J. Sungaila, sekr. V. Aušrotas, nariai — kun. Pr. Gaida, kun. P. Ažubalis, kun. P. Barius, OFM, dr. O. Gustainienė, dr. A. Užupienė.

ČIKAGOS...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

nę. Ji iš Čikagos buvo nuvažiavusi į Klevelandą bei kitas JAV vietas, kur aplankė savo gimines bei pažįstamus. Rugsėjo antroje pusėje ji išvyko į Niujorką, kur trumpai paviešėjus grįžo Lietuvon. — Rengiamas garsaus okupuotos Lietuvos solisto Virgilijaus Noreikos koncertas. Solistas kartu su žmona pianiste žada viešėti Kanadoje, Niujorke, Čikagoje ir kituose miestuose. Koncertu Čikagoje rūpinasi žmonės, susibūrę aplink "Akiračių" laikraštį.

WINDSOR, ONT.

M. KIZIŲ NAMAI IR SODYBA pasidarė įvairių susitikimų vieta. Š. m. rugsėjo 15 d., dalyvaujant gražiam detroitiškių ir windsoriečių būreliui, čia priimtas ir pagerbtas Australijos L. B-nės švietimo vadovas, žurnalistas Antanas Krausas, kuris buvo vienas iš Australijos lietuvių atstovų III PLB seime. Svečias žada pasilikti šiame kontinente iki šio mėnesio galo, aplankyti liet. centrus ir savus bičiulius. Prie vaišių stalo svečias tarė ilgesnį žodį nušviesdamas Australijos lietuvių veiklos būdingesnius pasireiškimus, ypač iškeldamas ten didelius liet. menininkų atsiekimus. Svečias dar tuo įdomus, kad yra vegetaras, didelis Vydūno gerbėjas ir jo visų raštų išleidimo organizatorius. Ta proga kalbėjo žurn. Vl. Mingėla ir vietos Bnės pirm. dr. Kuras. Saulei leidžiantis į vandenis, svečias dar turėjo progos su windsoriečiais laivu paplaukioti po Clair ežrą ir ten, pagautas jaukios nuotaikos, su giliu įsijautimu padeklamavo lietuviškos poezijos ištraukų. — Dėkodami p. Kiziams už tokį puikiai paruoštą priėmimą, linkime A. Krausui laimingai grįžti į Australiją, ten nenuilstamai darbuotis lietuvių tarpe ir svarbiausia ištverti visų Vydūno raštų suredegavimo ir išleidimo darbe.

Vyt. Barisas

Pajieškojimai

Pajieškomas **Antanas Dirsė**, kilęs nuo Šėtos, gyvenantis Kanadoj. Atsiliepti A. Kielaitė, 109 Oakland Ave., Providence R. I., 02908, USA.

Į LIETUVĄ

GERIAUSIA IR VERTINGIAUSIA DOVANA — DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI
PILNAI GARANTUOTI
GREITESNIS PRISTATYMAS
DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI

yra vertingiausia dovana ir daug geriau, negu siuntiniai. Jūsų giminės gali tai patvirtinti.

Todėl, jei sekantį kartą planuojate siųsti siuntinį, susilaikykite ir vietoje jo pasiųskite

DOVANŲ PAŽYMĖJIMUS

ir pamatysite, kaip patenkinti bus jūsų giminės.

TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI

suteikia galimybę jūsų giminėms nusipirkti specialiose Vnešposyltorgo dolerių krautuvėse puikiausius Amerikos, Vakarų Europos ir vietos gaminius. Jūsų giminės patvirtins tai.

TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI

suteiks galimybę giminėms pirkti

SPECIALIOS NUOLAIDOS KAINOMIS.

Jūsų giminės galės tai patvirtinti. Joks mokestis neimamas nei iš siuntėjo, nei iš gavėjo.

RUBLIAI Į SSSR

Jei norite, kad jūsų giminės gautų rubliais, galime tai padaryti per užsienio prekybos banką Maskvoje. Jūsų giminės gaus pinigus pilnai be jokių atskaitymų per 10—14 dienų. Tarifas — 9 naujieji rubliai už $10.00. Persiuntimo išlaidos — $2.75 iki $30.00 sumos ir 10% virš $30.00 sumos. Visi užsakymai pilnai garantuoti ir apdrausti.

UŽSAKYKITE DABAR TIK PER
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street,
New York, N.Y. 10010 U.S.A.

PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ KATALOGŲ

ŠYPSENOS

Pagal receptą

Jaunas vyras:

— Mėsa ir pupelės, atrodo, dar neišvirusios.

Jauna žmona:

— Aš padariau viską taip, kaip buvo parašyta valgių gaminimo knygoje, bet ten receptas parašytas keturiem, o mūsų tik du, tai aš viską sumažinau per pusę ir viriau taip pat per pusę trumpiau.

Psichiatro pagalba

Praslinkus ilgesniam laikui, susitinka du draugai. Vienas jų klausia:

— Girdėjau, kad pats lankaisi pas psichiatrą. Ar padeda jis tau?

— Ir dar kaip! Pirmiau aš bijodavau atsiliepti net į skambantį telefoną, bet dabar aš visada atsiliepiu, nežiūrint telefonas skamba ar ne...

Ovacijos solistui

— Maestro, girdėjau, kad praeitame koncerte tamstai publika sukėlė ovacijas.

— Koncerto pradžioje publikos reakcija buvo nekokia, bet kai baigdamas sudainavau "Rytoj rytą iškeliauju", tai plojimai pasidarė tikrai nuoširdūs, audringi...

Honorarai rašytojams

Maskvos radijas buvo paklaustas:

— Kas pas jus nustato honorarą rašytojams?

Gautas toks atsakymas:

— Jeigu kūrinys tinkamas — kompartija, jeigu ne — saugumo policija.

Parinko Pr. Al.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.
Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005
Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.
PARCELS TO EUROPE

DUFFERIN RADIO and TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

ZENITH®

THE QUALITY GOES IN
BEFORE THE NAME GOES ON

NO PRODUCTION
SHORTCUT
NO PRINTED CIRCUIT

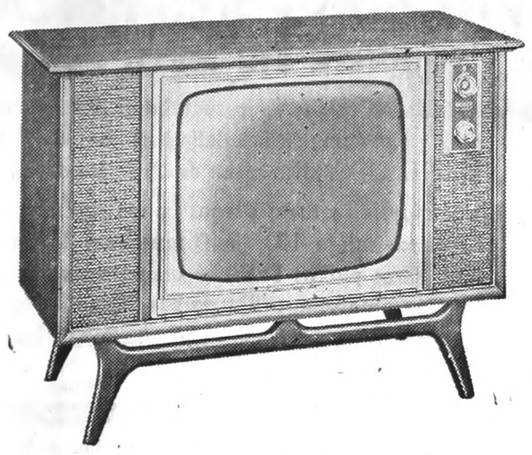

Prieš pirkdami televiziją - radiją ar Hi-Fi gerai pagalvokite ir prie ZENITH sustokite!

Augštos kokybės dalys 100% rankų darbas.

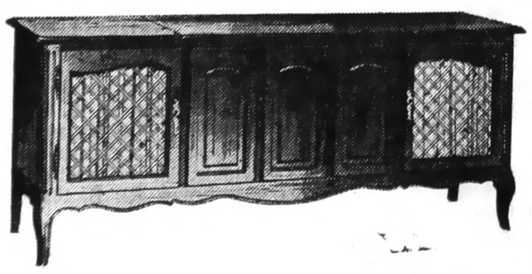

Vaizdas geresnis
ir aparatas patvaresnis.
ZENITH aparatus jūs galite gauti pas

ALFA RADIO & TV
SALES - SERVICE
Sav. A. ČIŽIKAS
672 Lansdowne LE 1-6165

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems kelionės
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

FRANK BARAUSKAS
INSURANCE AND REAL ESTATE
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONT.
231-2661 231-6226
Pranešame paskyrimą
VACLOVO BARTUSEVIČIAUS
nuosavybių pardavinėjimui. Tel. 231-7403
Turime plačią klijentūrą. Jieškome nuosavybių

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ
DR. D. ANDRIULIONYTĖ
DANTŲ GYDYTOJOS
1796 Bloor St. W. (prie Keele)
Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p.
Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v.
Pagal susitarimą.
Tel. 766 - 1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
184 ELLIS AVE.
(prie Queensway)
Tel. 762-1009.
Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4 - 4451
DR. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR ST. W., Toronto
(Į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOŠICKIS
dantų gydytojas
794 BATHURST ST.
(kampas Bloor & Bathurst)
Tel. 534-3370
Priima pacientus iš anksto susitarus

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra varymas. Sutaisau išfrusius gaius ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS
A. LIŪDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D.
Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.
408 Roncesvalles Avenue - Toronto.
Margio vaistinės namų II augštas.
(Įėjimas iš Howard Park Avenue)
Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1
Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v.
v.p.p. išskyrus trečiadien. ir sekmadienius.
Įstaigos tel. LE 7-1708;
Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2 - 5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.
412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 College St. Toronto
Tel. 921 - 3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

draudimai
NAMŲ, AUTOMOBILIŲ
KOMERCINIŲ IR KITŲ
draudimo įstaiga
AL DUDA
ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS
769 - 4612
769 - 4131

TORONTO, ONT.

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Pagal Vatikano santarybos mintį, pasauliečiai kviečiami jungtis į parapijos gyvenimą bei veiklą. Šį sekmadienį, po 11 val. pamaldų, parapijos salėje šaukiamas parapijiečių susirinkimas, kurio metu bus renkamas naujas parapijos komitetas. Kita dalis komiteto bus sudaroma pakviečiant iš parapijos ar parapijai artimų organizacijų atstovus.

— Šį sekmadienį 12 val. pamaldas turi latviai katalikai ryšium su Kanados latvių katalikų suvažiavimu, vykstančiu Toronte. Lietuviai prašomi šį sekmadienį dalyvauti 10 ir 11 val. pamaldose.

— Šį penktadienį, pirmąjį spalio mėnesio, pamaldos rytą 7.30 ir vakare 7.30 val. Po rytinių pamaldų lankomi ligoniai.

— Rugsėjo 30 d. iš par. bažnyčios lietuvių kapinėse palaidotas a.a. Jonas Juodis-Juodzevičius. Velionies žmonai ir sūnui Rimui nuoširdi užuojauta.

— Ilgojo Padėkos savaitgalio proga, spalio 13, sekmadienį, 4 v.p.p., pamaldos įvyks Springhurste, Gerojo Ganytojo vasarvietės koplyčioje. Tą savaitgalį stovyklavietėje jaunimas paruoš stovyklos pastatus žiemai.

— Iš Romos gauta žinia, kad torontietis Matas Jarašiūnas rugsėjo 21 d. gavo dijakono šventimus. Kunigystės šventimus jis tikisi gauti dar prieš šias Kalėdas. Sveikinimai.

— Šią savaitę lankoma: High Park Ave., Garden, Parkway, Sorauren ir Sunnyside.

— Sveikiname Toronto sporto klubą "Vytį", minintį savo sportinės veiklos 20 metų sukaktį. Linkime klubui gyvuoti ir toliau jaunuoliškoj ir lietuviškoj dvasioj.

— Pakrikštyta: Rena-Elzbieta Baliūnaitė.

K. L. K. Moterų Dr-jos Šv. Jono Kr. par. skyrius rugsėjo 29 d. turėjo jaukų poatostogini susirinkimą, sujungtą su gražiai paruoštais užkandžiais. Buvo susipažinta su popiežiaus Pauliaus VI enciklika apie žmogiškąją gyvybę. Ta tema kalbėjo kun. Pr. Gaida.

Lietuvių kapinėse vyksta statybos darbai. Norint atpiginti statybą, teko įnešti kaikurių pataisų planuose. Dėlto kiek užtruko gelžbetonio darbai. Paminklams antkapių pamatai bus liejami spalio viduryje. Asmenys, kurie dar šį rudenį numato artimiesiems statyti paminklus, prašomi per paminklų darymo įstaigą painformuoti kapų administraciją.

Vilniaus operos solistas Virgilijus Noreika su žmona rugsėjo 30 d. atskrido į Torontą, kur yra jo giminių ir pažįstamų.

Kastytis Batūra, pernai sukūręs lietuvišką šeimą su Jūrate Balsaite, abu baigė Toronto universitetą: jis elektros inžineriją, o ji — kalbas. Buvo išvažiavę į Brockville, Ont., dirbti profesinio darbo. Praėjusį pavasarį firma komandiravo Kastytį į Lethbridge, Alberta, prie naujai statomos Š. Amerikos gynybos reikalams modernios telefono stoties. Važiuodami į Lethbridge jiedu aplankė gražiąsias Kolorado, Arizonos, Kalifornijos ir B. Kolumbijos vietoves, padarydami 7000 mylių kelionę. Lethbridge pasiliks iki ateinančio pavasario.

Prisikėlimo par. žinios

— Nuoširdi užuojauta p. Bubuliui ir jo šeimai, Lietuvoje mirus jo tėveliui. Jų už velionį užprašytos Mišios — šį penktad., 7.30 v.

— Mirus a.a. J. Petrauskui, Londone gyvenančiam sūnui Edmundui užuojautos vietoje už velionį Mišias užprašė L. G. Matukai spalio 7 d., 8 val.

— Mišios: šeštad., 7.30 v. — už a.a. M. Kuolą, užpr. Al. A. Kuolų; 8 v. — už a.a. Pr. Jakimavičių, užpr. p. Gutauskų; 8.30 v. — už nukankintus kunigus Balšį, Dabrilą ir Petriką, užpr. pažįstamų; šį sekmad., 10 v. — už a.a. J. Grinskį, užpr. šeimos bičiulių.

— Šį sekmad. — mėnesinė rinkliava par. skoloms sumažinti. Per vasarą rečiau lankęsi parapijoje, tikimės, galės paaukoti duosniau.

— Šią savaitę — pirmasis mėnesio penktadienis. Pamaldos — 7.30, 8 v. r. ir 7.30 v. vak. Ligoniai sakramentais aprūpinami iš anksto susitarus.

— Šią savaitę lankomos šeimos, su kuriomis iš anksto susitarta. Kitą savaitę — Annette St., Mapleview Ave., Runnymede Rd. ir Dufferin St.

— Lituanistinis seminaras — šį penktad., 7 v. vak. studentų kambary. Dar priimami nauji studentai. kviečiami visi baigę šešt. mokyklą.

— Chorų repeticijos: stud. mergaičių — trečiad., 7 v.v.; suaug. — ketvirtad., 7.30 v.v.; vaikų — penktad., 6.30 v.v., o po jos vaikai lieka giedoti vakarinėse Mišiose; stud. bendra — sekmad., 12 v.

— Uždaros savaitgalio rekolekcijos moterims ir merginoms — šį penktad., šeštad. ir sekmadienį Queen of Apostles rekolekcijų namuose, Port Credit, netoli Toronto. Rekolekcijos pasibaigs sekmad., 3 v. p.p. Negalint atvykti Tėv. J. Spurgiui, rekol. ves Tėv. J. Budzeika, marijonas. Vietų dar yra. Kadangi rekol. organizavimas yra pasidaręs labai sunkus — vedėjo gavimas, norimu laiku rekol. namų radimas, negausus rekol. dalyvaujančių skaičius, finansinės problemos ir kt. — šios rekolekcijos gali būti paskutinės. Užtat labai raginame jose gausiai dalyvauti — net ir iš kitų vietovių.

— Visi raginami atsilankyti į Liet. Enciklopedijos literatūros vakarą šį sekmad., 6.30 v.v. mūsų par. salėje.

— Jaunavedžius — Buddy Fischer ir Nijolę Šostakaitę nuoširdžiai sveikiname ir linkime laimingo gyvenimo.

— Pakrikštytas Donato ir Valerijos Karosų sūnus Andrius Tomas. Sveikinimai.

A. a. Petronelė Butrimienė, 94 m. amžiaus, mirė rugsėjo 30 d. Šv. Juozapo ligoninėje; pašarvota Odette laidotuvių namuose (Dundas-Dufferin). Laidotuvės — šį ketvirtadienį 10 v.r. iš Prisikėlimo par. bažnyčios lietuvių kapinėse.

Inž. A. Ketvirtis, vyriausias FENCO inžinierius ir firmos inžinerijos vadovas, yra paskirtas į tarptautinę kelių apšvietimo komisiją Commission Internationale de L'eclairage", kurios būstinė yra Paryžiuje. Ši komisija svarsto klausimus, susijusius su kelių apšvietimo mokslu ir praktika, skatina šia linkme studijas, pasikeitimą informacijomis tarp įvairių kraštų, paruošia tarptautinius susitarimus ir rekomendacijas. Inž. A. Ketvirtis, kaip narys-delegatas, atstovaus Kanadai ekspertų komitete viešajam apšvietimui. Tuo būdu jis tapo Kanados apšvietimo komiteto nariu ir to komiteto viešojo apšvietimo sekcijos pirmininku. Rugsėjo 20 d. inž. A. Ketvirtis išskrido į Europą dalyvauti komisijos posėdžiuose Paryžiuje. Ta proga apšvietimo studiją reikalais jis lankys Prancūziją, Belgiją, Olandiją ir Britaniją. **J. S.**

"TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ"
radijo programos girdimos du kartus per savaitę —
Šeštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p.
banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada;
Sekmadienį: 2 — 2.30 v.p.p.
banga 1270, stotis WHLD, Niagara Falls, N.Y., USA.
Programos ved.—J. R. Simanavičius, 175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont. LE 4-1274

GERIAUSIA MĖSA ir SKANUMYNAI

Pirkite moderniausiose, geriausios kokybės, europinio stiliaus, Š. Amerikos mėsos ir skanumynų krautuvėse

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS KRAUTUVĖSE

tip-top MEATS *delicatessen*

1727 Bloor St. West (High Park). Tel. RO 6-4982
Yorkdale Shopping Centre 783-8866

BARONESSA BEAUTY SALON

2265 BLOOR ST. W. (kampas Bloor-Durie gatvių). TEL. 762-4252 Sav. Alytė Kerberienė

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety lygos. Baigią šią mokyklą gauna pigesnį auto draudimą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinus leidimus. Mokiname vairuoti standartinėmis ar automatinėmis mašinomis. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

YURIS BUSINESS MACHINES CO.
909 Dundas St. W. Tel. 364-9922
Parduodame - taisome - išnuomojame. Rašomosios mašinėlės su liet. šriftu. Skaičiavimo mašinėlės. Kasos mašinėlės, kalkuliatoriai, preciziniai laikrodžiai.

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus
923-7194. Sav. A. Čeponis

KVIEČIAME

VYČIO 20-TIS

į sukaktuvinį balių

š. m. spalio 5 d. SEAWAY TOWERS viešbutyje

(1200 Lake Shore Blvd. W. Toronto, Ont.), Confederation Ballroom.

Bufetas — 6.30 val. vakaro **Vakarienė — 7.30 val. vakaro** **Šokiams groja D'Amico orkestras**

Stalai užsakomi iš anksto pas J. Uogintą, tel. 763-3038 **L.S.K. "VYTIS"**

KETURI DIDIEJI ATVYKSTA Į TORONTĄ

1968 m. spalio 6 d., 6.30 val. vakaro,

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SALĖJE

įvyks

literatūros vakaras

DALYVAUJA žymiausieji mūsų poetai ir rašytojai:

PULGIS ANDRIUŠIS iš Australijos
BERNARDAS BRAZDŽIONIS iš Los Angeles
ANTANAS GUSTAITIS ir
STASYS SANTVARAS iš Bostono

PROGRAMOJE: naujausieji ir įdomiausieji jų kūriniai perteikiami klausytojams pačių autorių

ĮĖJIMAS 3 DOL. STUDENTAMS IR MOKSLEIVIAMS — 2 DOL.

KVIEČIAME VISUS ŠIOJE NEPAPRASTOJE IR RETAI PASITAIKANČIOJE LITERATŪROS ŠVENTĖJE DALYVAUTI.

L. E. Leidykla

Visi dalyvaukime Lietuvių Dienoje

TORONTE ŠIŲ METŲ SPALIO 26–27 DIENOMIS

SIMPOZIUMAS tema "Kaip sustabdyti Lietuvos rusinimą?" įvyks spalio 26, šeštadienį, 2 v.p.p. Jame sutiko dalyvauti kun. dr. F. Jucevičius ir dr. P. Lukoševičius. Yra kviečiami — VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas ir S. Lozoraitis, jr.

BALIUS: didysis Lietuvių Dienos balius įvyks spalio 26, šeštadienį, 7 val. vakaro Club Kingsway salėje, 100 The Queensway. Bilietai - $3.00 suaugusiems, $1.50 - jaunimui. Gros puikus Babecko orkestras, veiks gausus baras ir bus geri užkandžiai. Meninę programą atliks garsus "Grandinėlės" ansamblis, vadovaujamas L. Sagio.

JEI ESI LIETUVIS, JEI NESI LIGONIS—DALYVAUK LIET. DIENOS PARENGIMUOSE

KLB Toronto apylinkės valdyba

Apylinkės valdyba savo posėdyje svarstė artėjančios Kanados Lietuvių Dienos iškilmes Toronte. Aptarti Lietuvos laisvės kovotojų garbei statomo paminklo reikalai, ypač ryškinant didžiojo vitražo turinį. Vasario 16-sios iškilmes sekančiais metais numatoma gerokai reformuoti, įnešant naujų idėjų.

"Parama" primena nariams ir visuomenei, kad nuo rugsėjo pradžios bankelis yra atidarytas kiekvieną šeštadienį nuo 9 iki 1 v.p.p. Be to, primename, kad metų ketvirtis pasibaigė rugsėjo 30 d. ir padaryti įnašai į depozitus iki spalio 10 d. bus užskaitomi nuo spalio 1 d. Už depozitus mokame 5%, už šėrus 5½%. **Vedėjas**

Filmas "Zita", kuriame vaidina Joana Šimkus, rodomas šiuo metu Toronte. "The Globe a. Mail" paskelbė platų straipsnį apie talentingąją J. Šimkutę. Rašo, kad ji yra 25 m. amžiaus montrealietė. Nemini, kad jos tėvas buvo lietuvis.

Gen. konsulas J. Žmuidzinas sveikino krašto tarybos suvažiavimą, linkėdamas atlikti sesijos darbus su visa tarybai įprasta rimtimi ir patriotiniu įžvalgumu bei spręsti visus klausimus mum visiem priimtinu pagrindu, būtent, Lietuvos bylos laisvės kriterijum, t. y. pasveriant savo argumentus ir sprendimus, kiek jie yra naudingi šiai mūsų gyvybinei bylai.

Nekaltai Pr. Marijos seselių rėmėjų būrelio susirinkimas įvyko rugsėjo 26 d. L. Vaikų Namuose. Išrinkta nauja valdyba ir aptarti ateities planai. Valdyba pasiskirstė pareigomis: L. Murauskienė — pirm., D. Reginienė — vicepirm., V. Dalindienė — ižd., S. Aušrotienė — sekr., J. Vingelienė ir A. Levišauskienė — narės.

Skautų tėvų komitetas maloniai prašo visus lietuvius paaukoti fantų jo ruošiamam bazarui. Fantus priims sekmadieniais — spalio 6 ir 13 d. po pamaldų Prisikėlimo par. skautų būkle, Šv. Jono Kr. par. salėje ir liet. evangelikų par. salėje. Bazaras įvyks spalio 19 d. Šv. Jono Kr. par. salėje.

Rimas Balsys gavo pirmą premiją $500 iš O'Keefe Centro už geriausiai parašytą kritiką sceninio pastatymo "London Palladium Show". Tuojau po pastatymo Rimas buvo pakviestas į dienraščio "The Telegram" redakciją, kur, kaip žurnalistas, turėjo parašyti kritiką. Šioje srityje jis jau turėjo patirties ir Šv. Mykolo gimnazijoj, kur dvejetą metų dirbo prie laikraščio "Double Blue". Šiuo metu Rimas studijuoja anglų kalbą ir istoriją Toronto universitete. Jo atvaizdas, drauge su kitais laimėtojais, buvo įdėtas prie platoko aprašymo "The Telegram" dienraščio rugsėjo 21 d. laidoje.

Šeštadieninėje mokykloje pradėjo veikti priešmokyklinio amžiaus vaikų parengiamasis skyrius. Įsiregistravo 20 vaikų. Ir toliau vaikai nuo 4-rių metų bus dar priimami. Su jais dirbs šioje srityje prityrusi mokytoja. Tėvai prašomi nedelsti minimo amžiaus vaikus užregistruoti. Skambinti J. Andruliui 239-0863 arba tiesiog atvežti vaikus šeštadienį į Šv. Cecilijos mokyklą (Annette ir Evelyn gatvių kampas). **Vedėjas**

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS" AUKOJO

Rėmėjų prenumeratas po $10 atsiuntė: P. Matulis, dr. A. Užupienė-Lukienė, A. Kantautas, M. Juodeika, kun. A. Petraitis, dr. A. Pacevičius; $5: V. Norvilaitė; $4: L. Stosiūnas; $2: B. Steponaitis, E. Stepas, B. Aselskis, A. Daukša, dr. K. Ambrozaitis, I. Girdzevičius, V. Miškinis; $1: A. Vilčinskas, J. Adomėnas, Vl. Rušas, V. Micevičius, Ona Urban, O. Ratkevičienė, B. Radzevičius, E. Narbutaitė, J. V. Danys, K. Balčiūnas, E. Spilchak, I. Venckus. Nuoširdi padėka visiems aukotojams.

Liudas Matukas, baigęs Otavos universitete ekonominius ir politinius mokslus, jau eilė metų dirba Toronte ekonominėje srityje. Grupė ekonomistų ir kitokios profesijos žmonių, kurioje dalyvauja ir L. Matukas, nupirko vieną bendrovę, vadinamą "Trust Company", kuri netrukus ketina išplėsti veiklą ir atidaryti savo įstaigą Bloor-Windermere gt.

Kanados Lenkų Kongreso valdyba, ryšium su Čekoslovakijos okupacija, paskelbė raštą, kuriame smerkia Lenkijos karuomenės prievartinį panaudojimą invazijai ir pareiškia solidarumą už laisvę kovojantiems čekams bei slovakams. Raštas, pasirašytas KLK pirmininko Z. Jarmickio, gautas ir "TŽ" redakcijoj.

Vilniaus operos solisto

VIRGILIJAUS NOREIKOS

KONCERTAS

AKOMPANUOJA: Ženeta Noreikienė

DATA: Spalio mėn. 12 d. (šeštadienį) 8 val. vakaro

VIETA: Institut Marguerite Bourgeoys, 4873 Westmount Ave., Westmount, Que.

KAINA: $3.00, moksleiviams $1.50.

MONTREAL, QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Kaip kiekvienais metais, taip ir šiemet reikėjo parašyti prašymą mokyklų komisijai. Dėl nežinomų priežasčių gauta informacija, kad prašymas veikti lietuviškom šeštad. mokykloms yra suvėluotas. Tikimasi gauti patenkinamą atsakymą sekančią savaitę. Nežiūrint to, reikia pradėti mokinių registraciją.

— Klebonas kviečia tėvus leisti jaunuosius į mokinių chorą. Sekmadieniais per 10 val. Mišias bus giedamos giesmės.

— Šv. Kazimiero parapijos mišriam chorui, kuriam vadovauja muz. A. Ambrozaitis, labai reikalingi su gerais balsais vyrai. Tikimasi, kad šiais metais prisidės daugiau choristų — moterų ir vyrų.

— Apie 5 savaites išbuvo Jean Talon ligoninėje J. Šiugždinis po širdies priepuolio; jau pagerėjo ir sugrįžo į namus.

— Kas nori, kad kunigas aplankytų sergantį ligoninėje, tepraneša klebonijai.

— Rugsėjo 28 d. parapijos salėje įvyko priešvestuvinis pobūvis p-lei Kaušpėdaitei.

— Spalio 4 — pirmasis mėnesio penktadienis. Mišios — rytą 7.30 ir vakare 8 val. Išpažintį galima atlikti ketvirtadienio vakarą nuo 7 val.

— Parapijiečių lankymas bus pradėtas antrąją spalio savaitę.

— Kviečiami visi į parapijos ruošiamą grybų vakarienę spalio 5, šeštadienį. Bus orkestras, šilta vakarienė ir bufetas. Pradžia 7.30 val. **K.J.G.**

Kun. K. Pečkys, S.J., eilę metų vadovavęs Montrealio AV parapijai, rugsėjo 28 d. išleistuvių metu atsisveikino su parapijiečiais ir rugsėjo 30 d. traukiniu išvyko Čikagon, kur tvarkys lietuvių jėzuitų vienuolyno ekonominius reikalus. Dirbdamas Montrealy, ypač daug dėmesio skyrė finansiniams parapijos reikalams, kurie buvo reikalingi tvirtos rankos. Jam pavyko juos aptvarkyti. Naujam AV par. klebonui kun. L. Zarembai, SJ, teks toliau tęsti pradėtąjį kelią, ypač kreipiant dėmesį į jaunimą, parapijos religinį ir tautinį konsolidavimą.

Red. J. Kardelis dar tebesigydo ligoninėje. Šiuo metu jo sveikata yra pagerėjusi.

"Baltijos" vajus. Anksčiau buvo gauta $40. Dabar gauta po $10: J. V. Biliūnai, J. M. Adomaičiai, J. S. Kęsgailos, A. S. Danaičiai; po $5: K. O. Sitkauskai ir B. Abromonis. Ligi šiol iš viso gauta $90. Didelis dėkui. Laukiame daugiau. **Pr. R.**

A. NORKELIŪNAS
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique) Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

"LITAS" **ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 20, QUE., TEL. 766-5827**

DUODA PASKOLAS IŠ 9% įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000
JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)

MOKA UŽ:
DEPOZITUS 4.4%
ŠĖRUS 5¼%
TERMIN. INDĖLIUS IKI 7%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros šėrų ir depozitų sumos.

PARDUODAMI "ŽMOGUS IR JO PASAULIS" BILIETAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

DOVANŲ SIUNTINIUS į Lietuvą su užtikrintu pristatymu galima siųsti per Baltic Stores Ltd. (Z. Juras) 421 Hackney Rd., London, E. 2, England, SHO 8734 (sklb.).

Lietuviška baldų dirbtuvė
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Telefonas WA 2-7981. Namų telefonas AM 1-0537.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ. Vincas Kuliešius, statybos rangovas, gyv. 7141 S. California Ave., Chicago Ill. 60629, tel. PR 8-5434, jieško vidutinio amžiaus moters prižiūrėti namui ir sergančiai žmonai. Jokių gyvulių, nei vaikų nėra. Apsilankymo ar persikėlimo išlaidas, dokumentus aš sutvarkysiu. Prašau suinteresuotas Kanados lietuves atsiliepti.

B. NAUJALIS, turintis sveikatos kliniką 460 Roncesvalles Ave., išklausė vienų metų medicinos teorinį ligonių priežiūros kursą ir dabar paskirtas atlikti keturių mėnesių praktiką Toronto General, Sick Children, Toronto Western ir Riverdale ligoninėse po vieną mėnesį kiekvienoje. Dėl tos priežasties jo sveikatos klinika veiks tik nuo ketvirtos valandos po pietų ir šeštadieniais visą dieną. Kreiptis telefonu LE 3-8008.

MOGAMBO KVINTETAS
ORKESTRAS
ĮVAIRIEMS
PARENGIMAMS
Tel. 741-3164

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Ontario parlamento komitetas, kurį sudarė 8 konservatoriai, 3 liberalai ir 2 naujieji demokratai, premjerui J. Robarts pasiūlė provincinį 5% mokestį įvesti maisto gaminiams, vaistams ir vaikų drabužiams. Metų pabaigoje Ontario vyriausybė kiekvienam mokesčių mokėtojui grąžintų tam tikrą dalį. Komiteto nuomone, neturtingieji atgautų su kaupu 5% mokestį, kai tuo tarpu daugiau išleidžiantys turtingesni Ontario gyventojai papildytų dolerių reikalingą Ontario iždą. Ši mintis betgi turi ir silpnąją pusę: turtingiesiems 5% mokestis nebūtų našta, bet ją tikrai pajustų neturtingieji pensininkai ir šiaip mažiau uždirbantys Ontario gyventojai. Tiesa, metų pabaigoje jie atgautų padidėjusias išlaidas, bet valgyti, gydytis ir vaikus aprengti nepakanka kartą į metus. Mokesčio įvedimas sumažintų jų jau ir taip palyginti ribotą pirkimo galią ištisų 52-jų savaičių laikotarpyje.

Vankuverio tarptautiniame aerodrome pradėjo keleivius priimineti už $32 milijonus pastatyta moderni stotis, kurios oficialus atidarymas įvyks spalio 25 d. Šiaurės-vakarų Amerikoje, ypač Vašingtono valstijoje, jaučiamas susirūpinimas, kad Vankuverio aerodromas dabar gali tapti pagrindiniu šios srities centru skrydžiams per Ramųjį vandenyną.